

Živko Ivančič

P R O M E T H E U S

Vsem, ki ljubijo!

I

*Ne sidraj svoje ladje z enim sidrom,
niti življenja z enim upanjem.*

(Epiktet)

Pandora je slonela na ograji verande osamljene lamaserije nekje daleč na zahodu Tibeta na popolnoma neobljudenem območju, kjer je samostanski mir le občasno zmotila katera izmed nomadskih karavan. Molilni mlinčki so zvončkljali in votlo zveneli v lahnem vetru. Zrla je v oddaljene vrhove gora, ki so se belili na obzorju pod sinjim nebom. Samostan je stal tako visoko, da je bilo v njegovi okolici mogoče videti samo kamenje, med katerim je bilo nekaj neporaščene sivorjave prsti. V zatišnih legah pa je tudi čez poletje ostajal neskopnjen sneg. Les, iz katerega je bila izdelana veranda, je v poletnem gorskem soncu dehtel s prijetnim vonjem po trohnobi. Pandora je bila po poklicu kulturna antropologinja. Njen raziskovalni čas na strehi sveta se je počasi iztekal in po povratku na univerzo bo morala predstaviti izsledke in ugotovitve. »Leto dni in pol, a nimam ničesar pokazati, kar ne bi že drugi opisali. Odkrila sem samo toplo vodo in nič več,« je grenko pomislila. »Nič novega ne bom prispevala k vedenju o Tibetancih, o tem, kako jim je uspelo spremeniti skupnost iz relativno vojaško ustrojene nomadske srenje v popolnoma demilitarizirano družbo, ki je obstala skozi dolga stoletja. Poleg tega je tu še izmuzljiv pojem budizma, ki ga ni mogoče enoznačno opredeliti kot religijo,« se je spraševala. Najbolj jo je zanimalo vprašanje obstanka. Oblečena je bila v zelene hlače iz nekakšnega visokotehnološkega materiala, ki jo je učinkovito ščitil pred ledenim mrazom in život ji je ovijala debela rjava puhovka. Na nogah je imela bele nogavice kremaste barve, ki so bile ob gležnju zavihane nazaj. Preko glave pa je imela poveznjeno koničasto kapo iz volne alpak, ki jo je bila prinesla z dopusta v Južni Ameriki. Izpod kape so ji silili dolgi svetli lasje, ki jih je občasno spenjala v kito in zavoljo njenega svetlega pegastega obraza je bila bolj podobna osnovnošolski učiteljici kot pa znanstvenici. Za projekt in odsotnost od pedagoških obveznosti se je trdo borila in kljub velikim težavam ji je naposled le uspelo. Zavoljo tega je bil občutek zagrenjenosti toliko večji. Njena razmišljanja je prekinil eden izmed lam, ki se ji je komaj slišno približal. Ko ga je opazila, se je

narahlo poklonil. Bil je mlad in na obriti glavi je imel drobne poganjke kocin, ki bi se lahko razrasle v goste črne lase. Oblečen je bil v temnordečo debelo meniško tuniko.

»Prosim?« ga je vprašujoče pogledala.

»Kot veste, naš lama zelo resno boleha in kaže, da se mu bliža zadnja ura. Poslal je po vas. Želel bi vas videti.«

»Razumem,« je prikimala Pandora.

Lama je molčal. Pandora tudi. Slišati je bilo le štokljanje Pandorinih gorniških čevljev po lesenem podu.

Vstopila sta v izbo glavnega lame. Prostor ni bil svetel, kajti iz majhnih oken je v notranjost pronicalo le malo svetlobe. V prostoru je bilo zaradi prisotnosti številnih lam, debelih zidov, iz katerih je puhtela vlaga, in masivnega pohištva mogoče začutiti vonj po zatohli plesnobi, ki pa ni bil moteč. Lama je ležal na postelji v sredini prostora. Bledica na očeh ni mogla prikriti njegovega radostnega pogleda. Pandora je videla, da je lama opazil njen prihod.

»Dajte ji zel!« je le s težavo in nepopisnim naprežanjem velel prisotnim lamam. Da bi podkrepil svojo voljo, je lama dvignil glavo z blazine in skušal resnobno premeriti prisotne. Lame so se spogledali.

»Čas je...katastrofa...« je zopet s težavo in hropenjem izgovoril lama in omahnil nazaj na blazino.

Izgubil je zavest, vendar je bilo še vedno mogoče opaziti, da diha. Lame so se zopet spogledali med seboj. Lama, ki je privedel Pandoro, ji je namignil, da namerava zapustiti prostor. Odpeljal jo je v samostansko lekarno in z leseno zajemalko zajel iz ene izmed platnenih vrečk črno rjavo zdrobljeno zmes in jo pretresel v valjasto šatuljo okrašeno s tibetanskimi motivi. Nato je postavil šatuljo na mizo, pred katero je stala Pandora.

»Čemu to služi?« je začudeno vprašala Pandora.

»To zel dodajamo maslenemu čaju, ki ga pijemo med pripravami na meditacijo. Poleg tega pa pomaga pri prehladnih obolenjih,« je odvrnil lama.

»In kaj naj s tem naredim?« je še bolj začudeno vprašala Pandora.

»Ne vem. O tem nisem poučen. Močno pa dvomim, da namen njegovega dejanja razume tudi najverjetnejši naslednik našega lame.«

Pandora je vzela šatuljo z zeljo in se v znak hvaležnosti priklonila.

Dolgo časa je razmišljala o namenu darila, ki ga je prejela v lamaseriji. »Če si skuham čaj iz te zeli, je kaj kmalu ne bo dosti ostalo. Morda ima darilo kakšen simbolni pomen, toda le kakšen?« je razglabljala. Med poletom domov je morala presesti in čakati na povezavo. Med čakanjem se je sprehajala po letališki avli. Hodila je mimo vseh mogočih prodajaln, kjer je bilo razstavljeno mamljivo blago vseh vrst in blagovnih znamk. Opazovala je nadvse razkošne reklamne plakate, ki so neusmiljeno privlačili in vabili k nakupu. Videvala je napol razgaljene dolgonoge lepotice, ki so zadovoljnih obrazov nosile ali imele na sebi ta ali oni izdelek. Ob takih plakatih je vedno pomislila: »Ha, to je za tiste, ki mislijo, da za plačilo petih grošev lahko postanejo kraljične.« In ko je šla mimo manjše drogerije, se je spomnila na Renéja: »On dela v farmacevtski industriji. Morda bo on vedel kaj več o tej stvari in v čem je pomen te zeli.«

Že naslednji dan po povratku v domovino je telefonirala Renéju.

II

*Začel jim je pripovedovati o skrivnostih
Onstran sveta in kaj se bo zgodilo na koncu.
Pogosto se učencem ni prikazal kot on sam,
temveč so ga našli med seboj kot otroka.*

(Evenagelij po Judi)

Zaključno predavanje na kongresu je imel prof. Greem, ki je veljal za nedvoumnega starosto na področju raziskav v industrijski biotehnologiji. Bil je nekakšen neformalni papež na tem področju. Predavanje je bilo naslovljeno:

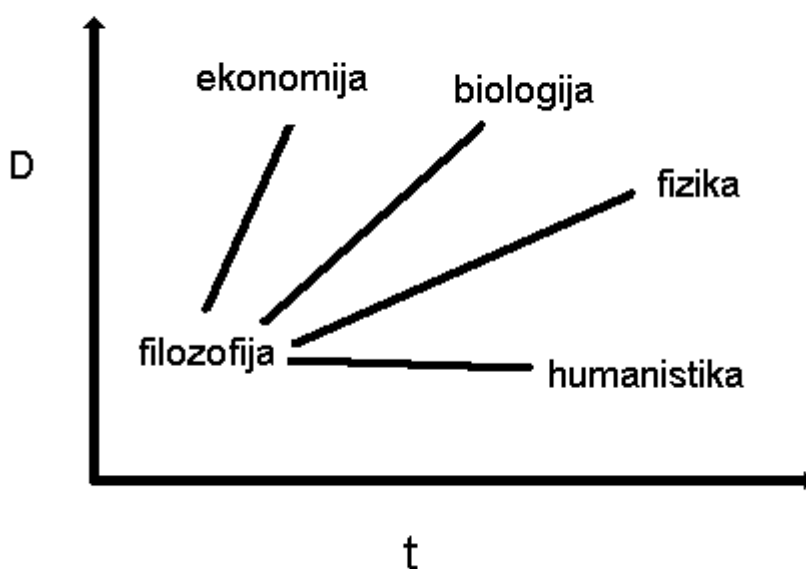
»Metode in načini kadrovanja pri projektih razvoja in raziskav v velikih
biotehnoloških sistemih.«

René je vedel, da je prof. Greem odličen predavatelj in tudi tokrat se ni izneveril. Njegovo predavanje ni bilo tiste vrste, ob katerih brskaš po knjigi povzetkov ali po reklamnih materialih, ki jih prejmeš na prireditvi in misliš na druge stvari, ali pa preprosto zadremaš. René je sovražil predavanja, katerih avtorji so morili občinstvo z obrobnimi tehnikacijami ali problemi, kot da se ves svet vrti okoli njih. Taki predavatelji so praviloma monotoni in dolgočasni ter čestokrat slabo pripravljene. »Pravi »know how« pa se itak ne podaja na javnih kongresih,« je pomišljal René. Svojo izredno sposobnost predavanja je prof. Greem popestril z duhovitimi domislicami in zategadelj držal občinstvo ves čas v napetosti. Oblečen je bil v klasično moško obleko rjave barve, katere suknjič je bil po hrbtu rahlo pomečkan in tudi srajca mu je nekoliko površno visela iznad pasu. Včasih je prof. Greem tudi pretiraval in to tako zelo, da je bilo njegovo predavanje v nekaterih trenutkih že na meji dobrega okusa. Njegov glas je bil mestoma posiljeno prijazen ali pa ukazovalno avtoritativen. V uvodu predavanja je orisal zgodovinski razvoj problematike in hkrati povezal tematiko predavanja z nekaterimi umetniškimi alegorijami, ki jih je našel v literaturi ali pa jih je izbrskal na spletu. Ob pravem času je znal poudarjeno povzdigniti glas in izpostaviti pomembne premise in postavke ter izpeljave. V najzanimivejšem delu predavanja, ki je predramil tudi Renéja, je prof. Greem orisal največjo zablodo današnje znanosti, ki je, po njegovem mnenju, v zgrešenem pristopu do problemov:

»Današnja znanost se je od svojega nastanka iz filozofije v antični civilizaciji v zgodovinskem razvoju preveč specializirala po posameznih panogah, kar shematsko vidimo na Sliki 10. Rečemo lahko, da je razvoj znanosti potekal bolj ali manj divergentno« in z rdečo piko laserskega žarka zaokrožil po lično pripravljenem shematskem diagramu ter ob tem pomenljivo premeril občinstvo.

»Posledica te specializacije je omejeno znanje raziskovalcev, ki delujejo po posameznih področjih, brez pregleda, kaj se dogaja v ostalih znanstvenih panogah. Teza, ki jo zagovarjam, je, da ta razdrobljenost predstavlja največjo oviro današnjemu znanstvenemu razvoju. Raziskovalci razmišljajo preozko, da bi lahko zaobjeli celotno sliko in postavljali nove teorije. Na vsak način je potrebna pozornost glede pojava posameznih empiričnih anomalij, ki se ne skladajo s trenutnimi teorijami. Te vsekakor potrebujejo razlago na globljem nivoju ali pa morda povsem novo teorijo, vendar se bomo k temu vrnili kasneje. Moj namen je izpostaviti nekaj povsem drugega. Miselni proces mora potekati obratno od drobljenja oziroma divergence posameznih znanstvenih ved, kot je prikazano na Sliki 10.«

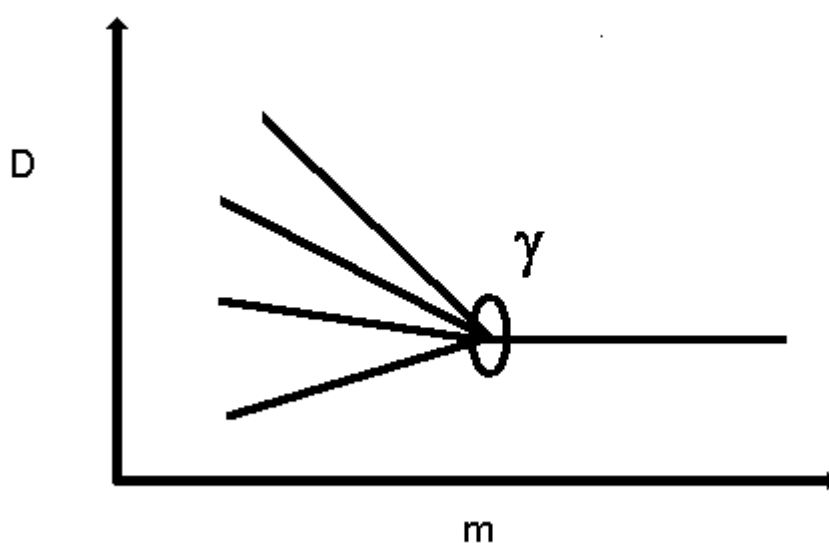
Slika 10

D - divergenca posameznih ved
t - čas

Ko je to izgovoril, je rahlo zakrilil z rokama in pritisnil na gumb daljinskega upravljalnika. Na zaslonskem platnu se je slika v urejenem vzorcu popačila in se zopet zbistrila v Sliko 11.

Slika 11

D – divergenca posameznih ved
m – miselni proces

»V miselnem procesu moramo združevati panoge, se znati zgledovati in razumeti, da je naša realnost zgrajena na analogijah. Na ta način bomo lahko uspešno razložili prej omenjene anomalije, ki izstopajo iz posameznih teorij.« Rdeča pika je zopet zaokrožila po projicirani shemi in zatem je prof. Greem nekoliko zastal ter zadovoljno premeril prisotne poslušalce in nato nadaljeval z nadvse resnobnim tonom:

»Torej mora naš miselni proces potekati konvergentno, saj na koncu takega miselnega procesa pridemo do točke G intelektualne naslade, ko se nam odprejo nova obzorja spoznanj ali, če hočete, začutimo dotik ustvarjalnega Erosa ter zaznamo načela stvarstva.« Med občinstvom je završalo in tu in tam je zadonel gromki smeh in hahljanje. Prof. Greem je znova zastal in si z nasmeškom na ustih zadovoljno prikimaval. Nato je s povišanim glasom skušal preglasiti prisotne: »Ali z drugimi besedami: povrniti se moramo nazaj v naročje matere filozofije in pod okrilje deviške

zaščitnice Atene. Zgrabimo kačo za vrat in jo razvijmo iz klobčiča!« Njegov glas se je komajda slišal med vršanjem publike. Potem je z resnobnim obrazom zopet premeril občinstvo:

»Dokler tega ne razumemo, smo neodrasla, neinjicirana fanteta. Šele ko dojamemo, da je za spoznanje potrebna širina, postanemo pravi moški.«

Poslušalstvo se je bilo medtem že umirilo, zato je lahko prof. Greem nadaljeval z nekoliko tišjim glasom: »Primer prehoda med znanostmi: kot je znano, sta utemeljitelja Teorije nastanka vrst s pomočjo naravne selekcije Alfred Russel Wallace in Charles Darwin neodvisno razvila teorijo na podlagi eseja britanskega ekonomista Roberta Malthusa, v katerem je predpostavljeno, da je lakota neogibna posledica rasti človeške populacije. Torej vidimo preskok ideje iz politične ekonomije na biološko znanost.« Pritisnil je na daljinca in na zaslonu je zaokrožil napis (Timothy H. Goldsmith and William F. Zimmerman; Biology, Evolution and Human Nature...) in se umiril na dnu slike, ki se je projicirala na platno. »Najbrž vam ni potrebno posebej izpostavljati vpliva tako imenovanih trdih znanosti na mehke. Še več, sedaj vam bom orisal še globlji pomen kroženja idej od znanosti k umetnosti: Friedrich Nietzsche je dojel globlji filozofski pomen darwinizma. V tem smislu filozof Daniel C. Dennett opredeli Nietzscheja za očeta eksistencializma in posledično Darwina kot starega očeta eksistencializma, kot ga poznamo v sodobni umetnosti. Zatorej uživajte v umetnosti, veliko berite in predvsem študirajte po možnosti čtivo iz čimbolj različnih področij, poslušajte poezijo, glasbo, pogledjte kakšno sliko in podobno, kajti za razvoj potrebujemo obe nogi: znanost in umetnost. Kar umetnik dojema, filozof razume in znanstvenik empirično ovrednoti. Umetniško dojetje je valilnica novih racionalnih idej in obratno, racionalno razumevanje je podlaga za odstiranje novih obzorij umetniškega izraza« in tako je, z nekakšnim nedoločenim izrazom na licu, ki je bil nekaj vmes med ponižnostjo šolnika in napihnjeno nadutostjo nastopaštva rokofske zvezde, zaokrožil predavanje: »Hvala za pozornost!« kar se je prikazalo tudi napisano na projekcijskem platnu. Zatem je moderator sekcije počasi in z nekoliko slovesnim tonom izgovoril:

»Hvala prof. Greemu za nadvse zanimivo predavanje. Vprašanja prosim...«

Nad dvorano se je dvignila mogočna senca prof. Greemove avtoritete. Zavladatale je tišina, ki jo je prekinil moderator sekcije, ki v takih primerih praviloma predavatelja vljudnostno pospremi z vprašanjem:

»Če ni vprašanj, potem bi k zaključku predavanja in kongresa namesto vprašanja pristavil kratek komentar:

Ali se je prazgodovinski človečnjak prej naučil šteti ali risati, igrati in plesati, je nedvoumno velik izziv za naše kolege antropologe.«

Kongres se je z zahvalo vsem predavateljem in udeležencem kongresa ter z ostalimi formalnostmi, kot so naznanitev kraja in časa naslednjega simpozija, zaključil. Zatem so se udeleženci začeli razhajati in se, bolj ali manj naglo, razkropili po vsem svetu.

III

Vizualni mediji ne morejo nadomestiti pisane besede.

(René D.)

René je sedel na letalu in srebal zadnjo kavico pred pristankom. Med potniki na letalu so bili skoraj izključno samo poslovneži v brezhibnih poslovnih oblekah. Tudi osebje na letalu je bilo lično urejeno in uniformirano. René se je vedno spraševal: »Zakaj so letališča in vse kar je z njim povezano vedno tako elegantna, potniki pa postajajo vse bolj plebejskega videza?« »Ja, zagotovo je prvi vtis najpomembnejši«, si je odgovarjal. Mnogi izmed poslovnežev so zatopljeni listali po službenih materialih in gradivih. Redki izmed njih pa so si, za sprostitev, privoščili kozarec piva, vina ali česa močnejšega. Tudi René je razmišljal o kongresu, s katerega se je vračal. Mnogo novega in zanimivega je izvedel. Razmišljal je o novih pogledih, pristopih do problemov, s katerimi se je ukvarjal pri svojem delu. »Nedvomno dober in vzorno organiziran kongres,« je pomislil, »samo nekaj je manjkalo, pha, nisem bil deležen niti poštenega flirta«. Prelistal je časopis, ki ga je pograbil med čakanjem na vkrcanje. Na prvi strani je bila velika fotografija ognjevitih demonstracij, ki so jih pripravile feministke. Pozornost mu je pritegnil transparent, na katerem je pisalo: »Pornografija je izraz družbene represije!«. »Sterilnost in čistunstvo tudi,« je pomislil. Večkrat se je že spraševal, zakaj je nazorno prikazovanje nasilja družbeno sprejemljivo, medtem ko je spolnost v enaki meri nerazumljivo potisnjena v stigmo nekakšnega tabuja.

Na kongresu ni bil sam. Z njim je bila Melita. Mnogokrat sta že potovala skupaj in vedno, kadar je letalo pristajalo ali je treslo zaradi slabega vremena, se je nezavedno oklenila njegove lakti. Melita je bila hči predsednika uprave ene izmed velikih zavarovalniških hiš. Kljub svojemu družbenemu statusu je bila osamljena. Mogočni vpliv njenega očeta jo je ščitil pred zavojevalnimi ambicijami nadrejenih. Nasprotno pa se ji podrejeni po hierarhiji niso upali približati. Zaradi svoje profesionalne perfekcije je izražala nedostopnost. Bila je izredno bistra in izobražena in vedela je, da bo težko našla sebi enakega. Plašila jo je misel, da bo nekoč nasedla kakšnemu dolgočasnemu povzpetniku, ki jo bo ujel na limanice v zakonski jarem. V bistvu je bila čisto sama in odtujena od bližnjih in od sveta. Na delovnem mestu sta bila z

Melito že kar nekaj let izjemno kolegialna in prijateljska. Cenil jo je. Nedvomno se je med njima razvilo polje nevidnih silnic privlačnosti. Melita ga je bila že dolgo mikala, vendar je vedel, da bi bilo, če bi se poizkušal kakorkoli zblížati z njo, njenega tovariškega odnosa pri delu nedvoumno konec.

Ko sta stala v letališki avli in bi se morala posloviti, je stala pred njim kot šolarka s poslovno aktovko pred seboj. Njena elegantno resna obleka ni mogla prekriti ženstvenosti, ki je kot sončna svetloba skozi metuljeva krila blestela iz nje. Ni se obotavljal:

»Te zapeljem domov? Ni mi s poti.«

»Oh, saj grem lahko s taksijem.«

»Saj vem, toda dovoli mi, da izživim nekaj mojega moškega prainstinkta,« ji je z vehementno vedrim izrazom odvrnil. Privolila je.

In ko sta se vozila po predmestju med hišicami in stanovanjskimi bloki, so se na obzorju izrisale lepe silhuete nebotičnikov iz mestnega središča. Na oknih so se začele prižigati prve luči. Nekateri bodo nedvomno delali pozno v noč. Kramljala sta. Z neprikrito samozavestjo mu je neumorno razlagala, kaj vse jo je pritegnilo na simpoziju in kaj bi bilo potrebno preizkusiti pri iskanju rešitev. René je poznal njene strokovne dosežke in kvalitete, zato ga njen govor ni presenetil.

»Pravkar sem se preselil in vidiš tamle, v tistem bloku, je moje stanovanje,« jo je prekinil.

»Nisem vedela, kdaj pa?«

»Kakšna dva meseca nazaj.«

»Si drago plačal?«

»Ni bilo tako grozno, toda mesečni obroki so ubijalski. Greš pogledat?«

Misel, da bi se takoj vrnila v svoje stanovanje v družbo televizorja, ji je bila nepriljubljena. Zopet bi bila sama. Zato je privolila.

Renéjevo stanovanje je bilo v zadnjem nadstropju. Skozi okna se je razprostiral čudovit razgled na velemesto, na katero se je spuščal večer. Mestne svetilke so se začele prižigati. Vstopila sta v stanovanje in se podala skozi hodnik. Potem je ona zaokrožila po dnevni sobi.

»Kdo ti je pa opremil stanovanje? Zagotovo si drago plačal arhitekta?«

»Sam,« ji je zadovoljno odvrnil. »Bova nekaj prigriznila?« ji je predlagal, »tista hrana na letalu te ne nasiti. Nimam veliko, imam pa nekaj finih sirov in kakšna pašteta bi se našla.«

Podala mu je roko, kot bi se rodila v njegovem stanovanju. Njemu pa je kot zakrknjenemu samcu predstavljal neskončen problem najti čist in polikan prt. Vendar se je ta začuda našel. In ko je opazila, da je René pograbil svečnik in začel prižigati sveče, ji je zazvonil alarm spoznanja, da ni na svojem terenu.

»Daj no, kaj pa delaš?« mu je dejala s presenečenim skorajda sramežljivim izrazom na licu, čeprav je hotela narediti vtis neprizadetosti.

»Nič, nekaj sem se v življenju naučil, da moram vsak trenutek maksimalno izživeti in použiti, nič ne sme ostati in to nameravam tudi tukaj in sedaj,« ter postavil svečnik na pogrnjeno mizo. Neopazno je na avdiosistemu naravnal radijski kanal, ki predvaja samo prijetno glasbo brez govornih vložkov. Zopet sta kramljala in črno vino trpkega okusa jima je razvezalo jezik, tako da se pogovor ni vrtel več samo okoli dela in službenih stvarih. Tudi utrujenost od potovanja je izginila, in ko je radio predvajal njeno najljubšo melodijo, je njena duša z ekstatičnim zanosom poletela v katedralo oblakov:

»Moja najljubša pesem je!«

René jo je zagrabil in zavrtela sta se. Melita je rada plesala, ni pa si znala razložiti, zakaj so se ji vedno zdeli moški, ki dobro plešejo, nekam čudni. Toda René ni spadal mednje. Naslednja melodija, ki jo je predvajal radio, je bila bolj mirna in René jo je prijel v tesnejši objem. Privil se je k njenim čvrstim grudim in zazdelo se mu je, da je začutil divje bitje njenega srca. Tisti trenutek pa je Melita odskočila, natančno je vedela, v katero smer peljejo dogodki.

»Mislim, da bo najbolje, če se zdajle poslovim,« je s strogim pogledom učiteljice, ki je pravkar okarala predrznega učenca, dejala Renéju, čeprav je njena notranjost prekipevala od sreče. Njeno sloko telo je, kot bi hotelo pomagati, nemo koprnelo: »Ja, René, daj!« René ni dejal nič in je negibno motril njeno obleko, ki se je lahko vila okoli njenega vitkega života, neopazno išoč mesta, kjer bi lahko izsesal njeno čudovito polt, ki je bila videti kot najfinejši porcelan. Slutil je, da se bo vrnila. Ko se je obrnila in hotela oditi, je pretanjeno opazil drobno neodločnost v njenem koraku. Vedel je, da ni nikakršna histerična koza, ki ne bi znala sprejemati izrazov

naklonjenosti, zato ni veliko razmišljal. Sicer mu je bilo nekoliko tesnobno, lahko bi zabredel v težave, vendar je bila želja prevelika, da bi se lahko še obvladal. Krepko jo je zadržal in objel. Melita se je hotela izviti, toda njegove, kot pri kipu grškega atleta izklesane nadlahti so ostale neizprosne. Njegov objem je bil ugriz jaguarja. Za njene čelne kosti se je prikradel grenak, vendar oster vonj vodice po britju. Šepetal ji je: »Najlepša si, že dolgo časa te opazujem, tokrat pa sem končno zbral pogum, da se ti približam in te priložnosti ne izpustim«, ji je govoril ter jo nežno poljubljal, zdaj po licih, zdaj po vratu. Njen odpor je počasi slabil in začela mu je vračati poljube, sprva nežne in sramežljive, kot najstnica, ki poljubi svojo prvo simpatijo, nato pa strastne poljube zrele žene, zavedajoče se pomena zadovoljstva, ki ga je potrebno živeti z vsem srcem. René ji je vračal enako, ji gladil lase in se naslajal nad njenim komaj zaznavnim svežim vonjem cvetlic, nedvomno zelo drage dišave, ki je krasila njen vrat. Medtem ji je s spretnostjo najbolj izkušenega kirurga slačil kose oblačil, česar skoraj ni ali ni hotela opaziti. Njeno perilo je dišalo po otroškem pudru in njena koža po nedoločljivem balzamu za prhanje. Hlačke so se odlepile kot peresce, ki poleti v lahen veter. Šele ko je stala pred njim vsa razgaljena, vročična in premočena in zato na robu razsodnosti, je ugotovila, kako si je lagala, ko je sedla skozi vrata njegovega avtomobila. Predobro je poznala Renéja in vedela je, kakšen gad se plazi po njegovi podzavesti. Obstala sta negibna in si gledala v oči. René je zrl v globino njenih sinjih oči in ko je Melita le za trenutek umaknila pogled, je Renéju hipoma zdrsnil pogled na njene grudi, na naježeni široko rdeče obrobljeni bradavički, na popek komaj vidno izbočenega trebuščka. Vse dokler mu pogled ni zastal na Venerinem gričku, poraslem s skrbno oblikovanim pozlačenim puhom, ki je zakrival njen sram.

*In ob vsem tem me neka božanska naslada navdaja,
hkrati pa groza, ko vidim, kako po tvoji zaslugi
vsa narava leži razkrita in gola pred mano.*

(Lukrecij; Hvalnica Epikuru)

Vzel je Melito v naročje in jo odnesel. Pogled se mu je sprehodil po njenih vitkih nogah in krhkih gležnjih. Položil jo je na skoraj po vojaško postlano posteljo in za hip je njeno gorko telo ob stiku z rjuho po hrbtu in ledjih spreletel prijeten hlad. Poljubljala sta se in prefinjena strast njegovih poljubov je bila odsev razuma, ki plemeniti neustavljivo poželenje, kot gotško okno, ki preseje sončno svetlobo v

čudovito umetnino. Poljubljala sta se dolgo. Neskončno dolgo. S poljubi je jemal vročo kri njenih vratnih žil in gladil njene goste kodraste lase. Vsak centimeter njenega telesa je bil deležen poljuba. Vračala mu je z objemi in prižemala svoje toplo telo k njegovemu. Z občutkom slepe starke se je dotikala njegovih mišic na rokah, hrbta in ledij. Gladila je njegov hrbet in zadnjico. Skozi zaprte oči je čutila obliko njegovega telesa. Ponudila mu je dojki, čvrsti, z navzgor in nekoliko vstran zašiljenimi bradavicami, ravno pravšnjimi za njegove dlani. Hlastno ju je sprejel, da bi pil nektar Venerine ljubezni. Gladil je njeno jedro, okroglo popolno oblikovano zadnjico, jo čvrsto zagrabil, gnetel in zopet gladil, ali pa samo delal veter nad razbeljenima mestoma. Vendar so njegove roke neizprosno zahtevale vedno več. Dokler ni odločno, vendar z občutkom koncertnega pianista, zarezal v vroči med dvéri življenja, skrit med tako ljubko tolstima grudicama, skozi katera se rodiš na sončno svetlobo in kamor se povrneš in stopiš med zvezdami. Izvotliti je hotel ves slad življenja, ki pronica po tkanini tja, kjer se krošnje stikajo. Njeno telo se je prvič pokrčilo. Izraz na njenem licu je zatrepetal v zamaknjenosti. René jo je opazoval. Opazil je, da je njen pogled postajal vedno bolj proseč. Razumevajoče je prikimal. Melita je natančno in neizprosno kot zdravnica, ki rokuje s pinceto in nitjo, oklenila njegov, zdaj že krepko nabrekli ud, ki si ga je že prej zvedavo na skrivaj ogledala. Z vsakim njenim gibom je vse bolj podlegal sili, ki je parala drob njegovega bivanja. Sili, ki spaja in ne razdružuje. Poljubljala sta se in še sam se ni zavedel, kdaj in kako sta se znašla na boku in nenadoma je na njegova ramenca legla bleščeča vroča gorkota. Igrala se je. Gubice so se razmikale in vročično cmokljale. Njen cvet je brstel in ko jo je odločno s polnim vedrom prvič zajel vase, se je njena svilnata tkanina večnosti voljno razmikala in upogibala. V mesečevem žlebu se je ločevala svetloba od teme. Komaj slišno je zastokala in veke so ji z neizmerno težino legale na oči. Dajala mu je in večno življenje je vstopalo vanj in pronicalo skozi njegove žile. V notranjosti se mu je krepil vihar in pričel jo je jemati silovito kot valovi neurja, ki pljuskuje ob valobran pristana in vendar hkrati nežno kot valčki, ki plivkajo ob vznožje palme v tropski laguni. Ščemeče, žgečkljivo telesce na vrhu oboka venecianske gotike in njegov kot kamen trdi ud sta se nežno poljubljala. Prižemal je k sebi njeno podobo, ujeto v nekem nedoločenem trenutku med bolečim trpljenjem in neskončno ekstatično naslado. Zrelo, zlato žito se je osipalo in se prelivalo prek njenega života. Z dlanmi je pritiskala na njegovo mišičasto zadnjico, gladila ledja in hrbet. Na senca mu je legla

brezoblična težina. Hlastal je po odrešitvi, ki pa se je izmikala. In ko je bila le ta naposled že čisto blizu, je zastal. Zadržal je dih s polnimi pljuči. Po hrbtenjači so se mu plazile meglice in pronicale pod lobanjo, kjer so se zgoščevale. One je divje utripalo. Melita je zapredla od ugodja in ovila svoja meča in goleni okoli njegovih. Stržena sta se prepletla. Začutila je, da se René špara:

»René, ljubi, zakaj tako?«

»Nič, hotel sem samo zamenjati položaj.«

Želela in hotela je, da jo v tem neskončno prijetnem trenutku preplavi samozavest. Trenutek se je prilegal kot gradnik v zid njenega življenja. Zid, ki ga je skrivnostno in skrbno gradila.

»Saj bo še čas, nisva zadnjič skupaj. Vse še pride...« mu je šepetaje odgovorila.

René ni poslušal. Pričel je objemati njen prelepi stas in s poljubi raziskovati njeno mlečno belo polt najfinejšega porcelana, ljubeče in ponižno kot starogrški haplot, ki ljubi svojo zemljo in daruje Ateni. Nazadnje se je nekoliko dlje zadržal na božansko mehko zalitih blazinicah notranje strani bedres, ki sta tako neskončno privlačno rahlo valovili ob graciozni hoji njene postave. Naposled pa je odločno zagrizel v podobo iz sanj. Omamljal se je z vonjem brez vonja, vzneseno kot derviš, ki se ob kadilu v mošnji vrti na mehkih preprogah, in strastno kot saracenski vojščak, ki dirja skozi lesket spopada proti slavoloku zmage. Melitin dih se je napolnil z ledenim zrakom in s hrbtno stranjo dlani si je skušala zakriti usta. Z drugo roko je gladila Renéjeve podlahti rok, ki so se stegovale po njenih grudih. Ni mu hotela ostati dolžna: »Tega mi ne moreš odreči,« mu je zašepetala in ga zopet proseče pogledala. René je razumel. Poljubila in narahlo posesljala je predrzno zašiljen vršiček njegovega ega, se nato spustila od ramenc globoko do neomajno čvrstega, pa vendar tako baržunasto voljnega na otip, korena. To je ponavljala s strastjo, ki je hotela izpiti vso mladost iz njegove atletsko izklesane postave. Lastila si ga je tako silno kot veter, v katerem pršijo kaplje dežja v nevihti, porojeni iz sopare poletnega dne. Njegova ramenca so žarela in na zatilju se mu je pojavilo trdoživo ščemenje. Odločil se je, da prekine. Zopet si je zaželel nadeti krono. Blagohotno je usmeril njeno telo na kolena in ne da bi karkoli dejal, je razumela kaj hoče. Počasi in voljno se je kot zadovoljna muca usločila. Vstopil je v njeno še vedno vroče razprto tkivo, ki ga je voljno sprejelo. Prodiral je pazljivo z občutkom, vendar globoko čisto do dna. Levo in desno se je čvrsto dotikal stranic mozaika njenega življenja. Nikdar si ni predstavljala, da se za

njegovim dokaj urejenim, urbanim videzom skriva kot drevesna grča trden hrust. V sencih je zaslišala silno bobneče bučanje divje deročih rek, ki se valijo med mogočnimi hribovskimi pobočji. Hotela je zaslišati šumenje planinskih potokov in žuborenje gorskih studencev, ki izvirajo izpod skalnih pečin. Želela si je stopati po zelenih planinskih pašnikih, ki jih redno močijo poletni nalivi. Poslušati škrabljanje dežja na skodlah planinskih koč in občutiti ledeno svežino zasneženih skalnatih vršacev. Hotela je k oblakom in še više na višinsko sonce. Njegovi gibi so postajali vedno bolj siloviti, hitrejši in sunkovitejši. Obupno, vendar nemočno, ga je hotela zadržati. »Ne dam te, ne dam te...« mu je v spolzkem krču odgovarjala in gladila njegovo hrbtenjačo s kozmično naslado. Vsakič, ko se je izmuznil, je njegov hrbet preplavila eterična blaženost. Na temini vek se mu je pričel vrteti življenja krog in svetleti koprenasti kolobarjasti oblak zvezdnih meglic stvarstva. Melita je zakopala obraz v blazino, odkoder se je zaslišalo zamolklo ječanje. In ko je prišel čas, da bi se moral posloviti, mu je sledila in njeno nemočno grleno hlipanje je bilo neubranljivo. Ni se več mogel in se tudi ni več želel umakniti. Zadnji trenutek se mu je zahotelo še več. Silovito je napel vse nevidne sile, da bi se poslednjič dvignil. Toda bilo je prepozno, kajti že se je začel spuščati v toplo, namočeno dolino. Trdno je obstal, globoko v njenih nedrjih. Srab naslade je ugasnil. Njegova medenica se je čvrsto prižemala ob njen život. Za trenutek ga je prevelo grenko razočaranje, a se je vendar nepričakovano zopet začel vzpenjati nad vršace. Njegov život se je sloko vzravnaval. Na nebesnem svodu je zažarel zvezdni prah. Ni je slišal, ko mu je sledila. Tudi ona se je visoko, visoko vzpela in omahnila iz mrzlotte višav. Ni slišal njenega grlenega stokanja, ko ji je polt preveval hlad, ko je njen drob drhtel, ko se je njeno meso trgajoče stresalo v ekstazi. Ob poslednjih trzljajih se je sklonil nadnjo in jo lahko objel ter privzdignil njene grudi. Na uho ji je tiho zašepetal: »Vsi smo božji otroci.« Zatem se je zvrnil vznok in ko je dih popustil, se mu je zazdelo, da lebdi na žimnici kot po kozarcu rujnega preveč. Bil je tako neskončno močan, a hkrati kot novorojeno dete nebogljen. S še vedno vročimi gorkimi prsmi se je Melita prižela k njemu in na stegnu je začutil ščegetanje njenega gozdička.

»Zdaj pa še smetana na torti,« mu je šepnila in se še tesneje privila obenj. Gladila ga je po prsah, trebuhu, rokah, po dimljah. Razdajala se je, njemu, odraslemu otroku. Tudi René ji je vračal nežnosti, ki jih je vpijala, kot suha spužva vpija vodo. Zdelo se mu je, da njegovo telo počasi ovija koprenasta mreža. Dolgo sta brez besed ležala

objeta. Naposled je odprla oči in nepremično zrla na skladovnice knjig ob njegovi postelji in na stenskih policah. Naposled je spregovorila:

»Veliko bereš?«

»Ja, vsaj tako se mi zdi. Samo časa imam premalo.«

»Branje je kot naš posel. Glej, kakšna lepota je v tem, da organizem predela in razvije premočrtno zapisano informacijo iz DNA v prostorsko strukturo. Podobno naš um obdela besedilo. Zato menim, da je leposlovje morda najbolj poduhovljena umetnost in naši možgani najvišje razvita domena spolnosti.«

»In obratno,« je mirno pripomnil René.

Zopet je nastopila prijetna tišina, ki jo je prekinil René:

»Misliš, da je bilo to danes pametno?«

»Daj no, svobodna in neodvisna ženska sem in sama odločam o sebi. Ne želim si, da bi bili moji otroci butasti.«

Na Renéja so njene besede delovale kot sveže namešan beton, ki je z vso svojo težino zalil njegovo golo, na žimnici ležeče, telo.

»Razen tega pa bi rada imela otroke z različnimi moškimi.«

René je sprva samo pogoltnil slino. Potem pa ji je šepnil na uho:

»Ššš, še vse boš imela v življenju.«

René je vedel, da je ta trenutek vsako govorjenje čisto odveč in vsaka beseda moteča. Pravzaprav ni bilo kaj povedati. Obležala sta v položaju zarodka in njuni srčiki sta se ovili.

René se je prvi prebudil v novo jutro. Oddrsal je v kuhinjo, pristavil kavo ter vzel maslo iz hladilnika. Navlekel si je trenirko in se ogrnil z vetrovko. Stopil je do male pekarnice, ki je bila v pritličju njegovega nebotičnika. Vedel je, da je odprta praktično celo noč. Nad vhodom v pekarno je visela rumena plafonjera z napisom Pekarna Levant. Notranjost pekarnice je bila osvetljena z brezosebno neonsko svetlobo. Stekleni prodajni pult je bil nekoliko zanemarjen. Neugleden videz prodajalne je dopolnjeval poraščen prodajalec. Navkljub slabemu videzu pa so bili kruh in pecivo vedno sveži in slastno okusni. Nakupil je svežih žemelj, rogljičev in drugega pekovskega peciva ter se vrnil v stanovanje.

Vse, kar je kupil pri peku, je skupaj s skodelico kave naložil na pladenj in odnesel v spalnico. S poljubom jo je prebudil:

»Vstati morava,« ji je šepnil.

Melita ni mogla prikriti vesele presenečenosti, vendar je samo prikimala:

»To pa je zares lepo od tebe, vendar bi zajtrkovala za mizo. Še prej pa bi se oprhala.«

René je stopil do omare in ji podal enega od svojih kopalnih plaščev. Vzela ga je pod roko in s hitrimi, skoraj tekočimi koraki, po prstih odbrzela v kopalnico. René se je vrnil v kuhinjo. Skozi okenske žaluzije so se prikradli prvi sončni žarki novega dne. Sedel je za mizo in se zazrl proti odprtim vratom kopalnice, kjer se je Melita tuširala. Zrak v kuhinji je bil napolnjen z vonjem po kavi in svežih žemljah. Čeprav samo skozi motne stene kopalne kabine, njegovo stanovanjce ni premoglo kadi, je bila videti kot angel iz onostranstva. »Moj bog, kako je lepa,« je pomislil.

Ko je končala z umivanjem, je sedla k mizi. V moškem kopalnem plašču je bila videti nadvse prikupna in privlačna. Dvignila je nogo in naslonila peto na stol, tako da se je razgalila njena ljubka bela golen.

»Prof. Greem je zopet blestel,« je dejala Melita.

»Ja, res je zvezda,« je z narejeno mirnostjo odvrnil René in nadaljeval s komaj zaznavno povišanim tonom, »vendar taki megalomanski kongresi niso zame. Raje imam manjše, specializirane kongrese.«

»Daj no, René. Kako da se ne naveličaš gledati istih fac? Moraš imeti malo širine in videti, kaj se globalno dogaja z našo stroko. Prof. Greem ima prav. Potrebna je širina. Poleg tega pa tudi na specializiranih kongresih podjetja kot smo mi skrivajo pomembna dejstva.«

»No ja, marsikaj lahko izveš o dogajanju na univerzah in kaj je mogoče od njih dobiti. Ne rečem, da ni na velikih kongresih prijetno, vendar imam slab občutek, kajti naši nadzorniki znajo pri pregledu stroškov opaziti obiskovanje kongresov predvsem na zanimivih turističnih destinacijah.«

Nekaj časa sta še kramljala o tem in onem ter v šali tu in tam dala koga v zobe.

René jo je odpeljal domov, da si bo lahko zamenjala obleko. Tik preden sta se poslovila, mu je podarila neskončno dolg poljub in dejala:

»Se vidiva v službi in potem slišiva po telefonu.«

René ji je pomežiknil. Ko je pritisnil na plin, je pomislil: »Hm, kako je resna.«

Ko je prišel na delovno mesto, sta bila Wang in Krishnan za svojima računalnikoma. Vsakič, ko je prišel v službo, sta ga brez besed opominjala, kako trdo je pravzaprav življenje. Vedno znova se je prepričeval, da mu v bistvu gre prav dobro. Krishnan je bil nadarjeni bioinformatik, čeprav nekoliko nezanesljiv, vendar nedvomno genialen. Wang pa je bil odličen eksperimentator. Ni je bilo stvari, ki je v teoriji mogoča, da je njegove zlate roke ne bi naredile. René je pogosto kuhal jezo, ker se je moral v službi podpisovati najrazličnejšo projektno dokumentacijo. Menil je, da bi moral za tako odgovornost dobiti primerno povišico.

Melito je skozi delavnik komaj kaj videl in če sta se slučajno srečala, ga je komaj pozdravila. Pomislil je: »Sodelavci utegnejo prepoznati njeno nenavadno obnašanje.« Le na samem mu je vrnila nasmeh. Po službi jo je kajpada poklical, čeprav se mu je globoko v notranjosti vendarle oglašal čut svobode in mu neizprosno kljuval po malih možganih. Mesečeva svetlina je bila močnejša od samotnega krokarja. Z vsakim dnevom sta se pogosteje in dlje srečevala. Vsak mogoči prosti trenutek sta izrabila za ljubljenje. Doma, v hotelu, na izletu ali pač, če je tako nanoslo, na neobičajnih mestih. Zdelo se je, da Melito vznemirja, če se ljubi na mestu, kjer bi ju lahko kdo zalotil, ali pa je samo preverjala, kako močno si je želi. Hlastala sta po nasladi in jo hotela izpiti do dna, jo osušiti v boleči krčeviti ekstazi in izliti poslednje atome strasti iz svojih obnemoglih teles.

IV.

*Vsemu, kar v morju živi, kar v górah in rekah deročih,
v listnih domovjih, kjer gnezdijo ptice, po poljih zelenih,
v srca prijetno omamo in slo po ljubezni razlivaš:
s tem jim željo budiš, da se vrsta plodi in obnavlja.*

(Lukrecij; Himna Veneri)

Nekega večera sta se vračala z otvoritve likovne razstave. Bila sta rahlo omotična od vina, ki je bilo ponujeno na otvoritvi razstave. Hodila sta objeta proti železniški postaji, da bi najela taksi. Nekaj časa sta še pazila, da ju ne bi zasačili sodelavci. Kasneje pa jima je bilo vseeno. Med tem je zazvonil Renéjev mobi: »Halo!«

»Halo René, Pandora pri telefonu.«

»Oho, pa ne da kličeš s strehe sveta?«

»Ne, ne, sem že nazaj.«

»In kako je bilo?« je rutinsko vprašal René.

»Prelepo in poučno. Človek mora občasno zamenjati okolje za daljši čas, potem vidi širše in odprejo se mu nova obzorja. Najbolje nekam, kjer prevladuje popolnoma druga kultura. Turizem ni nič in je v primerjavi s tem gledanje televizije.«

»O vem, saj sem, preden sem se zaposlil v podjetju, zamenjal kar nekaj univerz.«

»Ko sva že pri tem, v Tibetu sem dobila neko zel, pa ne vem, kaj naj z njo naredim, niti ne vem, za kaj se uporablja. Menda jo menihi zaužijejo pred meditacijo. Poleg tega pa naj bi pomagala pri gripu.«

»Hm, tradicionalna medicina ni ravno moje področje. Lahko pa se pozanimam... Praviš, da pomaga pri tegobah zaradi influence?«

»Ja in menihi jo uporabljajo za meditacijo.«

»Nič, se dobiva jutri po službi v enem izmed lokalov na Hrastovem nabrežju.«

»V poslovnem delu mesta?« ga je povprašala Pandora.

»Tako je, še najbliže je obema. Se slišiva jutri,« je odvrnil René.

»Prav, imej se lepo.«

»Ti tudi, adijo.«

»Kdo je bil?« je zanimalo Melito.

»Pandora, poznam jo še iz kampusa. Dela na univerzi v mestu. Kulturna antropologinja. Pravi, da ima neki vzorec tradicionalne medicine iz Tibeta, pa ne ve, kaj naj s tem naredi, ali če jaz kaj vem o tem. Jutri se dobiva, pa bom videl, za kaj gre. Če ne drugače, se bom pozanimal. Najbrž jo bom napotil na koga z univerze. Raziskovalno je bila kakšno leto v Tibetu.«

»In kaj raziskuje?«

»Ne vem, najbrž nekaj kulturološkega,« je odvrnil René in skomignil z rameni.

Melita ni odvrnila ničesar in je nekaj časa ostala tiho, vse dokler nista stopila v taksi. Tudi v taksiju je v glavnem molčala in se čvrsto prižemala k Renéju.

Naslednji dan, takoj po službi, se je René odpravil na srečanje s Pandoro v poslovno četrt. Dan je bil veder. Izpod sinjega neba se je spuščala toplina in zrak je prijetno gladil obrise ljudi, ki so se v naglici vračali iz služb. Renéjev mobilni telefon se je oglasil z melodijo Wagnerjevih Valkir in na zaslončku se je prikazal napis »Pandora«:

»Halo, Pandora?«

»Ja, živijo. Malo bom zamudila. V službi so me zadržali.«

»Razumem. Ni problema. Bom že počakal. Našla me boš pred gostilno Venerino mleko.«

»Prav, se vidiva.«

»Se vidiva.«

René je hodil med nebotačniki, ki so se kot mogočni orjaški nabrekli falusi stegovali v nebo proti oblakom. Spodaj na ulici pa je vladal blodnjak različnih jezikov. V pritličjih in pasajah nebotačnikov so se bohotili dragi butiki in priljubljene restavracije. Kupil si je časopis. Ob rečnem nabrežju so na vrtovih kavarn posedali poslovneži. Imeli so nekoliko razrahljane srajce in nekateri so bili odložili suknjiče na naslonjala stolov. Po napornem delavniku so žulili in srebali svoja uvožena pivca v majhnih rjavih ali zelenih stekleničkah, katerih vratovi so bili oviti v srebrno ali zlato folijo. Pomislil je: »Tile modeli so dosti boljše plačani od mene. Samo brez tega, kar Kitajec, Hare Krisna in jaz razvijemo, ne bi imeli česa prodajati in prenašati denarja iz enega žepa v drugega ter ob tem mastno služiti. Sedel je na vrt lokala in si naročil pijačo. Lokal je bil urejen, tudi natakara je bila lična. Nosila je uniformno črno obleko z malim predpasničkom:

»Dober dan, želite, gospod?«

»Dober dan. Kozarec belega. Samo naj bo zares mrzel.«

»Ne skrbite, pri nas strežemo hrano in pijačo na predpisani temperaturi,« mu je odvrnila natakarica.

René je medtem razprl časopis in se zatopil v branje. Ko je prvič prekinil z branjem in se zazrl po gostih lokala, je levo nasproti zagledal privlačno gospodično. Sedela je v družbi moškega v črni obleki, ki je bil s hrbtom obrnjen proti Renéju. »Hm,« je pomislil, »kako to, da je nisem že prej opazil.« Zazrl se je v njene kot oglje črne valovite lase. Veder obraz, ki je bil kot pomladno cvetje, napolnjen s svežino. Bila je resnobna in brezhibno urejena, vendar se je tu in tam njen obraz razširil v vedri nasmešek. Bela ohlapna srajca ni mogla prikriti brstenja polnih grudi, ki so se z neko nedoločeno težino dotikale blaga. Pogled mu je zdrsnil na njeno zalo podlaket. Njena polt je imela naravno rjav ten. Premeril je njeno zapestje, okoli katere je bila ovita elegantna ura. »Gotovo je zelo draga, morda celo premoženje. Koliko let ima?« je pomislil. »Najbrž je v poznih dvajsetih ali na začetku tridesetih,« si je odgovarjal. »Ima kaj otrok? Ali je delavka?« je pomislil in s pogledom ošinil njen elektronski organizator in gradivo, ki ga je imela na mizi, ter usnjeno aktovko na stolu poleg nje. »Najbrž ni, sicer pa je vseeno. Lepo je dejal Bernard Shaw: »Vsi smo prostitutke, je samo vprašanje cene.« Poulična prostitucija pač ni nič drugega kot odraz naše inkontinence. To je umazano perilo, ki ga nočemo videti, še manj pa razgaliti.« Medtem ko je to pomišljal, mu je za stotinko sekunde vrnila nekoliko resnoben pogled. Dvignil je časopis pred sebe, vendar ni začel ponovno brati. »Žená pa zares ne moreš zajebati. Milijoni let evolucije so jih izurili,« je razmišljal. Ponovno je začel brati, vendar je zaslišal njen glas, ki je v pogovoru postal višji in glasnejši. Spustil je časopis in se s pogledom sprehodil po njenem krilu čebulno vijoličaste barve. Polt njenih bedres je sijala izpod nevsiljivih najlonskih nogavic. Ni prekrizala nog ali si začela popravljati krilo, čemur se je René vedno nasmihal. »Zanimivo je, da navadni ljudje dekadenco povezujejo z boemi z roba družbe. To ni pomembno. Njihova drobna dekadenca je dišeča in topla kot stara kmečka hiša,« je razmišljal. René je imel nekaj znancev iz umetniških krogov, ki so ga občasno obveščali o eskapadah in dogajanju na subkulturni sceni. »Medtem ko pri teh tukaj, ko odgrneš ves ta štirki, uzreš leglo dekadence, ostro hladne in cinične,« je nadaljeval z razmišljanjem. Medtem sta lepotica in njen spremljevalec vstala in zapustila lokal. Ko je šla mimo

Renéja, se je poslovila s hvaležnim izrazom na licu. Dahnila je: »Na svidenje...« René ni ničesar odvrnil. »Eh,« je pomislil in se ponovno zatopil v branje časopisa.

Naposled je Pandora le prišla na srečanje z Renéjem. Oblečena je bila preprosto. Nosila je oguljene sprane kavbojke svetlo modre barve. Obuta je bila v visoke bele superge. Života pa se je oprijemala navadna bela bombažna majica, pod katero so se bohotile veličastne grudi. Njeni svetli lasje so bili razpuščeni.

»Živijo, si moral dolgo čakati? Oprosti.«

»Že dobro, razumem. Šolniki ste pač navajeni na akademskih petnajst. Lepo, da si zopet nazaj. Kako je bilo? Najbrž prekipevaš od vzhičenosti ob urejanju izsledkov in zagotovo komaj čakaš, da jih predstaviš.«

»Oh, kar se rezultatov tiče, se mi zdi, da sem v glavnem odkrivala toplo vodo. Nisem posebno zadovoljna.«

»Daj no, nekaj pa si že morala dognati. Kar človek obrača, bog obrne.«

»Mah, pa saj to ni toliko pomembno. Bolj sem zadovoljna z duhovnim napredkom, ki ga doživiš tako daleč stran od doma in tako daleč stran od časa, ki ga živimo. Ko sem se vračala in sem videla avtomobil ali televizor, sem se vprašala 'Kaj je že to in čemu to služi?' Zares, ugotovila sem, da teh stvari sploh ne potrebujem in me samo motijo pri mojem delu. Pa zopet ta zatohlost univerze, ki te ubije.«

Modre oči na Pandorinem pegastem obrazu so svetlo sijale in ob govorjenju so se ji dojke med dihanjem dvigovale in spuščale. Tkanina bele bombažne majice se je upogibala pod težino njenih grudi in lahno, v tresljajih njenega diha, nihala gor in dol. René je lahko videl Pandorine grudi čisto od blizu, tako privlačno napadalne in močne hkrati. Dojke, ki zmorejo vse, brez katerih bi človeški rod izumrl. Bele grudi, iz katerih polzijo svetle kaplje nebesnega svoda. Megla, iz katere prši opojna omotica, brez vonja in okusa. Vroči kolobarji bleščave njenih bradavic so mu predirali veke.

»Najraje bi se preselila v Tibet.«

»Daj no, veš, da tega ne moreš. Ne spadaš tja. Tam bi bila večno tujka,« ji je nekoliko nejevoljno odgovoril René.

»Saj vem, da ne spadam v Tibet in se tja ne morem preseliti. Toda Tibet je sedaj del mojega srca, del mene. Našla sem svojo pot skozi življenje, ki me vodi samo naprej. Mnogo laže mi je.«

»To je pa zares dobro,« je odvrnil René.

»Edino, kar se mi je zares nenavadnega primerilo v Tibetu, je zel, ki mi jo je podaril predstojnik nekega odročnega samostana. Ne vem, zakaj je to storil. Kot kaže, je ta zel nekakšna posebnost tega samostana. Ničesar podobnega nisem zasledila v literaturi.«

Vzela je polivinilno vrečko iz torbice. Lično šatuljo, v kateri so ji izročili zel, je bila obdržala. René je pogledal v vrečko, kjer je bila črna zmleta zel in vprašal:

»Zakaj se že to uporablja?«

»Menihi primešajo to zel v masleni čaj, ki ga zaužijejo med pripravami na meditacije. Poleg tega pa menda ugodno vpliva pri prehladnih obolenjih.«

»Hm, bom pogledal, za kaj gre. Tradicionalna medicina ni moje področje. Najbrž se bom posvetoval z ljudmi na univerzi.«

Nekaj časa sta še kramljala in obujala spomine iz kampusa. Vpraševala sta po tem ali onem, koga sta kaj srečala in kje je zdaj kdo, kdo je poročen in podobno, kar zanima bivše študijske kolege.

Renéja je začela stvar zanimati. Takoj se je lotil raziskati zadevo. Delal je zvečer, ko ni bilo nikogar več v službi, tudi Kitajca in Indijca ne. Melita je odhajala z dela mnogo pred njim in vsakič ga je proseče pogledala z mislijo, naj čimprej konča. Najprej je naredil ekstrakcijo. Potem je uporabil različne separacijske in spektroskopske metode in si pomagal z ekspertnimi sistemi in z več bazami podatkov. Izločil je slab ducat spojin. Pri eni izmed njih je opazil ciklično strukturo, kot je še ni videl. »Hm,« je pomislil, »kaj pa je to?« Njegovo oko, izvežbano in izkušeno od številnih računalniških simulacij, se je zatem osredotočilo na stranske skupine. »Tole bi se pa lahko na kaj vezalo,« je pomislil. Vnesel je podatke v ekspertni sistem, ki simulira 3D strukture spojin in celičnih receptorjev. Simulacija je zares pokazala močno vezavo na več različnih receptorjev. »Bingo!« je naglas vzkliknil. »To bo to!«

Zatem se je znova lotil iskanja po bazah podatkov. Raziskal je metabolon, proteom, transkriptom in genom organizmov, ki so bili na razpolago, da bi našel biosintezno pot. Najbolj se je bal, da bo za sintezo potrebna katera izmed stopenj klasične sinteze, kjer so izkoristki zelo majhni. Globoko se je zakopal v literaturo. Pomagal si je s podobnimi sintezni potmi in nato skonstruiral popolno biosintezo. Kot otroške

kočke v hišico je zlagal gene za posamezne biosintezne stopnje v genom in na ta način kloniral enega izmed komercialno dostopnih organizmov. Z izločitvijo substance ni imel nobenih težav. Tako je pridobil zadostno količino spojine. Organizem je lahko vedno namnožil v kulturi in spojina bi mu bila vedno na razpolago v poljubnih količinah.

Z Melito sta se v tem času preselila v skupno stanovanje v predmestju, nedaleč od podeželja, kmetij, gozdov in zelenih travnikov. Stanovanje je bilo prostorno in v svoji estetski preprostosti elegantno. Ob večerih ga je Melita vedno pričakala z ljubečo toplino.

»Preveč delaš, dragi.«

»Oh, saj veš, da sem zaposlen z nadvse zanimivim projektom,« ji je ponavadi odgovarjal.

»Saj razumem. Toda ne pretiravaj. Preveč dela škodi.«

»Draga, moram nekaj narediti iz mojega življenja.«

»Ljubezen nas osmisli, dajanje in deljenje ljubezni je naša življenjska naloga. Prenesti ljubezen na potomstvo, to je naše poslanstvo,« mu je velela in se čvrsto prižela ob njegov život.

René ji je popravil koder s čela in ji odvrnil:

»Že res...toda moški sem.«

»Podjetje je to. Izzeli te bodo do poslednjega atoma,« je z zaskrbljenim in nekoliko zagrenjenim izrazom pristavila.

»To ni pomembno. Ni vse v denarju,« ji je z nekoliko ključovalnim tonom odvrnil.

»Upam, da se ne umikaš pred menoj. Saj veš, da te ljubim in hočem deliti življenje in večnost s teboj.«

Še tesneje ga je objela. On pa jo je s svojimi krepkimi rokami spodnesel, jo dvignil v naročje ter jo ponesel po stopnicah v zgornje prostore, kjer je bila spalnica. Ljubila sta se.

V

*Nekega dne,
ko bomo obvladali vetrove,
valove, plimovanje in težnost,
bomo znali izkoristiti
energijo ljubezni.
Takrat bo človek že drugič v
zgodovini sveta odkril ogenj.*

(Pierre Teilhard de Chardin)

René je nadaljeval s svojim malim, skritim projektom. Gojil je različne celične, bakterijske in virusne kulture ob prisotnosti substance. Izvedel je hitre toksikološke teste. Pri vseh pa je naletel na enak učinek. Snov, ki je bila v zeli, je preprečila delitev celic in posledično povzročila prenehanje razmnoževanja. »Vse živo se ne razmnožuje več, tudi virusi in rakaste celice ne. To pa je nekaj,« si je dejal. Naredil je številne mikro-encimske preizkuse in uporabil biočipe za ekspresijsko analizo. Rezultat je bil vedno enak: visoka vsebnost in visoka aktivnost rekombinaz. »Hm,« je pomišljal René, »hm, morda je molekula skrajno genotoksična in je visoka aktivnost rekombinaz posledica vzbujenih starodavnih evolucijsko ohranjenih popravilnih mehanizmov? Toda ne. Hitri bakterijski testi niso pokazali, da bi bila molekula mutagena. Hm...?«

René je ponosno potežkal in zavrtel med prsti stekleničko, ki je vsebovala bele kristale prečiščene snovi in razmišljal: »Hm, za tole bo padla gora denarja, samo pametno se moram izpogajati s podjetjem. Ali pa še bolje, naj tvegam in napišem odpoved. Potem pa v nulo zapatentiram molekulo in odprem lastno podjetje,« je razmišljal. »In kaj naj s Pandoro, njo, ki me zasipa z elektronsko pošto in me sprašuje, če je kaj novega? Nekako jo bom moral izplačati. Pff, ona bi želela objaviti v javno dostopnih publikacijah. Sicer pa tako ali tako ne more ničesar storiti brez mene.« Odprl je steklen zamašek stekleničke z obrusom in s prstmi dlani zapahljajal nad vratom stekleničke, nato pa pazljivo povonjal. »Nima vonja,« in zopet zaprl stekleničko. Pred očmi se mu je zablislilo, kot bi se mu iz očesnega kotička prikradla

strela. Ozrl se je naokoli. Vsi predmeti v laboratoriju so dobili drugačno, globljo, bolj kontrastno barvo in nekakšno nedoločeno debelino. Vid se mu je izostril.

»Čudno. Pa ja ni snov še psihotropna za povrh?« je pomislil.

Vzel je stekleničko s snovjo domov. Melite ni bilo doma. Bila je na krajši službeni poti in René je ob takih priložnostih pospešeno in pozno v noč delal.

»Hm, Pandora je zares nekaj omenjala tibetanske menihe, da pijejo čaj iz te zeli, ki vsebuje neprečiščeno snov, ob pripravah na meditacijo...hm...,« je razmišljal. »Morda bi jo še sam vzela in preizkusil. Verjetno ni tako zelo škodljiva, saj jo menihi že stoletja jemljejo brez posledic. Vendar čisto malo. Kot kaže, snov le ni čisto nedolžna. Močno se veže na receptorje ter psihotropno učinkuje že v majhnih količinah in v zeli, ki jo uporabljajo menihi, ni tako zelo koncentrirana in prečiščena. Lahko se predoziram in zastupim...,« je naprej razmišljal René. Pred spanjem je s tenkim nožem za odpiranje pisem vzela za konico rezila kristalčkov iz stekleničke. Obliznil je konico s kristalčki in s kozarcem vode poplaknil kristalčke z jezika. Učinek je bil takojšen in enak kot v laboratoriju. Legel je na posteljo. Z nočne omarice je vzela knjigo poezij, ki jo je Melita v zadnjem času prebirala pred spanjem. Črke v knjigi so postale mastne kot luknja, črne in debele. Zagledal se je v razpelo v kotu. Tja ga je bila postavila Melita. Na lesu razpela je videl vsako podrobnost, vsako drobno razpoko in spremembo v barvnem odtenku lesa. Zdelo se mu je, da bo Jezušček zdaj zdaj stopil z razpela in oživel. Polotila se ga je zaspanost in kmalu je zadremal. Pred očmi se mu je v snu pojavil list s čudovito poezijo; take, kot je še ni videl. Ni je bral, ampak jo je dojemal kot celoto. Oblila ga je eterična ljubezen. Sam pa se je počutil kot najbolj napadalen, virulenten virus, ki grabi in koplje ter se zajeda v tkivo neskončne ljubezni. To je bilo vse, česar se je naslednji dan spominjal, ko se je prebudil. Jutro je bilo lepo. Počutil se je čil in spočit. Odpravil se je na delo.

»Kot kaže, bom moral še precej delati na molekuli. Ne kaže hiteti s patentnimi prijavi. Snov je zares nekaj posebnega,« je razmišljal. Tistega dne se je René po običajni poti vračal iz službe. Stal je v zatohli vročici postaje podzemne železnice. Kompozicija je z bučnim šumom pridrdrala, se ob cviljenju koles ustavila in posneti operaterjev glas je iz zvočnikov na postaji enolično izgovarjal običajna opozorila. Vstopil je v neonsko svetlobo vagona. Ljudje, ki so sedeli v vagonu, so mrko strmeli

predse. Niso bili videti srečni. Utrujeni od delovnega dne in vsakdanjega stresa so premlevali svoje misli. Takrat jo je zagledal. Sedela ob oknu na stranskem sedežu, obrnjenem proti središču vagona. Bila je kot tistikrat, ko jo je prvič zagledal v gostilnici na Hrastovem nabrežju, v poslovni obleki in skrbno urejena. Opazila ga je in prepoznala. Hipoma se ji je na lica prikradel prešeren, nedvoumno iskren vesel nasmeš in notranjost vagona se je razsvetlila in videti je bilo, da so ljudje v vagonu postali vedrejši. Pristopil je in jo povprašal:

»Vas pa od nekod poznam? Smem prisesti?«

»Seveda. Tudi vi se mi zdite znani,« mu je odvrnila.

»Nimate prevoza?« jo je z rutinirano hladnokrvnostjo povprašal.

»Tako je še najhitreje. Na naslednji postaji izstopim,« mu je odvrnila.

Iz usnjene aktovke je vzela beležnico, iztrgala listič papirja in na hitro napisala številko svojega mobilnega telefona.

»Še vaše ime, prosim. Veliko mi pomeni, če vem imena. Toliko povejo o tistih, ki jih nosijo.«

Operaterjev glas je medtem napovedal naslednjo postajo in naštel povezave. Z naglico in tresočo roko je dopisala na listič: »Ivette«. Vstala je in se napotila k izhodu. René je s precejšnjo mero presenečenosti obsedel na sedežu. Hotel je zaklicati za njo: »Prelepo ime!« Toda mrki obrazi ljudi v vlaku so ga odvrnili od tega, da bi izrazil svoje veselje. Opazoval jo je, ko se je držala za drog ob izhodu. Vrata so se s šumečim piskom odprla in tik preden je izstopila, ga je nagradila s pogledom in nedvoumno veselim nasmeškom.

René je dolgo časa vrtel listič z Ivettino telefonsko številko. Naposled je odtipkal številke skozi eter.

»Ivette pri telefonu,« se je javil mladosten, vendar ne previsok glas.

»René pri telefonu. Saj se me spomnite, včeraj s podzemne.«

»Da, seveda se vas spominjam,« mu je odgovorila.

»Želel vas bi povabiti na pijačo in malo pokramljati z vami. Zagotovo ste zelo zanimivi in v življenju želim spoznati čimveč zanimivih ljudi.«

Glas na drugi strani etra je nekoliko zastal, vendar ne predolgo:

»Sprejemem povabilo!«

»Bi šlo jutri ob štirih v mestnem parku? Pri ribniku je paviljon z bifejem.«

»Vem, kje je to. Lahko pridem. V resnici mi zelo ustreza, ker imam potem v tem delu mesta še en opravke,« mu je odgovorila.

Ivette in René nista dolgo govorila po telefonu. Začutil je, da njegovi sogovornici zastaja beseda. Zato je pogovor vljudno, vendar hitro zaključil. Poleg tega pa si v tistem trenutku nista imela dosti povedati.

René si je vzel prosto popoldne. Odpravil se je proti parku, kjer so ga ob vhodu v park pozdravile številne stojnice, kjer prodajajo sladoled, sladkorno peno, vroče hrenovke, živobarvne igrače in najrazličnejše cenene spominke. V nosnici se mu je prikradel gost, težak, sladkoben vonj po vaflih in pečenem mesu. Kljub vsemu je bil mestni park prava oaza miru sredi nervoze velemestnega vrveža. Srečeval je mlade družine, varuške, dedke in babice z vnuki. Tu in tam je mimo njega pritekel kakšen jogger v oprijeti športni opravi. Mladi pari so objeti posedali po travi. Ustavil se je pri ribniku, se zazrl v starca, ki je krmil račke in labode. »Morda bom tudi jaz kdaj tako,« je pomislil in se odpravil proti paviljonu. Sedel je ob eno izmed miz bifeja na prostem. Naročil si je pijačo in opazoval ljudi, ki so se sprehajali ob ribniku. »Le kaj se skriva v notranjosti vseh teh ljudi, kakšni so in česa si želijo?« se je izpraševal. Potem pa je zagledal njo. Približevala se je paviljonu z odločnimi in hitrimi koraki. Ni se ozirala okoli sebe po ljudeh. Njeni črni lasje so valovili z njenim korakom. Oblečena je bila v kratko obleko, katere oblikovalec se je zagotovo zgledoval po andaluzijskih nošah. Pod pazduho je nosila zajetno torbo, podobno cekarju. René si je zaželel, da se ne bi nikoli ustavila. Želel si je, da bi ta trenutek gracioznosti trajal v nedogled. Opazil je, da se moški pogledi ozirajo za njo. Naposled se je ustavila ob robu paviljona s šankom in mizami ter se zazrla po Renéju. Njene ženstvene obline so se iztelesile iz njene zunanosti. Ko ga je naposled zagledala, se je komaj vidno nasmehnila in se napotila proti Renéjevi mizi. René je vstal. Ponudila mu je roko v pozdrav. René jo je sprejel. Njena roka je bila topla, skorajda vroča.

»Pozdravljeni, kakšno naključje!« ji je velel René.

»Pozdravljeni,« mu je odvrnila in hkrati pristavila, »na tem svetu ni naključij.«

»Morda res,« je mnogo tiše dodal René.

Odmaknil ji je stol, da je lahko sedla.

»Komaj sem utegnila priti pravočasno,« je dahnila predse.

Medtem se je približal natak in s pogledom obzirno pozdravil: »Želite?«

»Kolo light bi!«

Natakar je prikimal in se naglo napotil proti točilnemu pultu.

»Prelep dan se je naredil,« je dejal René.

»Res je, po napornem delavniku se zares prileže sprehod po parku,« mu je še vedno nekoliko zadihano odvrnila.

»Saj res, kje pa delate?«

»V banki se ukvarjam s finančnim inženiringom. Zanimiv posel. Veliko potujem. Srečujem mnogo zanimivih ljudi, toda zadnje čase se mi na da več veliko potovati. Pa vi?«

»Bilo bi mi dražje, če bi rekli kar René.«

»Prav, tudi jaz sem zate Ivette.«

»Delam v farmacevtskem podjetju. V razvoju se ukvarjam z biokemijo in molekularno biologijo.«

»Vau, sliši se zapleteno. Kemije in podobnih znanosti nisem nikdar zares razumela.« Medtem se je njuni mizi približala prodajalka cvetic in ponudila šopek Renéju. Prikimal je in segel po denarnici ter začel odštrevati novce. Prodajalka pa je medtem postavila šopek pred Ivette, ki se je šopka očitno razveselila.

Kramljala sta o tem in onem. Katere šole sta obiskovala in podobno. Ko ga je poslušala z mešanico osuplosti in poželjivosti, je René začutil v njenem pogledu nedvoumno naklonjenost in morda, neverjetno, celo nekakšno ljubezen.

»René, morda bi se osvežila s sadno kupo,« mu je namignila.

»Tudi jaz bi še nekaj spil,« je odvrnil René.

Pomignil je natakarju, ki je skoraj skokoma prišel do mize.

»Sadno kupo za gospo in kozarec belega zame,« je naročil René.

Natakar je z navajeno kretnjo prikimal in se takoj napotil k točilnemu pultu.

Ivette se je zazrla v krošnje dreves, ki so rasla v parku, in dejala:

»Odraščala sem na podeželju. Zagotovo si bom v zrelejših letih uredila bivališče nekje na deželi.«

»Tudi jaz si želim iz mesta,« je odvrnil René in komaj slišno pristavil, »toda, kakor kaže, bom ostal še nekaj časa v tem mestu.«

Nato sta kramljala o dogajanju v mestu, katere kulturne prireditve, razstave in predstave v gledališčih si je vredno ogledati. V nekem trenutku se je Ivette ozrla na uro in dejala:

»Počasi se moram posloviti, kajti danes imam še nekaj opravkov.«

»Te pospremim do taksija,« se je ponudil René.

»Ni potrebno, bom šla peš. Lep dan je in do mojega apartmaja ni tako daleč.«

»Potem bi mi bilo še v toliko večje veselje,« jo je z nasmeškom ogovoril René.

Ivette je prikimala.

Odšla sta skozi park. Ivette se je ozirala za otroki, ki so se igrali v parku, medtem ko se je René hotel pogovarjati o čisto splošnih rečeh. Večino časa pa je poslušal Ivette, ki je govorila o sebi. Iz parka sta se namenila v betonsko sivino ulic frenetičnega velemesta proti Ivettinem stanovanju, ki je bilo v starem delu mesta, vedno polnem turistov in uslužbencev.

»Tukaj stanujem,« je dejala Ivette in se z nasmehom zazrla v Renéja, »všeč mi je patina starih ulic. Šele tukaj v starem delu mesta začutim dušo tega velemesta. Zelo sem vesela, da sem tukaj našla svoje domovanje,« je pristavila. René ni ničesar odvrnil. Skrivnostno jo je motril in strmел v njen obraz kot srednjeveški vladar na svoje podanike.

»Bi na hitro spila še kavo ali čaj, morda pivo ali kozarec vina?« ga je z vprašujočim izrazom na obrazu povprašala Ivette.

»Ja, z veseljem. Imam čas,« je skozi hladен nasmešek odvrnil René.

Povzpela sta se po stopnicah in stopila skozi vhodna vrata. René je zavonjal vonj po vlagi in plesni, ki ga je mogoče začutiti v večini priletnih stavb. Ivette je stopala po stopnicah pred Renéjem. Vsakih nekaj prehojenih stopnic se je s komaj vidnim nasmeškom ozrla nazaj proti Renéju. V naglici je odklenila vrata. Takoj, ko sta zaloputnila vrata, jo je René objel in jo začel poljublјati. Ni se branila. S poljubi se je zagrizel v njen vrat. Hotel je izpiti njen vonj po cvetju, ki se je mešal z vonjem po večnosti. Z roko je segel po njenem kolenu in z dlanjo počasi segal še više po gladkobi najlonskih nogavic, ki so se končale v čipkasti obrobi. Njegove blazinice na dlaneh so začutile voljno mehko njenih gorkih bedres in njegovi prsti so se stegovali še više proti, z vlago prepojeni, hrapavi čipkasti obrobi njenih spodnjih hlačk. Hotel je še več. Želel je otipati mokroto tenke tkanine njenega najbolj intimnega dela perila. Ivette ga je v tistem trenutku nenadoma odrinila:

»Hej! Jaz pa že ne spim z vsakim kar tako. Še posebej ne z neznanci...«

»Daj no, s svojim šefom si zagotovo že spala...«

S poljubom je hotel zadušiti njen odgovor, vendar se je zopet izmaknila.

»Ja, sem in kaj potem...Misliš, da me zato peče vest, niti malo ne... Moj karakter je vedno dorasel storjenim dejanjem...«

René se je vedel, kot da je ni slišal in jo ponovno, še močneje stisnil v čvrst objem in jo še naprej silovito poljubljal na usta ali na njen odišavljen vrat. Znašla sta se v kuhinji. Med poljubi mu je Ivette odpela pas in se spustila na kolena. René je v naglici spustil hlače. Spretno je potegnila navzdol njegove hlačke in kot bi okušala sladoled obliznila konico njegovega čvrsto nabreklega uda.

»Čemu vendar to počneš?« jo je skozi šepetav dih vprašal René.

»Tudi nesramno neprikrit, poželjiv pogled je danes deviza, ki nekaj velja...« in njene čutne ustnice so ponovno sprejele njegov ud in njeni toplo vlažen jezik je pocmulil njegovo zatiljce kot najslajši košček čokolade. Sesljala je vse globlje in globlje, medtem se je René poigral z njenimi lasmi, ki so mu polzeli skozi prste. Začela ga je zajemati vrtoglava omotica in zazdelo se mu je, kot da hoče neka sredobežna sila razmazati njegove možgane v tenko, gosto, lepljivo atomsko maso. Z dlanmi je objel njeno glavo in jo odmaknil. Razumela je in vstala s tal. Pričel jo je slačiti, tako naglo, da je skoraj potrgal kose oblačil z njenega života. Položil jo je na kuhinjsko mizo in njene grudi, ki so tako skrivnostno napolnjevale tkanino njenih srajc, so se bile razgalile. Tudi njeni goli sram je bil pomanjšana podoba njene elegance, skladno podolgovat, špičast in ostro koničasto zašiljen na mestu, kjer se cedi nektar neskončne nebeške naslade. Dehteči orošeni lističi so se s čarobno brezsravnostjo ponujali. Renéjeva senca so se omamljala s svežo roso njenega poželenja. Molekule so pronicale visoko v njegove nasičene vonjalne čutnice. Izsesati je hotel vso njeno vročo kri iz kapilar krvožilnega sistema. Z zadovoljstvom je prisluhnil njenim vzdihom in z dlanjo, s katero jo je gladil, tipal drhteči zven popuščanja njenega telesa. »Vzemi me,« mu je zašepetala.

Prodrl je vanjo in se, kot trden klin iz najbolj čvrstega lesa, zaril v njen drob. Vstopil je v njeno mehko voljno tkivo, sveto in hkrati najbolj čutno izmed vseh naravnih čudes.

»Kaj pa moška kozmetika?« mu je tiho dahnila.

»Saj veš, da potlej ni isto,« ji je odločno, šepetaje siknil.

Ivette se je izgubila. René je skozi priprte oči motril, v ekstazi oblikovan, izraz na njenem obličju. Z vso ljubeznijo, ki jo je premogla, je hotela zaobjeti njegovo trdoto,

ki se je, kot korenine dreves v močvirnem gozdu, razraščala in vzpenjala kvišku. Potem pa je nenadoma, kot bi iz globin močvirja privrel na njene ustnice sam hudič, tiho zašepetala: »To pa je že preveč za mojo pičkico...pofukaj me kot poslednjo kuzlo...«

Renéja je protitočni fluid strastno izžemal. Prižel jo je k sebi in ji poklonil vso nežnost, ki jo je premogel. Prepustila se je gospodarju viharja, ki jo je obvladal kot star prekaljen morjeplovec, ko v najstrašnejšem neurju krmili svojo barko, dokler se ni znašla v ledenem, zasneženem, zimskem jutru na peronu podeželske železniške postaje. Mimo nje so eden za drugim drveli brzovlaki. Tudi Renéju se je slika izgubila v snegu.

Z robčkom si je obrisal mlačno sluz s svojega uda in s pogledom premeril Ivette, ki je gola še vedno ležala na mizi, njene samostoječe nogavice in špičaste čevljuje, ki so razmetani ležali pod mizo. Videti je bilo, da še vedno lahko drhti. Poizkusil jo je pogladiti po čelu.

»Pusti me,« mu je odgovorila.

Toda občutek je bil dober. Satan je bil, kot pretepen pes, pregnan. Odprlo se je nebo in Gaia je razprostrla peruti nad ljubimcema.

»Ali se lahko pri tebi oprham?« je vprašal Ivette.

»Seveda, naravnost pa levo!« mu je odgovorila.

S tal je pobral svoja oblačila. Razgledal se po Ivettinem stanovanju. Bilo je kot apoteka snažno in pospravljeno. Opazil je številne lončnice z zelenimi rastlinami, ki so bile negovane kot japonske ikebane. Na hitro se je oprhal. Stopil je na balkon Ivettinega stanovanja. Tudi na balkonski ograji so bila korita s cveticami. Razgledal se je po mestu. Z balkona je zrl v zagrajeno intimo dvorišč in vrtičkov starih meščanskih hiš. Mnoga stanovanja so bila sedaj preurejena v pisarne, ordinacije, ateljeje, arhitekturne biroje in podobno. Mesto je bilo veliko in videti je bilo, da se satovje razlega v neskončnost. Poznopopoldansko sonce je sipalo dolge sence. Pogled se mu je ustavil na številnih športnih limuzinah in na zajetnih razkošnih terenskih vozilih parkiranih na dvoriščih. Na balkonu se mu je pridružila Ivette, oblečena v bel kopalni plašč.

»Veliko rož imaš,« je dejal René.

»Spominjajo me na dom in z njimi razbijam sivino mesta, ki je sedaj moj dom. Pridi, pripravila sem čaj in nekaj za pod zob.«

Ivette in René sta sedla za mizo, kjer je dišal čaj in pecivo, ki ga je Ivette na hitro pogrela v mikrovalovni pečici.

»Imaš deklet?« ga povprašala Ivette.

»Imam. Živiva skupaj. Pa ti, imaš fanta?«

Ivette je spustila pogled in se zazrla v svojo skodelico čaja in z žličko premešala vsebino:

»Imam, vendar nič resnega in zavezujočega.«

Nekaj časa sta se še pogovarjala. Nato sta se poslovila. Še enkrat jo je strastno poljubil: »Se slišiva.«

»Se slišiva.«

Na stopnišču je srečal starejši zakonski par. Na njunih obrazih je bilo mogoče razbrati začudenost, ki je bila tik pred tem, da se prevesi v osuplost. »Najbrž sta Ivettina stanodajalca,« je pomislil. Ko se je René vrnil domov, se je nad mesto že spustil mrak. Melita se je bila že vrnila s službenega potovanja. Kot stari smrdeč pijanec se je skorajda priplazil do doma. Bil je na neki način še vedno vznemirjen in kot paraliziran na pol hrom stekel pes je odklepal ključavnico stanovanja, ki je že bilo odklenjeno. V glavi mu je bučalo. Melita ga je nasmejana pričakala na hodniku. Planila mu je v objem in René jo je vzdignil v naročje. Poljubila sta se.

Melita je premerila Renéja z začudeno vprašujočim pogledom:

»Že ves popoldan te kličem na mobilni telefon, pa te ne morem priklicati.«

René je iz žepa potegnil mobilni telefonček in pričel zmedeno tipkati po tipkovnici.

»Ah, moral sem hoditi po knjižnicah v mestu. Iskal sem neke stare članke, ki niso dostopni v elektronski obliki preko spleta. V čitalnici sem izklopil telefon in ga potem pozabil ponovno vključiti.«

Renéjeva obrv nad očesom se je komaj vidno dvignila.

»René, je s teboj v vse v redu?«

Na Melitin obraz je kot senca legla nepopisna groza. Zaznala je Renéjev spremenjeni, srepro brezbrizni in ledeno hladni pogled. Na konicah Renéjevih ustnic je opazila cinično zadovoljen nasmešek. Pred očmi se ji je temnilo. Imela je občutek majhne deklice, ki se ji je pravkar pred očmi v trenutku podrla hišica iz kart.

»Kako je bilo na službenem potovanju? Zagotovo si izvedela mnogo novega.«
Melita ni ničesar odvrnila. V trebuhu je začutila bolečino in komaj je zadrževala krik. Odšla je v kuhinjo in René ji je sledil.

»... saj veš, da predolgo traja, če bi članke naročil v informacijski službi ...«

Tišina. René je zaslutil hudo uro in pogled se mu je ustavil na stenski kuhinjski uri, katere sekudni kazalec je neusmiljeno enakomerno pridušeno rezal sekunde. Gluho tišino je prekinil šumeč ropot mikrovalovne pečice, ki jo je bila vklopila Melita.

»Kaj je danes s teboj?« je povprašal René.

Odgovora ni dobil. Šum mikrovalovne pečice je medtem prenehal in zaslišal se je elektronski pisk. Melita je zatem odprla mikrovalovno pečico in s sunkovitim gibom postavila pogreto jed pred Renéja, ki jo je ponovno povprašal:

»Kaj ti je danes? Kaj sem pa naredil?«

Zaslišal je žvenket jedilnega pribora, ki ga je zatem Melita postavila pred Renéja.

»Pa nič, bova imela tiho mašo,« je bolj zase dejal René.

Melita je odšla iz kuhinje in se po stopnicah odpravila v zgornje prostore. Sam je žvečil svojo večerjo. Ni mu teknila in sekundni kazalec na uri je še naprej z neusmiljeno enakomernostjo sekal sekunde.

Pomil je posodo. Odprl si je pivo ter se zleknil pred televizor. Iz zgornjih prostorov se je slišal šum vode. Melita se je umivala. Rezka hladna tekočina mu je spolzela po izsušenem grlu. Z navidezno brezskrbnostjo je listal po stoterih kanalih kableske televizije. Toda nič ga ni zares pritegnilo. »Preklete, Melita je zagotovo nekaj posumila,« si je mislil. Odprl si je še eno pivo. Vstal je s kavča in vzel s knjižne police Sveto pismo, ki ga je bila Melita kupila v nekem antikvariatu. Polistal je po vsebini in si, kot mnogokrat poprej, prebral odstavek: *»Beseda je bila na svetu in svet je po njej nastal, a svet je ni spoznal. V svojo lastnino je prišla, toda njeni je niso sprejeli. Tistim pa, ki so jo sprejeli, je dala moč, da postanejo Božji otroci, vsem, ki verujejo v njeno ime in se niso rodili iz krvi ne iz volje mesa ne iz volje moža, ampak iz Boga.«*

Nekaj časa je še skušal brati, dokler ni naposled vstal s kavča in stopil po svojo aktovko, v kateri je imel stekleničko s substanco. Vzel je nož za odpiranje pisem in si vzel iz stekleničke precej večjo merico snovi kot zadnjič ter jo poplaknil s preostankom piva.

Zjutraj se je prebudil na kavču. Veliko je sanjal, vendar se ni mogel spomniti vsebine sanj. Melita je bila že odšla na delo. Mudilo se mu je. Nahitro se je obril in stekel na ulico proti postaji podzemne železnice. Toda jutro je bilo drugačno kot včerajšnje. Vsako drevo, vsak list na njihovih krošnjah, vsaka hišna številka, ptice v zraku, avtomobili, vse je bilo z neko nedoumljivo smiselnostjo postavljeno v prostor. In ljudje, zdelo se mu je, da se gibljejo po silnicah nekakšne v naprej določene spirale. »Uf, substanca še vedno učinkuje,« je pomislil in močno potresel z glavo. Šel je mimo razcapanega in očitno prezeblega brezdomca, ki je sedel na pločniku naslonjen na zid vrtno ograje. Njegova brada je bila razmršena. Stegoval je roko proti Renéju, ki je vzel bankovec iz denarnice in ga izročil brezdomcu. »Za to vsoto si bo lahko privoščil spodobno kosilo in še kak liter cenene vina za povrh,« je pomislil René. Še sam ni vedel, zakaj je tokrat brezdomcu odrinil tolikšno vrednost, saj skorajda nikoli ni daroval drobiža klošarjem. Brezdomec je dvignil glavo, odkimal in se hkrati zazrl v nebo. Nasmejani obraz brezdomca je zasijal od sreče. Glasno, skoraj pojoče, se je zahvalil:

»Bog vas blagoslovi, gospod!«

René je šel dalje. Iz očesnega kotička se mu je pobilisnilo. In pomislil je: »*Blagor ubogim na duhu, zakaj njihovo je nebeško kraljestvo.*« Pogledal je na desno in na levo, ko je prečkal ulico. V glavi so mu pričele odzvanjati besede iz Svetega pisma, ki ga prejšnji večer listal pred spanjem: »*Resnično, resnično, povem vam: Preden se je Abraham rodil, jaz sem.*« Pogledal je na ročno uro. Sekundni kazalec je z enakomerno neizprosno odšteval sekunde.

Še preden je vstopil v laboratorij, se je na hodniku, v katerem noč in dan gorijo neonske luči, ustavil pred avtomatom z osvežilnimi napitki. V režo je vstavil kovance in ti so z žvenketom padli na kovinsko dno v notranjosti avtomata. Pritisnil je na simbol, ki je pomenil dvojno kavo brez mleka. Zaszvetile so diode in avtomat je zadovoljno oživel ter po krajšem ropotanju in šumenju pare izpljunil v plastični lonček dišeči produkt. V laboratoriju je, kot ponavadi, najprej sedel pred računalnik in kliknil na ikono, ki pomeni elektronsko pošto. Med neprebranimi elektronskimi sporočili je bilo tudi Pandorino sporočilo. Takoj ga je odprl.

Od: Pandora [pandora.g@metropolitan.uni.edu]
Za: René [rene.d@genespacing_pharmaceuticals.com]
Datum: 9. junij 2013 21:36
Zadeva: Zelišče
Priponke:

René pozdravljen,

oprosti, ker te zopet nadlegujem. Že nekaj časa ti pošiljam elektronska sporočila, na katera ne odgovarjaš. Veš, kako je na univerzi, saj si kar nekaj let preživel v akademski službi. Zato razumeš, kako močno si želim predstaviti izsledke svojega študijskega potovanja po Tibetu. Razumeš tudi, kako pomembni so novi izsledki in objave, s katerimi bom lahko utemeljila svojo študijsko odsotnost. Prav tako te ne bi rada poučevala o tem, kaj to pomeni za pridobivanje novih projektov in sredstev ter za mojo nadaljnjo akademsko poklicno pot. Glede na to, da ne odgovarjaš na moja elektronska sporočila, ne vem več, kaj naj naredim. Zagotovo bi se dalo o zeli, ki sem jo prinesla s seboj, nekaj napisati. V vsakem primeru ti bom rezervirala, ob morebitni objavi, prvo ali zadnje mesto med avtorji objave. Na žalost je zel edino zares nenavadno opažanje, ki sem ga bila deležna na študijskem potovanju. Raziskovalni čut mi veli, da je v ozadju morda zelo pomembno odkritje. Žal ti moram na tem mestu sporočiti, da sem se pripravljena zavoljo vprašanj, ki se mi porajajo o naravi te zeli, obrniti tudi na koga drugega. Hkrati sem tudi prepričana, da to ne bo potrebno, kajti po vseh teh letih odkar te poznam, ti zaupam kot človeku.

Lepo te pozdravljam,

Pandora.

: Metropolitanska univerza
Inštitut za antropologijo
Avenija kraljice Marije 169
Novi Haven
: +99 (01) 642 35 34
: +99 (01) 642 69 66
: +99 (50) 734 94 75
: pandora.g@metropolitan.uni.edu
Web: www.metropolitanska.uni-nh/

René je nekaj časa je strmél v zaslon. Nato je dvignil spodnjo ustnico, našobil usta in pomislil: »Molekula ne bo šla kar tako od mene.« Preveval ga je gospodovalen občutek moči nad življenjem in smrtjo. Počutil se je kot revolveraš, ki je zagrabil za hladen, vendar prijetno domač ročaj nabite pištole. V kotičku očesa mu je zopet poblisnilo, kot bi mimo njega švignila strela. Prijel se je za glavo in dahnil: »Uf!« Iz aktovke je vzel svoj mobilni telefonček. Na zaslončku je zasvetil menu in v imeniku je poiskal Pandorino ime. Telefonček je nekaj trenutkov iskal zvezo in kmalu je na drugi strani nekajkrat zazvonilo in Pandora se je oglasila:

»Pozdravljen, René. To je pa zares lepo, da si me poklical.«

»Živijo!«

»Z besedo na dan. Dolgo se nisi javljal prek elektronske pošte. Tako sem nestrpna. Glede tega že dolgo časa sedim na trnih.«

»Nekaj pa sem le uspel izvedeti v tem času, vendar mislim, da je najbolje, če bi se glede te zeli nekje dobila, da ti bolj podrobno razložim, kako stojijo stvari.«

»Hm...Seveda, zakaj pa ne. Lahko že jutri?«

»Lahko. Kje bi se pa dobila?« je odvrnil René.

»Najbolje bo, da pri meni doma. Še največ miru bova imela.«

»Prav, bom prišel proti večeru. Sicer se pa jutri slišiva in dogovoriva za uro,« je odvrnil René.

»Prav. Imej še naprej lep dan, ha, ha...Prav zares že komaj čakam.«

»Ti tudi imej lep dan,« ji je odvrnil René in prekinil zvezo. Na zaslončku se je prikazala številka, ki je označevala dolžino pogovora in takoj zatem je zaslonček ugasnil.

»Hmf, ona bi na vsak način želela položiti molekulo na krožnik recenzentom in naprej mestu in svetu. Moram jo nekako zadržati. Kaj lahko naredim? Na hitro prijavim patente?« je razmišljal in v kotičku očesa se mu je zopet zablislilo.

Tisti dan se je nekoliko bolj zgodaj, kot je imel v navadi, odpravil iz službe. Melite ves dan ni videl. Srečal jo je šele doma na hodniku njunega stanovanja.

»Jutri se dobim s Pandoro.«

»Dragi moj. Marsikaj boš moral spremeniti v svojem življenju,« mu je zlovoljno odvrnila. René se je zazrl v tla.

»Moram ji pomagati glede tiste zeli. Konec koncev je le moja dobra znanka in prijateljstvo je vrednota, ki jo je potrebno negovati. Nimam veliko prijateljev.«

Melita je stisnila ustnici. René je medtem nadaljeval:

»Ljubica, veš, da smo delali na zahtevnih projektih, ki se, hvala bogu, zdaj zaključujejo. Tako bova lahko imela več časa zase. Sicer pa sem si vzela prost konec tedna. Rezerviral sem bungalov ob obali, na samem. Vremenska napoved je dobra. Lahko se bova sprehajala in poležavala na plaži. Lepo nama bo.«

Melita ni nič odvrnila. Toda René jo je poznal. Vedel je, da jo je predlog nadvse razveselil.

VI

Kača pa je bila bolj prekanjena kakor vse živali na polju, ki jih je naredil GOSPOD Bog. Rekla je ženi: »Ali je Bog res rekel, da ne smeta jesti z nobenega drevesa v vrtu?« In žena je rekla kači: »Od sadu drevja v vrtu jeva, le z drevesa sredi vrta,« je rekel Bog, »ne jejta sadu, tudi dotikajta se ga ne, sicer bosta umrla!« Kača pa je rekla ženi: »Nikakor ne bosta umrla! V resnici Bog ve, da bi se vama tisti dan, ko bi jedla z njega, odprle oči in bi postala kakor Bog. Poznala bi dobro in húdo.« Žena je videla, da je drevo dobro za jed, mikavno za oči in vredno poželenja, ker daje spoznanje. Vzela je torej od njegovega sadu in jedla, dala pa je tudi možu, ki je bil z njo, in je jedel. Tedaj so se obema odprle oči in spoznala sta, da sta naga. Sešila sta si predpasnika iz smokvinih listov.

(Sveto pismo, Stara zaveza 1 Mz 3,20)

Pandora si je uredila domovanje v majhnem vrstnem stanovanju v mestni četrti, kjer je v prvi polovici prejšnjega stoletja živel delavski razred. Pozvonil je in ni trajalo dolgo, da mu je Pandora, ki ni skrivala veselja, odprla vrata. Vstopil je v njeno stanovanjce, bolje rečeno brlog. V njenem prebivališču je bilo vse polno knjig, slik, fotografij in umetniških plakatov ter spominkov s številnih potovanj. Ni bilo težko opaziti, da je središčna točka njenega stanovanja pisalna miza, na kateri je osrednje mesto zavzemal prenosni računalnik. Okoli njega pa so bili, kot lava okoli vulkanskega žrela, nakopičeni svežnji člankov, skladovnice raznih monografij in drugih publikacij.

René si je ogledoval spominke, razobešene in razstavljene po njenem stanovanju. Ona pa mu je hitela s ponosom razlagati, od kod je prinesla posamezen spominek, saj je bilo obiskovalcev njenega samotnega gnezda pravzaprav zelo malo: »Tale maska je iz Afrike..., to ujedó sem prinesla iz Egipta in tapiserija je iz Latinske Amerike. A boš čaj? Imam zelo okusen, pikanten čaj iz Ceylona?«

»Prosim, čaj se bo prilegel ob tej uri,« ji je odvrnil.

»Sedi, medtem pripravim čaj.«

René je sedel in se še naprej razgledoval po stanovanju. Pogled se mu je ustavil na njej, ki se je z veščimi gibi sukala okoli kuhinjskega pulta. »Hm, pravzaprav je v teh svojih kavbojkah zelo privlačna,« je z mislimi ugotavljal René.

Pandora je naposled pripravila čaj in položila na klubsko mizico nekaj piškotov ter sedla nasproti Renéja:

»Izvoli.«

René si je natočil čaj iz čajnika in dodal mleko v temno rjavo tekočino, v kateri so se naredili gosti, beli, turbulentni vrtinci. Pomešal je vsebino skodelice in se zazrl v ptičji skelet na kredenci.

»Kaj pa je to?«

»Ptičji skelet iz Bolivije. Ostanek predkolumbovskega verovanja.«

»Hmf...« je prikimal René.

»No, kaj si ugotovil glede zeli?« ga je z vprašujočim in hkrati resnobnim pogledom premerila Pandora.

René se je z zadovoljno samozavestjo zleknil nazaj v naslonjalo in ga z eno roko objel:

»Droga, oziroma učinkovina ima močan psihotropni učinek. Boš videla.«

Z dlanjo na naslonjalu je prostodušno gestikuliral. Pandora je medtem pozorno prikimala.

»Kaj pa delovanje proti prehladnim obolenjem?« ga je nemudoma vprašala.

»Zaenkrat še ne vem. Nisem še utegnil izvesti ustreznih preizkusov.«

»Ti bi želela zadevo na vsak način objaviti, kajne?«

Pandora je prikimala in njene velike modre oči so preseče zrlle vanj.

»Vidiš, glede mogoče objave imaš problem formalne narave. Ne veš imena rastline, iz katere je pripravljena droga. Izoliral sem substanco in molekuli, ki ima učinek, določil kemijsko strukturo. Kloniral sem organizem in snov lahko pridobim praktično v neomejeni količini. Moja težava je v tem, da ne morem biti med avtorji članka, ker bi v podjetju postali pozorni na natančen opis metod, če smo resni. Zadeva je zame preveč nepredvidljiva in precej verjetno je, da bi se znašel v težavah. Ti pa brez imena rastline sama ne moreš objaviti članka.

»Mislila sem, da gre za zmes različnih zeli.«

»Sedaj to ni več pomembno. Važno je, da imava molekulo, ki učinkuje. Si razmišljala, da bi patentirala vsaj molekulo?«

»Hmf, nismo pridobitna organizacija. Predstojnik, senat, razne komisije in svet univerze se držijo statutih in pravilnikov. Ne zanimajo jih patenti, če niso zraven. Zato moram predstaviti izsledke. Potrebujem jih.«

Pandora se je zazrla skozi okno v krošnjo starega hrasta iz soseščine, na kateri so posedale vrane. »To ni moje poslanstvo,« je na hitro pomislila.

»Toda ljudje imajo pravico vedeti, saj plačujejo davke,« mu je na hitro odvrnila.

»Molekula je zares nekaj posebnega. Zares lahko rečem »božja molekula«. Morda še niti ne razumeva, kako pomembna snov je to. Boš videla. Zato bi bilo pametno z objavo še nekoliko počakati. Posledice bi lahko bile nepredvidljive. Pomisli.«

Pandora je pozorno poslušala in po nekaj trenutkih je zamahnila z roko:

»Daj no, ne bodi neumen. Po tej logiki ljudje nikdar ne bi izumili kolesa. Lahko ga uporabiš za bojni voz ali za plug. Daj no.«

»Jaz sem proti objavi na tej stopnji. Tudi o patentih nisem več tako prepričan,« je bil vztrajen René.

»René, ali verjameš v boga?«

»Verjamem, toda v cerkev ne hodim.«

»Vidiš, tako Evangelij kot tudi Koran pravita, da je potrebno resnico izpričati.«

»Ni tako preprosto. Sistem temelji na golem protipravnem nasilju. Je sicer rigiden, toda ni zato anomalen. Nasilje je dobro domišljeno.«

»Ne pripoveduj tega meni, antropologinji. To sem ugotovila, ko sem študirala različne oblike človeških skupnosti in njihove spolne navade. Zato dobro vem, da je temu tako. Poleg tega sem ženska. Če ne drugje, se nasilje izkazuje v spolnih vlogah, da ne govorim o nasilni in iztirjeni pornografiji, prostituciji in podobnim. Ženske so bile v tem smislu, odkar se piše zgodovina, vedno pojmovane kot nekakšna lastnina brez lastne volje.«

Ko je omenila spolnost, je Renéju zdrsnil pogled z njenega otroško pegastega, vendar resnobnega obraza na njene čudovite ženstvene okrogline, ki so se bohotile izpod oprijetega belega pulija.

»... in ironija je, da morda ravno skozi te sprevržene oblike spolnosti, kot na krivem ogledalu, zremo v nekaj najbolj svetega. V grški in rimski mitologiji so bogovi permisivni. Promiskuiteta je bila tudi pri nekaterih primitivnih ljudstvih celo zaželena, v nekaterih sicer redkih primerih pa celo zapovedana. To je utrjevalo njihove skupnosti, ki so bile potem na deset tisoče let obstojne. Kaj pa mi? Civilizacije padajo, zdržijo največ nekaj tisoč let, države propadajo in se menjajo na nekaj sto let ali še manj...Ljudje množično umirajo in populacije se drastično zmanjšajo,« je nadaljevala.

»Ma mi smo primitivni,« je polglasno izgovoril René, se dvignil iz naslonjala in nato glasneje nadaljeval: »Vem, vem, tudi sam sem o tem razmišljal, zakaj je prikazovanje nasilja družbeno bolj sprejemljivo kot pa na primer pornografija?«

Pandora je resnobno prikimala:

»Potem je tu še spolno obredje tantričnih kultov, pa gnostični Karpokratovci, da ne naštevam...«

»Hmm...,« je pomislil René: »Morda pa človek ni najbolj prilagojen na življenje v velikih skupnostih, iz katerih so vzniknile civilizacije.«

»Če prav razumem univerzalni darwinizem in njegovo evolucijsko teorijo, nič na tem svetu ni popolnoma adaptirano na okolje, ki se stalno spreminja. To zagotovo razumeš bolje od mene.«

Renéjev obraz je postal resnoben:

»To ni toliko pomembno. Skušam ti dopovedati, da je molekula pravzaprav najina moč v tem grobem svetu. Zares sramotno je, da v dobi tolikšnih tehnoloških čudes ne zmoremo ustvariti skupnosti, ki bi bila pravična in zato obstojna. Prav imaš. Kamenodobni ljudje s tem sploh niso imeli problemov.«

»Morda preveč bereš Nietzscheja,« ga je hitro prekinila Pandora.

»Mah, ne razumeš. Če pozorno bereš Evangelij in Nietzschejeva dela, ti kaj kmalu postane jasno, da je bil Nietzsche vendar Jezusov človek. Njegova akademska pot, način izdaje svojih del, težave z onanijo, glavoboli, narkomanijo in posledično morda s sifilisom in na koncu z blaznostjo, kažejo na počasen a zanesljiv zlom, čeprav je bil Nietzsche relativno premožen. To odpira tudi vprašanje njegove duhovne zapuščine.« Ob tem ga je spreletela misel: »In tako še sedemkrat zapored.« V kotičku očesa se mu je zopet zablislilo. V spomin se mu je prikradel izrek iz Evangelija: »*Ljubite svoje sovražnike in molite za tiste, ki vas preganjajo...*«

Pandora ga je resnobno, vprašujoče pogledala:

»Si prepričan?«

»Seveda, samo prav moraš brati. Dosti je prefinjene ironije in zagrenjenega ugotavljanja resničnosti. Sicer pa so bile tudi nekatere zgodnje krščanske sekte eskapistične in tak je bil tudi Nietzsche, ki je bil nadvse zanimiv filozof. O tem sem pred kratkim poslušal zelo zanimivo predavanje. Njegov oče je bil protestantski pastor. Naredil je letnik teologije in zagotovo je doumel, kaj v Evangeliju pravzaprav piše. Meni je zanimivo, da se je preizkusil tudi v medicini, in ko je študiral

Darwinovo teorijo evolucije, je takoj doumel, kakšne kolosalne filozofske posledice bo ta teorija potegnila za seboj.«

Pandora se je zleknila v naslonjalo, z dlanjo si je podprla brado in pozorno poslušala. Njen obraz je bil še naprej resnoben in zamišljen.

»Sicer pa...,« je nadaljeval René, »sem imel glede tega težavne sanje, o katerih sem še dosti časa razmišljal.«

To je izgovoril z izrazom na licu, kot ga ima največji nesrečnik, iščoč utehe pri duhovniku. Pandora je razumevajoče, vendar brez pomilovanja, sočutno zrla vanj:

»Sanj ne smeš jemati dobesedno. Naš um je preploščat, da bi jih popolnoma dojel. Razumeti jih moraš kot Jungove simbole in šele ko dojameš njihovo večplastnost, ugotoviš, da se pravzaprav sporazumevaš z nečim, kar ter daleč presega. Morda so sanje bolj resnične, kot si mislimo.«

»Nekaj sem bral o tem, vendar jaz na sanje gledam s fizikalnega stališča. Kvantni delci nimajo klasičnih trajektorij. To dejstvo zagotovo ima vpliv na kinetiko in na mehanizme, po katerih se razvija življenje. In zato človeški možgani niso samo organ, ampak tudi čutilo, ki naš um in podzavest povezuje z mikro svetom. Kakorkoli, pokazal ti bom, kaj je sen.«

Ko je to izgovoril, je iz žepa vzel papirnati robček, v katerem je bila zavita kocka sladkorja in ga postavil na mizico. Razvil je papirnati robček in resnobno pogledal Pandoro:

»V tole kocko sladkorja sem nakapal spojino iz zeli. Bi jo vzela in preizkusila?«

Pandorin resnobni obraz je prevelo veselje:

»Seveda, vsa drhtim od pričakovanja. Zato smo tukaj.«

»Toda pazi. Učinkovina je zagotovo mnogo bolj koncentrirana kot v napitku, ki ga pripravljajo menihi.«

»A je to lahko nevarno?«

»Mislim, da ne. Menihom v vseh teh stoletjih ni škodila. Tudi prvi hitri laboratorijski testi niso pokazali nič posebnega, nobene toksičnosti. Za vsak primer pij veliko tekočine.«

Minilo je nekaj trenutkov tišine, ki jo je prekinil René:

»Ko se boš odločala o vsebini in načinu objave svojih izsledkov, vedi, da sta svobodno podjetništvo in svoboda umetniškega in znanstvenega ustvarjanja mrtvi črki na papirju, naš civilizacijski dosežek na vrhu pečine. Adam Smith se zagotovo vrti v

grobu in duši v svoji utopiji. Pozorno beri biografije nekaterih znanstvenikov. Inkvizicija še daleč ni mrtva, še zmeraj je tu. Pravzaprav se je komajda rodila. Njeno kamnito mrakobno lice se skriva za nasmehom podlistkov. *Sapiens sapiens* je brihten kot črni vran med ptiči, le njegova sposobnost zaznave je slabovidno šepava.«

Nekaj časa sta se še pogovarjala. Nato se je René poslovil:

»Melita me čaka. Zelo je nejevoljna, ker zadnje čase veliko delam.«

Pandora je razumevajoče prikimala.

»Pokliči me ali pošlji kakšno elektronsko sporočilo, da se dogovoriva, kaj bova naredila z zeljo oziroma molekulo,« je resnobno dejal René.

»Veš, da se bom v vsakem primeru posvetovala s teboj, preden bi karkoli poslala v objavo.«

»Uživaj!« ji je pomignil René.

»Lepo se imej.«

Bil je že večer in René se je vračal proti domu. Vozil je pod velemestnimi lučmi in naproti žarometom vozil iz nasprotni smeri. Razmišljal je: »Dvomim, da sem jo uspel prepričati glede objave. Očitno jo zelo potrebuje. Bomo videli. Pff, kdo bi si mislil, da se v njej skriva tako silovit feministični duh.« Nasmehnil se je in pogledal v retrovizor. »Sicer pa, kje je meja med feminizmom in histerično, nepotešeno sebičnostjo?« je razmišljal. Spomnil se je tudi podlistka, ki ga je prebral v eni izmed revij: »Pravijo, da je težje ljubiti feministko kot ženo najboljšega prijatelja.«

»Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega!« se mu je poblisnilo iz retrovizorja, kot ga bi pravkar prehitel drveči avtomobil.

VII

»Sanje so kraljevska pot do nezavednega.«

(Sigmund Freud)

Zgodaj zjutraj sta se Melita in René odpravila na jug. Melita je s precej zaigrane nejevolje sprejela Renéjev predlog. Vendar si je odločno vzela prost konec tedna. Vozila sta se proti bungalovu, ki ga je René najel nedaleč od enega izmed redkih počitniških mestec, ki se jim je uspelo izogniti čerem naložb v množični turizem. Jutro se je prevešalo v prelep sončen dan. Na nebu skorajda ni bilo oblakov. Melita je bila vedre volje:

»Ljubi, ali se bova ljubila?«

»Seveda se bova,« ji je z možato ravnodušnostjo odgovoril René.

»Veliko?«

»Veliko!«

Po nekaj urah vožnje sta prispela do apartmaja, ki je stal na samem pod pečinami kilometrske plaže iz drobnega belega proda, ki se je bleščal v dopoldanskem soncu. Bungalov je Renéju bil priporočil nekdo izmed njegovih sodelavcev v podjetju. Zadnjih nekaj kilometrov poti sta morala prevoziti po razdrapani makadamski cesti, polni na gosto posejanih lukenj. Gola sta se zapodila v objem valov kristalno čistega morja, da bi se osvežila od utrujajoče vožnje. Ves dan sta poležavala na plaži, se držala za roke. Med plavanjem sta si pogosto izmenjavala lahne dotike, dokler ju ni naposled premagalo od sonca, slane polti in giba slokih teles podžgano slo. Umaknila sta se v zavetje prijetnega suhega hladu, s katerim je bil napolnjen zrak v apartmaju. Skupaj sta stopila pod prho.

»Dragi, ali veš, da se mi je, odkar sem s teboj, cikel popolnoma uredil, skorajda do minute natančno. Ali si razmišljal, da bi...«

René jo je utišal z dolgim, globokim in izčrpljujočim poljubom. Vodne kaplje so polzele po bradavicah Melitinih grudi. Na sveže postlani postelji sta se predala valovom plimovanja. Votel skovik velike sove v slepem letu ju je nosil na težkih perutih med drevesi razpete ljubezni. Močne sredotežne sile so njune atome in molekule potegnile in posrkale v spiralo naslade.

V poznem popoldnevu sta se sprehodila po plaži in kasneje s pečin, ki so se vzpenjale nad zalivom, opazovala sončni zahod. Sendviči, krekerji in keksi, ki sta jih imela s seboj, so pošli in premagala ju je lakota. Sprehodila sta se proti ribiški vasi nedaleč stran od njunega zaliva. Večerjala sta na vrtu stare ribiške krčme ob pomolu, kjer so bile privezane ribiške barke. Mešanica vonjav dišečega zelenja, pečenih rib, vina in vlažnega morskega zraka jima je pronicala skozi nosnice. Nad mizami iz lesenih brun so visele ribiške mreže. Za predjed sta si naročila sveže školjke in nato nadaljevala s pečenimi morskimi lastovicami, ki so bile nedvomno sveže nalovljene. Ob hladnih, narezanih kockah melone in lubenice ter ob pistacijah, mandeljnih in lešnikih na koncu, sta ob nekaj kozarcih belega vina še nekaj časa kramljala. Prijeten sprehod pod zvezdami nazaj do bungalova ju je osvežil. Sedla sta v ležalnika na verandi apartmaja in opazovala zahod mlade lune. Naredila sta si vrtni ogenj in srebala vino iz buteljke, ki jo je bil René prinesel s seboj.

»Ljubi, zadnje čase te ne vidim, da bi bral. Včasih pa se nisi ločil od knjige.«

»Ah, saj veš, da sem moral veliko delati. Potem pa sem bil preveč izmučen za kakšno resno poglobljeno branje.«

»Ne vem, če si opazil. Berem Dawkinsov Sebični gen.«

»To sem predihal že v študentskih časih.«

»Zanimiva knjiga, ki še po tolikih letih po izidu buri duhove.«

»Ja, za dobrim konjem se vedno dolgo kadi.«

»Meni se zdi najbolj zanimiv njegov koncept mema kot enote kulturne evolucije. Kaj meniš o tem?«

»Nič, to da je dobro, odlična vzporednica. Saj sva skupaj poslušala predavanje profesorja Greema. Med kulturo, znanostjo in umetnostjo včasih pač ne moreš potegniti jasne ločnice.«

»Ampak, ali ni ta malo lovska? Da bi se posamezni stavki zaradi naključnih napak pri kopiranju spreminjali in se potem na osnovi nekakšne selekcije sestavili v smiselno besedilo, denimo v Sveto pismo? Ja, morda ob svoji deklinaciji, he, he...«

René je obrnil obraz proti Meliti in se prešerno nasmehnil:

»Heh, ne vem. Moraš vprašati Platona, kaj se pravzaprav dogaja v svetu idej. Včasih sem se ukvarjal z idejo, da bi razvil »Memus«, kot sem ga poimenoval. Memetski virus, sestavljen iz memov, kot so virusi iz genov. Razmišljal sem, da bi pornografijo

uporabil kot kapsido, kot nosilca močnega prvinskega, ne vem, kako naj rečem, morda psihološkega ali celo biološkega privlaka. Podobno kot imajo deli virusne ovojnice biološko afiniteto do specifičnih celičnih receptorjev, s pomočjo katerih prodrejo v gostitelja. Potem bi v to kapsido zapakiral trojanskega konja, skrajno sebično, razdiralno sociopatsko idejo. Tako skonstruirani virulentni delec pa bi se razširjal prek računalnikov, spleta in prek fotokopirnih strojev. S tem bi ustvaril simulacijo življenja. Še več, nekaj povsem novega, večjega, višjega. Življenje nad življenjem.«

Melita je vstala z ležalnika. Namenila se je proti Renéju. Hotela ga je poljubiti in se stisniti v njegov objem:

»O, ti moj mali genialček. Pa misliš, da virus sploh lahko opredeliš kot življenje, bučko? Nekateri menijo, da ne.«

Stisnila je ustnice k njegovim, da bi iz njega izvlekla strast, pa je umaknil usta ter skoraj momljajoče dejal:

»Dawkins zagotovo meni, da je virus živo bitje.«

V tistem trenutku je, kot bi se v zastekljeno okno ujel sršen, zabrenčal Renéjev mobilni telefon, ki je ležal ob buteljki na ladijskem podu verande. Na zaslončku je blede zasijal napis »Pandora«. Hkrati je zadonel elektronsko prediren zvok, ki je nihal v melodiji Wagnerjevih Valkir. René se je vzravnaval iz ležalnika: »Uf, Pandora.«

Pritisnil je na zeleni simbol telefonske slušalke: »Halo?«

Na drugi strani etra je zaslišal topo tišino, za katero se mu je zdelo, da jo prekinja slabotno hlipanje in težak, gost dih.

»Pandora?«

»...Ja...« je zaslišal slaboten glas na drugi strani etra.

»Je vse v redu s teboj?«

»Ne, ni!«

»Kaj pa se je zgodilo?«

»Vzela sem snov,« je tiho s skrušenim glasom odgovorila.

»In kaj, če si jo?«

René je na drugi strani etra zaslišal pridušen jok. Nekaj dolgih sekund je poslušal smrkanje na drugi strani, potem pa je glasno vprašal:

»Kaj ti ni bilo prijetno?«

Melita je naslonila komolec na naslonjalo za roke in si podprla brado z dlanjo. Eno izmed nog pa je dvignila na ležalnik, tako da ji je koleno segalo skoraj do obraza. Z drugo roko pa se je oklepala goleni. Njen izraz na obrazu se je namrgodil.

»Včeraj sem pred spanjem vzela kocko sladkorja, ki si mi jo dal...Prišlo je jutro, drugačno jutro. Prebudila sem se popolnoma spremenjena....mf....dan, v katerega sem se prebudila, je bil tako čudno drugačen. Vse je postalo tako sivo in črnobelo kontrastno in temačno. Mislila sem, da bo učinek snovi prenehal. Vendar še vedno traja, zato sem te poklicala. Hočem, da mine.«

René je zavzdihnil. Njegovo zaskrbljeno lice je pomilovalno izražalo razumevanje:

»Pij veliko tekočine.«

»Mf, nekaj se je premaknilo v meni, kot bi se v mojem življenju zrušil jez, ki sem ga tako skrbno gradila. Vse je postalo nesmiselno...mf...tako sem majhna in nebogljenka pred svetom in življenjem. Daj mi nekaj, da se mi povrne moje staro razpoloženje. Svoje življenje hočem nazaj. Hočem, da mi srce zopet trepeče v radostnem upanju.«

René je suho odgovoril:

»Pandora, ni poti nazaj. Sprememba je ireverzibilna, nepovratna. Ne hlastaj za upanjem.«

»Mf, tako sem malodušna in nesrečna. Ne morem tako živeti.«

»Morda pa je tvoje življenje pridobilo novo kvaliteto. Ne moreš tako živeti. Ne živimo zato, da smo srečni. Saj nisi žival. Kdo je srečen? Kokoši v kokošnjaku.«

»Ne bodi no šovinistični prasec!« Pandorin glas je bil tih, vendar odločen.

»Oh, oprost. Prav zares nisem hotel biti grob in nesramen. Kako pa si spala? Ali si kaj takega sanjala?«

»Joj, groza me je že, če samo pomislim na sanje. Sanjala sem, da potujem skozi predor, na koncu katerega je blesteča luč. Mimo mene pa so letele črnobeke fotografije neznanih obrazov. Najbolj neprijetno pri vsem pa je to, da sem potem zjutraj, ko sem šla v mesto po opravkih, vse te neznane obraze videvala in srečevala na podzemni železnici. Groza.«

»Saj sem ti rekel, da kvantni delci nimajo klasičnih trajektorij.«

Melita je poslušala Renéjev pogovor. Obrnila se je vstran in naredila prisiljeno začuden obraz ter si polglasno dejala: »Kvantni delci...?«

René je medtem nadaljeval:

»Zato je bil predstojnik samostana tako skrivnosten. Je že vedel, kaj ti je dal. Zato te prosim, Pandora, pomiri se. Vse bo še v redu.«

Nekaj sekund sta bila oba tiho. Tišino je prekinil René:

»Pandora, prosim pomiri se, vse bo še v redu. Popiši svoje občutke. Te obiščem naslednji teden, pa se bova pogovorila. Vidiš, kako pomembna snov je to. Zato so jo menihi tako dolgo ljubosumno hranili. Bodi močna.«

Pandora je narahlo smrknila in se poslovila: »Adijo!«

Še preden je René uspel izreči pozdrav, je njegov telefonček naredil glasen »klink!« in na zaslončku so se prikazale številke, ki so označevale trajanje pogovora. Takoj zatem je ugasnila lučka na zaslonu in telefonček se je zopet povrnil v stanje mrtve hibernacije.

»Od kdaj se pa ti ukvarjaš s psihoterapijo?« ga je hladno, skoraj s prezirljivim tonom ogovorila Melita.

»Pomagam Pandori glede tiste zeli, ki jo je prinesla s Tibeta. Vzela jo je in padla v depresijo.«

»A se ne bi vidva še malo dol dala. Morda bi tako še najbolje pomagal.«

»Ne bodi no nesramna.«

»Veš kaj, raziskovalka je. Pravi raziskovalec mora biti pripravljen na vse.«

»Ne, Melita. Pandora je zares videti čisto na koncu.«

»Daj no, prej bi me prepričala, da so krokodili točili solze, ko je odhajala iz Egipta.«

»Melita, ne razumeš!«

Melita je vstala z ležalnika in se napotila proti vratom v notranjost apartmaja:

»Med moškim in žensko ne more biti pravega tovarništva. Lahko noč.«

Rene je še nekaj časa ostal na verandi in poslušal črička, ki se je oglašal v bližini. Bil je nerazpoloženo zlovoljen. Zato je do dna izpil sladkobno omamno vsebino buteljke. Razmišljal je, kako naj celotno zgodbo razloži Meliti. To je hotel storiti že pred časom, vendar se je bal, da ga Melita ne bo razumela. Vedel je, da je kot študentka eksperimentirala tudi s sintetičnimi drogami, da ima po svoje nekonvencionalen pogled na življenje, da je imela homoerotska izkustva. Kljub temu pa je imel slab občutek. Globoko v sebi je pretanjeno slutil, da Melita zadeve z molekulo ne bo razumela na pravi način.

VIII

*Eno samo načelo
ti bo vlilo poguma in to je,
da nobeno zlo
ni ne večno ne
dolgotrajno.*

(Epikur)

Na začetku novega delovnega tedna se je René povrnil v zavetje neonskih luči podjetja, v katerem je udejanjal nove ideje. Kot vedno ga je na hodniku zadovoljno pozdravil aparat s toplimi in hladnimi napitki ter z različnimi prigrizki. V laboratoriju ga je čakalo neprijetno presenečenje. Iz inkubatorjev je pritajeno zaudarjalo. Vse tkivne kulture so bile okužene. Vedel je, da bo to zavleklo njegove raziskave in odložilo pričakovane rezultate. Tudi preizkusi, ki jih je izvedel, niso podali vzpodbudnih rezultatov. Bolj kot to ga je peklil skvarjen konec tedna, ki sta ga preživela z Melito. Dogovorila sta se, da bosta skupaj kosila. V odmoru za kosilo sta zavila v bližnjo gostilnico za vogalom. Bila je polna poslovnežev in morala sta sesti za mizico, ki je bila čisto blizu kuhinje. Iz za vrat se je neprikrito širil smrad, podoben tistemu iz najbolj smrdljivih menz. Naročila sta dnevni menu in natakar je kmalu postregel obrok. Melita je urno jedla:

»René, takoj po odmoru moram na težaven in hudo naporen, vendar pomemben sestanek.«

»Melita, Pandoro je moralo v soboto zares zadeti.«

Melita se je jedko kislo nasmihnila in nadaljevala z uživanjem obroka. René se je zazrl v krožnik in trdo položil dlani na mizo.

»Khm, na sceni kroži nova droga, ki ti popolnoma spremeni kognicijo. Menda popolnoma poruši vse psihološke pregrade. Ali bi...?«

»Kako to misliš? René, pa menda ja ne...?« in se s smrtno resnobnostjo, skorajda osuplo, zazrla v Renéja. Pribor v njenih rokah je miroval, »jaz sem s tem že davno prekinila.«

»Ne, ne, seveda ne,« je hitel odkimavati René.

Melita je hitro použila postrežene jedi in urno vstala: »Grem. Se vidiva doma.«

»Drži se na sestanku.«

René je obsedel za mizo in se zazrl v strop: »Morda pa Pandori droga le ni tako škodila.« Zalotil se je, da mu nasmešek sili na konice ustnic.

Vrnil se je v laboratorij. Vzel je mobilni telefon iz aktovke, da bi pogledal, če ga je medtem kdo klical. Zaslonček je zasvetil in pojavil se je izpis: »I Neodgovorjen klic: »Ivette« 12.47«

»Ojej, kaj pa ta hoče?«

Pritisnil je na simbol s slušalko in telefonček je skozi eter začel iskati zvezo. Ni trajalo dolgo in oglasila se je Ivette:

»Pozdravljen, René. Lepo, da si me poklical.«

»Kaj bo dobrega, Ivette?«

»Nič dobrega. Ne bom te motila na delu. Danes sem mimogrede izvedela, meni nič, tebi nič, da sem odpuščena. Ali morda veš za kakšno službo?«

»Oh Ivette, veš da sem v primerjavi s tvojimi znanci in poslovneži, s katerimi se družiš, naveden nič. Vsekakor mi lahko po elektronski pošti pošlješ življenjepis. Posredoval ga bom v kadrovske službe. Ne vem, če kaj iščejo. Če pa že, si ne obetaj ne vem kakšnega plačila.«

»Nekaj bornih prihrankov sicer imam. Toda René, veš, da sem s podeželja, vajena poprijeti za vsako delo.«

»Zelo mi je žal, da ti s tem v zvezi ne morem dosti pomagati. Lahko ti pa dam nekaj, kar te bo razvedrilo.«

»Ja, prosim. Prav potrebna sem nečesa takega. Zares sem čisto na dnu.«

»Pridi k meni v službo.«

»Bom prišla naokoli. Do kdaj delaš?«

»Ne skrbi za to. Danes bom do večera. Pokliči me.«

René ji je še na kratko razložil, kje je podjetje, v katerem dela, in do kam se mora peljati s podzemno železnico. Na hitro sta se poslovila in njegov telefonček se je povrnil v mrtvo stanje hibernacije.

Proti koncu popoldneva je Ivette pozvonila Renéju. Čakala ga je v sprejemnici pri portirju. Pozibavala se je s prekrižanimi nogami, sloka in dolgonoga. Toda njen pogled je izdajal razočaranost in ličila niso mogla prikriti zagrenjenosti.

»O, živijo. Lepo, da si prišla.«

Izročil ji je kocko sladkorja s substanco, zavito v papirnati robček v živo popisani plastični vrečki, ki jo je dobil ob nakupu v neki drogeriji:

»Pij veliko tekočine.«

Ivette je prikimala. Vrtar je medtem, kljub navidez neprizadetemu in zdolgočasnemu pogledu, skoraj zagotovo škilil izza monitorjev. Kmalu sta se poslovila.

»Ivette, pa prosim te, pokliči še kaj in povej, kako se počutiš!«

Ivette je v znak razumevanja ponovno hvaležno pokimala.

Naslenjega dne se je med odmorom za kosilo odločil, da se sprehodi po bližnjem parku. Neuspeli eksperimenti so ga spravljali v stres, kajti kmalu bo moral oddati periodično poročilo. Potreboval je nekaj miru in blagodejnega pogleda na zelenje. Na poti v park mu je na nekem vogalu prekrizala pot prostitutka. Namerno je dvignila krilo, kot bi ga naključno povzdignil vetrc. Zablestela je snažna snežna belina njenih spodnjih hlačk. Obrnila se je in ga pogledala. Njen pogled je izražal lažno mešanico pomilovanja in zapeljivosti. Zaduhal je oster vpadljivi vonj damskega parfuma. Zagotovo cenenega.

»Gospod, ali se ozirate za poslom?« ga je povprašala z visokim glasom.

»Ne,« je odvrnil René in se napotil dalje.

Po nekaj korakih se je obrnil in z nekoliko zamišljenim izrazom na licih dejal:

»Pravzaprav, da.«

Prostitutka se je zadovoljno nasmehnila.

»Pogovarjal bi se rad.«

Prostitutki je upadel nasmeh na licih. Njene velike modre oči so se razširile in obraz se ji je v resnobni zgroženosti spačil. Še enkrat ga je premerila od glave do peta in ga nato s prezirljivim glasom, ki je nedvoumno izražal gnus, povprašala:

»A si ti Jehovec, ali kaj?«

Pod lobanjskim temenom se ji je temnilo. Kot temni oblaki so se ji v mislih pričele zbirati kletvine, ki jih je ponavadi v primerih, ko so jo obstopili verski gorečneži in jo pričeli ogovarjati, spraševati in prepričevati o njenem nesprejemljivem početju, začela ogorčeno kričati. Glasno zmerjanje je ponavadi zaleglo in pregnalo vsiljivce, ki so ji odganjali kliente. Ti pa so pogosto zelo plašne ptice.

»Ne, ne, nič takega,« jo je skušal pomiriti René, »pogovarjal bi se o osebnih stvareh.«

»Prav, pa pojdiva,« se je strinjala nočna dama.

Njune stopinje so bile urne in prodajalka ljubezni mu je oštevajoče dejala:

»Pa da ne boš škrtaril kot kakšen stari skopuh. Čas je denar.«

»Ja, ja razumem, seveda,« ji je odvrnil René.

Stopila sta v njeno najeto garsonjero. Notranjost je bila napolnjena s pastelnimi barvami, ki je bolj priličila sobi kakšne pubertetnice. Vonj po čistilih mu je pronical v nosnice. Kot po navadi je vajeno vprašala:

»Bi kaj spil?«

»Ne, hvala. Danes se še vrnem v službo.«

Sedla sta na posteljo. Prodajalka mu je izpostavila vsa žgečkljiva mesta na svojem telesu, ki so diskretno vabila izpod njenih oblačil. René je brez besed začel odštevati bankovce na njeno roko. Ko je menila, da je dovolj, mu je prikimala in odmaknila roko.

»O čem bi se želel pogovarjati?«

»Zanima me, zakaj se prodajaš?«

Prodajalka ljubezni se je zdrznila in nato prostodušno, vendar resnobno odvrnila:

»Imam šoloobveznega sina.«

»Ali pri tem uživaš?«

Telesno delavko je minilo potrpljenje. Na mestu se je presedla in osorno vrnila vprašanje:

»Pa kdo bi se rad tukaj pogovarjal?«

René je predirljivo uperil pogled v njene oči: »Molčite?«

Prostitutka je začutila napad:

»Poslušaj me, ti bogati pizdek gizdavi! Če že nimaš pameti, da bi razumel, zakaj imajo moški še malo glavo, potem ti tudi ves denar tega sveta ne more kupiti razsvetljenja. Če že imate denar, jaz pa ga nimam, to še ne pomeni, da moram ravno vse narediti. Poslovnih skrivnosti mi ni potrebno izdajati, mar ne?« ga je zadirčno oštela prodajalka ljubezni.

René je osuplo molčal. Prodajalka telesa se je obrnila in vzela denar iz predala omarice ter ga vrgla pred Renéja na posteljo:

»Vzemite denar in pojdite. Vi ne iščete ljubezni,« mu je s hladnim prezirom dejala, »delo me čaka.«

René je zrl v tla. V kotičku Renéjevega očesa se je ponovno zablislilo. V glavi mu je zazvenela nekakšna pesem s poudarjenim ritmom. Kot bi utripalo srce. Zdelo se mu je, kot da sliši pesem lovcev iz kamenodobne pradavnine, ki se z bogatim plenom vračajo ob domača ognjišča.

»Pač, želim se pogovarjati. Samo nekaj besedi mi naklonite,« je tiho, ponižno, skorajda proseče dejal René.

»Dobro. Toda bodite dostojni,« mu je z vzvišenim glasom dejala prodajalka ljubezni. Prostitutka si je zadovoljno prižgala cigareto:

»Saj te ne moti, kajne?«

»Ne, ne,« je odvrnil René.

»Kaj te torej muči?«

»Pravzaprav nič. Imam ljubeče dekle, s katerim živiva v prostornem, udobnem stanovanju v urejeni predmestni soseski. Imam zanesljivo, solidno plačano službo, v kateri z veseljem opravljam svoje delo. Toda nekaj mi manjka. Ne vem natančno kaj. Zagotovo pa je povezano s tem, da še ne bi rad zamenjal tekaških čevljev za copate. Od življenja hočem še več. Ne vem natančno kaj. Toda hočem več.«

»Hm,« je razumevajoče prikimala prostitutka in priprla oči ter jih zopet na široko odprla:

»Ali si že kdaj prevaral svoje dekle? Zagotovo si.«

»Ne, ne, nisem... Pravzaprav da, da, sem.«

»Razumem. Vidiš, bolj ko se nažiramo, bolj smo lačni. Vsi hlastamo, iščemo in tako ali drugače skačemo čez plot. Se borimo in stegujemo proti soncu. Bog nas tako oblikuje, da lahko zrastemo. Ne sekiraj se preveč. Toda pazi, ko izgubiš ljubezen, izgubiš vse. Verjemi mi. Če že moraš teči, teči z vetrom v hrbet. Nekaterim je usojeno, da tečejo proti vetru. Jaz sem kot vremenska vrtavka, ki se obrača proti vetru in hkrati kot morska boja, ki jo potopiš, pa se zopet obrne in dvigne pod nebo. Ne teči proti vetru. Končal boš tam, kjer sem sedaj jaz.«

»Phm, in kako naj razrešim dihotomijo?«

»Kaj, da razrešiš?« ga je z nevednim izrazom na obrazu povprašala prodajalka ljubezni.

»Protislovje med zvestobo, ljubeznijo in osebnostnim razvojem.«

»Ne vem. Toda, če sem odkrita, je težava v tem, da se staramo. Tudi jaz bom kmalu za odmet in potem umremo. Vsi na koncu umremo. Življenje je kratko. Razmisli. Na

žalost vse tudi ni odvisno od tebe. Včasih se nas mora v življenju dotakniti roka sreče.«

René je dojel lekcijo. Nekaj časa sta še kramljala. Toda Renéjev čas, odmerjen za kosilo, se je iztekel. Moral se je posloviti.

»Hm, še nekaj vam bi rad podaril.«

René je vzel kocko sladkorja iz žepa in jo postavil pred prodajalko ljubezni.

»Tega sranja pa že ne jemljem,« mu je odgovorila.

»No, pa vseeno vzemite.«

Prodajalka je urno pripravila darilo v predal.

»Zbogom in hvala za pogovor,« se je poslovil René.

»Hvala tudi vam. Vse pride ob pravem času,« mu je odvrnila ljubezenska delavka.

Iz očesnega kotička se je Renéju zopet pobilisnilo. Zdelo se mu je, da v daljavi sliši brenčanje roja čebel, ki je prehajal v otroški jok. Ta pa je postajal vse nižji in vse bolj popačen, kot zvok starega gramofona, ko mu izklopiš napajanje...

René se je vrnil na delovno mesto in zdolgočaseno opravljal običajne, vsakdanje rutinske preizkuse, ki si jih je zastavil. Utečeni ritem je prekinil njegov telefonček, ki je predirno zaigral elektronsko melodijo. Na zaslončku se je blede izpisal napis »Pandora«.

»Živijo René!« ga je vedro pozdravila.

»Živijo, kako si kaj? Ali se bolje počutiš?«

»Da, da, mnogo bolje. Malodušje je že minilo. Malo sem razmislila o najini substanci. Prav imaš. Odločila sem se, da še malo počakam z objavo.«

»No, vidiš,« je z odločnim veseljem odvrnil René.

»Želim najprej do obisti na sebi preizkusiti drogo, preden karkoli objavimo.«

»Pametno,« je odvrnil René.

»Zdi se mi, da molekula močno deluje na podzavest. Zato si želim še prej izprašati in prevetrirati svojo notranjost. Najprej moram prepotovati pot do sebe, potem bom pa videla, kako in kaj. Pa ne samo glede molekule. Tudi glede mojega nadaljnega življenja nasploh.«

»Se absolutno strinjam. Tudi jaz tako razumem to čudežno molekulo.«

»Poleg tega menim, da uživanje snovi spremeni zaznavo realnosti,« je skušala biti resnobna Pandora, »to pa je vnetljivo. Zato se bom najprej raziskala in poizkušala

prodreti skozi vsa globoka obzorja duha in zaznave,« je bila odločna Pandora. »Ali bi mi odstopil še več droge?« ga je ljubko in hkrati proseče ogovorila.

»Veš, da ti bom priskrbel še več substance, kolikor boš hotela,« jo je hitel miriti René.

»Morda se mi na potovanju k sebi utrnejo nove ideje. Molekula vsekakor spodbuja domišljijo in vzpostavlja nove povezave,« je zadovoljno nadaljevala Pandora.

»Prav imaš. Morava do obisti preizkusiti molekulo in dobro razmisliti, kaj z njo narediti,« ji je pokroviteljsko pritrjeval René.

»Razmišljala sem tudi o svojem bivanju v Tibetu. Lama, ki mi je priskrbel zel, je bil zagotovo pameten in moder mož. Zato sem razmišljala o možnih posledicah objave. Prišla sem do spoznanja, da imaš še kako prav glede objave ali patentne prijave, potrebno se je ustaviti in zajeti zrak. Samo Bog ve, kakšno mesto ima substanca v njegovem načrtu. Molekula zagotovo pomeni nekaj velikega.«

»Že dobro, Pandora.«

»In moram reči, da mi je snov popolnoma spremenila življenje. Postala sem nekako pomirjena s seboj. Ničesar me ni več strah. Ne hlastam več za življenjem. Nisem več nervozna in se več ne bom pretirano gnala za kariero. Pomembno je spoznanje. In ti, kako si kaj?«

»V redu. V teh dneh sem malo nervozen, ker moram oddati periodično poročilo.«

»Saj bo. Vem, da si neznansko sposoben. Ne bom te več motila. Vendar, lepo te prosim, ne pozabi name.«

»Je že dobro. Prav nič me ne motiš. Ne bom pozabil nate. Pridi kaj naokoli. Imaš akademsko svobodo. Veš, kje je moja služba, in to je to.«

»Veš, da bom prišla. Želim ti veliko uspeha s poročilom in imej se karseda lepo.«

»Tudi ti,« ji je odvrnil René.

René se je zadovoljen vrnil domov. Veselilo ga je, da si je Pandora premislila glede molekule. Z Melito sta večerjala. Stenska ura je neusmiljeno rezala sekunde.

»René, ali ni žalostno, da je večer pravzaprav edini del dneva, ki ga preživiva skupaj?«

»Res je, draga moja.«

»Prvzaprav se šele ob večerji lahko kaj pogovoriva.«

René je prikimal. Na kuhinjskem pultu je pričel brenčati Renéjev telefon. Izpisalo se je: »Ivette«. Urno ga je dvignil:

»Pozdravljena, Ivette!«

»Živjo, René.«

»Kaj bo dobrega? Ali si dobila službo?«

»Ne nisem. Kaj bo dobrega, sprašuješ? V petek se obeta velik žur na Griču. A prideš tudi ti?«

»Hm....Načeloma ja. Prideva z Melito. Zakaj pa ne?«

»Ampak René. Daj prosim, prinesi s seboj, saj veš, nekaj tistega. Huh, kako zadane!«

»Ni problema. Prinesem s seboj.«

»Ivette, sedaj sem ravno pri večerji. Se slišimo.«

»Prav, se slišimo.«

Telefonček je še na kratko zazvončkljal in se takoj zatem ugasnil.

»Kdo je Ivette?« je vprašala Melita.

»Ah, neka moja daljna znanka. Na Griču se menda obeta zabava. Vljudno sva vabljeni.«

»Na Griču?«

»Ja, na Griču. Ti je čudno?«

»Ne, ne, ni mi čudno. Nisem vedela, da imaš tudi tam znance.«

»A bi šla?«

»Z veseljem. Ne vem, koliko časa že nisem bila na hišni zabavi.«

René se je zadovoljno nasmehnil:

»Melita. Ohraniti morava mladost v najinih srcih. Drugače se bo slabo končalo najino razmerje. Mladost odganja stran grobarja, ki v starosti hodi na okoli.«

Melita je razumevajoče, zadovoljno prikimala.

Zadnji delovni dan v tednu sta Melita in René nekoliko prej zaključila z delom. Skupaj sta odšla iz službe. Pripravila sta si kosilo in se nato skupaj uredila za večerno zabavo. Melita se je počasi, pozorno urejala. Dolgo časa je izbirala obleke in tu in tam povprašala Renéja, kaj ji bolje pristoji. Renéja je to neznansko dolgočasilo, vendar je bil na koncu zadovoljen z Melitinim videzom, ki je bil brezhiben in popoln. Poklicala sta taksi in ko je le-ta prišel, sta skupaj za trenutek postala pred ogledalom in se zatem odpravila iz stanovanja na zabavo.

Zabava je potekala na Griču v milijonski vili z razgledom na celotno velemesto, katerega luči so se bile že prižgale. Že na vhodu je prepoznal Ivettin glas iz notranjosti hiše:

»Zmenki na srečo so šit. Kaj lahko se ti zgodi, da na takem zmenku najdeš dudo v avtu.«

Razleglo se je dekliško hihitanje. Čeprav za prisotne predstavnice nežnejšega spola na zabavi že zdavnaj ni bilo mogoče več reči, da so še dekleta. Tudi moški so bili povečini oblečeni v resnobne, črne poslovne obleke, primerne njihovi starosti, razen nekaj mladeničev v trendovskih oblačilih. Sicer pa je bilo mnogo več domišljije in živopisnosti pri damskih oblačilih. Razkošnih, izzivalnih damskih dekoltejev, ki so se dičili in rezali zrak, ni bilo mogoče prezreti. Goli hrbti in ramena so brezsravno zapeljevala. Mladostna bedresa so se bočila izpod razporkov. Svetlila so se graciozna meča in nežnost gležnjev je nezemsko privlačila. Iz zvočnikov se je razlegal skorajda ponarodeli funk in se mešal s sodobno elektro produkcijo. Gneča je bila precejšnja. Melita se je dobro znašla v družbi in je kaj hitro našla sogovornike, medtem ko je René bolj ali manj samotno opazoval dogajanje, dokler ni proti polnoči prišla do njega Ivette. Popeljala ga je v eno izmed soban, ki se je kmalu napolnila z vsemi zainteresiranimi in omame željnimi. Melite ni bilo med njimi, saj je René bil Ivette pravočasno namignil, da Melita ne ve za mamilo.

V sobi se je kmalu nagnetlo ljudi in René je zložil kockice na mizico. Eden po eden so prihajali k njemu. Zamišljal si je, da je v vlogi duhovnika, ki deli obhajilo. Srce mu je utripalo kot mehanična črpalka in mu divje poganjalo kri po krvožilnem sistemu v vse žile in kapilare njegovih tkiv, v senca in v možgane. Kri je brbotala, se penila in z močjo udarjala ob stene njegovih žil.

Zabava se je razvnela. René je užival. Gledal je mladenke na plesišču, ki so se vrtele in se z zaprtimi očmi predajale ekstazi. Parčki so se stiskali in se brezsravno mečkali ter čez čas izginjali v samoto. Majavi moški so sem in tja krožili po sceni.

Naposled je René le našel sogovornika, ki ga je povprašal:

»S čim se ukvarjate?«

»Molekularna biologija in biokemija,« mu je odgovoril René.

»Med nas le redkokdaj zaide kdo s takega področja. Imate svoje podjetje?«

»Ne. Zaposlen sem v farmacevtiki. Pa vi? S čim se ukvarjate?«

»Z borznim posredništvom,« mu je odgovoril neznanec, »dolgočasno, vendar dokler je dobro plačano, nimam nič proti.«

»Pa vam je težko poslovati v teh negotovih časih? Denar izgublja vrednost in obeta se kriza.«

»Nasprotno,« je glasno in resnobno odvrnil tujec, »vse je v najlepšem redu,« je še pribil in nadaljeval: »Krise so ciklične. Treba se je prilagoditi, znajti se in preživeti. Ob tem pa še mastno zaslužiti,« ko je izgovoril slednje, se mu je na ustih pojavil prešeren nasmeh.

René se je zamislil: »Samo nečesa pa pri tem ne razumem. Ko enkrat posedujem cekin v svojem žepu, kdo mi ga lahko obgloda? Je to Vlada, Vrhovno sodišče? Ali pač argument rezila v rokah narkomana na ulici?«

»Pravijo, da z inflacijo oživljajo svetovno gospodarstvo,« mu je neprizadeto odvrnil sogovornik.

»Saj, saj, tudi stari Rimljani so poznali inflacijo,« je resnobno prikimal René.

»Prijatelj moj, pustiva to. Svet se vrti, kot se pač vrti. Ne bova ga ustavila. Potrebno se je prilagoditi. Saj ste biolog ali kaj že.«

Borznik se je zazrl proti plesišču in s tem dal vedeti Renéju, da ga pogovor na to temo ne zanima več:

»Ampak tukaj na Griču so zares dobre zabave. Vedno se zbere cvet vseh lepotic, ki jih premore velemesto in okolica.«

René je resnobno prikimal:

»Najbrž res. Toda najslajše so tiste, ki se ne zavedajo svoje lepote. Take so šele odkritje.«

Renéjev sogovornik je izpil do dna svoj koktejl in spačil obraz:

»Toda takih je malo, sila malo. Sicer pa prijatelj moj, kaj imaš to za eno stvar?«

»To je dobra molekula,« je odvrnil René, »vsi ljudje bi jo morali naenkrat vzeti,« je nadaljeval René. Sogovornik se je zarežal in si z dlanjo popravil lase:

»To bi bil pa zares megažur!«

»Ja, dajati bi jo morali v mleko v mlekarnah, v vodovode, polnilnice pijač, pivovarne in tako naprej. Drugače ne bo uspelo.«

Borzni posrednik je začudeno premeril Renéja in se nosljivo zahahljal:

»Ni kaj, dobra ti je ta reč,« in zapustil Renéja, ki je še naprej zrl na plesišče.

Bila je pozna ura. Modra sivina na obzorju je naznanjala sramežljivo prebujanje svita. Noč se je prevešala v jutro. Melita in René sta se odobrovoljena vrnila v svoje predmestno gnezdece. Melita je odvrгла svojo večerno toaleta. Legla je na posteljo in v čutnem, ženstvenem, vendar nikakor razkošnem spodnjem perilu čakala na Renéja. Pridušila je svetlobo nočne svetilke. René je hitel odmetavati svojo obleko. Legel je poleg Melite. Poljubljala sta se. Naglo ji je slekel perilo, jo zagrabil za tolsto meso na notranji strani njenih bedres. Pod prsti je začutil, kako se na njenem razporku nabira mokrota. Ni se dolgo ukvarjal z raziskovanjem njenega telesa. Naskočil jo je od zgoraj. Melita je priprla veke. Zaslišalo se je ritmično črpajoče, viskozno polzenje. Melita se je v vseh mogočih položajih ubogljivo zvijala, kakor se je zahotelo Renéju. René je budno motril njeno predajanje ekstazi. V nekem trenutku se je v koticu njegovega očesa zopet poblisnilo in takoj zatem stemnilo. Prižgale so se zvezde. Iz ozadja temin so se mu na plan pričele približevati velike bele Pandorine grudi. Svetli kolobarji Pandorinih navzgor nabreklih prsnih bradavic so ga oslepili. V tistem trenutku mu je neka močna sila, kot velikanski silovit plimni val in hkrati kot nevidna nit izdelana iz kevlarja, potegnila stržen njegove hrbtenjače z njegovega hrbta. Umaknil se je in kot mrtva klada omahnil na Melitino telo. Še nekaj poslednjih trzljajev in pod seboj je začutil gosto, mokro, lepljivo, mlačno sluz, ki se je sprijemala s sčebetom Melitinih sramnih kocin.

»Si utrujen, dragi?« ga je tiho povprašala Melita.

»Malo,« je izdahnul René.

»Ljubi, to nima nobenega smisla,« je tiho nadaljevala Melita in gladila pramene njegovil las na zatilju, »sprosti se.«

Nekaj časa sta še objeta molče ležala. Potem je Melita zaspala. René je ostal buden. Pripravil si je izdatno merico svoje učinkovine in jo poplaknil s pivom. Vrnil se je v spalnico in legel poleg Melite. Substanca je hitro pričela delovati in René je utonil v globok sen. Sanjal je velike s prostim očesom vidne spermije, ki so kakor podivjani slepi, brezoblični paglavci sem in tja plavali po gojišču, ujeti v eni izmed njegovih laboratorijskih petrijevk s tkivnimi kulturami. Bili so kot velike z bički opremljene, toksične, strup izločujoče bakterije, ki povzročajo kliconosne bolezni in smrt. V paniki je začel dodajati antibiotik. Kričal je: »Krivi so vektorji! Vektorji so krivi!«

V naslednjem trenutku se je zavedel, kako močno se napreza s plavanjem pod gladino proti toku nekakšnega toplega fluida. Plaval je proti toploti in na vso moč bežal pred sencami, ki so ga zasledovale. Vse dokler mu ni uspelo predreti nekakšne nevidne opne in nanj je začela delovati nekakšna močna, vendar prijetna sila, ki je preoblikovala njegovo obličje. Branil se je in kot neprilagojen, ihtav pankrt udarjal na vse strani okoli sebe. Slišal je prasketajoč napev iz starega gramofona na trobljo, katerega plošča je preskakovala. Sila je postajala še močnejša, dokler ga ni neka nedoločena vseirska nevoščljivost in sebičnost izvrgla na površje. Prebudil se je. Opoldansko sonce je sijalo skozi okno spalnice. Vstal je in oddrsal po stopnicah navzdol v kuhinjo, kjer je za mizo sedela Melita. Srebala je kavo in jedla kruh, namazan z maslom. V roki je držala jutranjik, ki ga je bila vzela iz poštnega nabiralnika.

»Dobro jutro, dragi! Si dobro spal?«

»Ja, kar dobro. Po bučnih zabavah sicer ponavadi slabo spim.«

Melita je vstala in iz kredence vzela skodelico ter jo postavila pred Renéja. Nalila mu je tople dišeče kave.

»Ali si kaj razmišljal o letošnjem dopustu?«

»Saj sva rekla, da bova šla na počitnice konec septembra ali v začetku oktobra.«

»Prav, prav. Tule gledam oglase. Videti je kar nekaj ugodnih ponudb,« je dejala Melita in prepognila časopis ter ga postavila na rob mize.

»Kam bi pa šla? V Mediteran ali na Karibe?« jo je vprašal René.

»Še ne vem. Mediteran mi morda nekoliko bolj ustreza. Poleg lenarjenja bi si lahko ogledala še kakšen muzej in razvaline starih mest in ruševine pogorišč starodavnih civilizacij. Kaj misliš?«

»Mediteran kar dobro poznam. Od otroštva sem mnogokrat dopustoval v Sredozemlju. Vendar nimam nič proti. Tja vedno rad zahajam.«

Melita in René sta dolgo zajtrkovala. Nato sta se odpravila po nakupih v bližnje nakupovalno središče.

IX

In oni jih z Alahovo voljo porazijo in Dāvūd ubije Džālūta, in Alah mu da oblast in veroglasništvo, ter ga pouči o čemur je On želel. A če Alah ne bi zatiral ljudi, ene proti drugim, na Zemlji zares nered bi nastal, - ampak Alah je milosten z vsemi.

(Koran, Sura II, Ajet 251)

Melito in Renéja so preko vsega poletja vabili na najrazličnejše bolj ali manj posrečene zabave. Spoznala sta najrazličnejše ljudi in do obisti spoznala vso sceno, ki jo premore velemesto. Renéju se je zdelo, da Meliti odgovarja tak način življenja.

Nekega popoldneva se je bolj zgodaj kot ponavadi vračal iz službe. Na izhodu iz podzemne železnice je šel mimo brezdomca, ne da bi ga opazil. Tako ubogega, da si večjega nesrečnika skorajda ni mogoče zamisliti. Njegova obleka je bila razpadla in tkanina njegovih hlač je bila na konceh hlačnic, ob pošvedranih čevljih, razcvetena in razparana na trakove. Njegov obraz je bil zaripel in zabuhel. Imel je barvo kot rdečomodra sliva. Pred njim je bil loček z nekaj rumenimi in rjavimi fičniki na dnu. V kotičku očesa se mu je zopet poblisnilo. Obrnil se je in uzrl je brezdomca. V zavest se mu je prikradla milost in misel iz Svetega pisma: *»In če se hoče kdo pravdati s teboj in ti vzeti obleko, mu pusti še plašč.«*

Brezdomec je držal v rokah napis, napisan na lepenki: *»Lačen sem.«* Postal je pred brezdomcem in ga nato po nekaj trenutkih ogovoril:

»Pojdi z menoj. Nahranil te bom.«

Brezdomčevo lice je iz malodušnosti in vdanosti v usodo spremenilo izraz v nekakšno mešanico presenečenja in nejevere. Vstal je in René mu je dejal: *»Pojdiva!«*

Klošar se je še vedno obotavljal, ne vedoč, ali naj gre ali ne.

»Tak, pojdi z menoj!« mu je velel René.

»Gospod, kva morm pa jest za to narest?« je skorajda prestrašeno vprašal.

René je lahko videl njegove piškave, od tobaka počrnjene zobe. René je spodvil in stisnil ustnice:

»Nič. Samo nahranil te bom. Ne boj se! Pojdi z menoj!«

Brezdomec se je le opogumil in sprejel Renéjevo povabilo. Odšla sta k Renéju na dom. René je narezal salame in sir ter drugo delikateso. Odprl je buteljko črnega vina in natočil vina v oba kozarca.

»Na zdravje!« je dejal René in dvignil čašo.

»Na zdravje!« se je nasmejal brezdomec.

Trknila sta in klošar je s tresočo roko na dušek izpraznil kozarec.

»Vzemite,« mu je velel René in brezdomec se je nemudoma začel basati s hrano.

»Kaj vas je pripeljalo do tega, da ste končali na cesti?« ga je povprašal René.

»Eh, saj veste, kako je v zakonskem jarmu. Začel sem popivati. Z ženo sva se začela oddaljevati. Zato sem še bolj pil. Na koncu sem izgubil službo in pristal na cesti. Kljub temu pa ničesar ne obžalujem. Taka je pač moja usoda.«

René je zamišljeno prikimal. V tistem trenutku se je zaslišalo odpiranje vrat na hodniku. Vrnila se je Melita. Oblečena je bila v resnobno poslovno obleko. Iz hodnika se je zaslišalo:

»Živijo, ljubi. Sestanek se je nekoliko zavlekel...«

Ko je Melita vstopila v kuhinjo, jo je presenetil zatohel, neznan smrad: »Mf, mf...«

René je vstal in pogledal proti Meliti:

»To je moj prijatelj, ki je zelo lačen.«

Ob pogledu na brezdomca in na pogrnjeno mizo Melita ni mogla prikriti zgroženosti.

Osuplo je bolščala v prizor, ki se je odvijal pred njenimi očmi.

»Dober dan,« je tiho dejal brezdomec in osramočeno zrl v tla.

»V mesto pojdem. Moram urediti še nekaj stvari,« je hladno dejala Melita in odšla iz kuhinje. Nekaj sekund za tem se je s hodnika zaslišal glasen tlesk vhodnih vrat.

Brezdomec je vstal: »Najboljše bo, da grem.«

»Prav,« je odvrnil René.

»Pa lepa hvala za vašo žrtev,« se je zahvalil brezdomec.

Melita se je vrnila, ko se je že bil naredil večer. Našla je Renéja sedečega v fotelju pred televizorjem. Gledal je program in brezbržno spremljal dnevne novice, poročila o bojih, ki divjajo po zakotnih delih sveta.

»René, mislim, da je čas za resen pogovor. Ugasni televizor!«

René je vstal in ugasnil televizor: »O čem pa?«

»O nama!« mu je resnobno odvrnila Melita.

»Dobro. V čem je problem?«

»René, kaj ti je zadnje čase?«

»Kako, kaj mi je?« je bil začuden René.

»Če se ne vidiš sam, te vidim jaz. Poglej se. Propadaš. Ne vem zakaj, vendar očitno propadaš. Uničil se boš.«

»Nasprotno, prav dobro mi gre. Še sanja se ti ne, kako sem hvaležen za vsakdanji kruh,« je bil še vedno začuden René.

»Ja, ja, tako dobro ti gre, da zdaj že popivaš s klošarji z ulice. V grobno jamo se boš zavalil in povlekel še mene za seboj,« je z zaskrbljenim obrazom odvrnila Melita.

»Kaj sem pa takega naredil? Pomagal sem brezdomcu. Nahranil sem lačnega,« je vprašal René in v znak čudenja zakrilil z rokama.

»Ne moreš vendar kar tako nahraniti vseh lačnih ljudi na svetu. Bodi no pameten. Si izgubil razum ali kaj? Odrasti vendar že enkrat.«

»A ti sploh veš, kaj bi rada? Ne morem biti trdosrčen boksar in hkrati dobrodušen profesor humanistike v eni osebi. Nihče ni popoln. Človek sem. Takega ideala ni. Prav taka si kot druge.«

»Oho, ti si pa seveda drugačen kot drugi moški. Daj no, kateremu moškemu pa ne bi dišala devica in prasica v eni osebi? René, predobro te poznam,« se je cinično nasmihnila Melita in zatem nadaljevala z znižanim tonom, »poleg tega pa me varaš.«

»Kaj da te?« je s presenečenim glasom vprašal René in se s prav takim izrazom na licu zazrl v Melito.

»Prav dobro si slišal. Varaš me. To že dalj časa zelo dobro vem.«

»Kako si drzneš tako govoriti? Jaz da te varam? Kot da te nisem videl na zabavah. Spogledovala si se, da se je kadilo in se potrjevala pred drugo izbiro,« se je zajedljivo zarežal René.

»Ne brani se s protinapadom. Veš, da ni bilo nič. Prav zares si zaholcan dolgočasnež brez vsakega okusa,« mu je tiho odvrnila Melita. Zagrenjeno je pogledala Renéja in nato z užaloščenim glasom nadaljevala, »René, zadnje čase, ko se ljubim s teboj, čutim da si z mislimi pri drugih babah. Misliš da ženska, ki ljubi, tega ne ve.«

»O, ti prasica! Ma, nisi prasica. Veš, kaj si? Kuzla si! Navadna kuzla si, ki bi jo natepaval ves trop od največjega do najmanjšega! Še na najino prvo noč si mi pripovedovala, kako si želiš imeti otroke z različnimi moškimi!«

Melita se je sključila in se prijela za trebuh. Njene velike oči so se razširile in zasteklile sredi zgroženega obraza:

»Kozu trapast! Ti pa res nič ne razumeš!« je kriknila Melita in takoj zatem z istim povišanim tonom nadaljevala: »Prav privoščila bi ti eno zvito lisico, ki bi ti vzela mero, še preden bi v sanjah zavohal, v kakšnem dreku stojiš!«

Renéju se je zopet zablislilo v kotičku očesa. Pomislil je: *»In kadar vstanete k molitvi, odpustite, če imate kaj proti komu, da vam tudi vaš Oče, ki je v nebesih, odpusti vaše prestopke.«*

Iz stene, ki je mejila na sosednje stanovanje, se je zaslišalo močno, zamolklo trkanje. René je odšel iz dnevne sobe. V očeh se mu je neprestano bliskalo. Obul je superge in si ogrnil vetrovko ter zaloputnil vhodna vrata za seboj. Odšel je v točilnico za vogalom. Na avtomatu si je kupil cigarete in naročil vrček piva. Sedel je na klop pred točilnico in počasi pil svoje pivo in eno za drugo vlekel cigarete. Topo je strmel predse in ni videl ljudi, ki so hodili mimo. Ko je zaključil, se je nejevoljen vrnil domov. Melita je bila v kopalnici. Renéjev telefonček je zabrenčal in zaigral Wagnerjevo melodijo. Pokazala se je neznana številka: »Halo?«

»René, jutri te bo policija pridržala. Zagotovo ti bodo tudi preiskali stanovanje. Nekdo te je ovadil. Hvala bogu, da nas je neka dobra duša opozorila!«

Telefonček je takoj zatem na kratko zazvončkljal in tako naznanil prekinitev zveze. René je bil prepoznal glas. »Ivette?« je pri sebi dahnil René.

Iz kopalnice je prišla Melita, ogrnjena v kopalni plašč in s turbanom, narejenim iz brisače, na glavi:

»Kdo pa kliče ob tej uri?«

»Ma Kitajec. V laboratoriju je nekaj zamočil in je popolnoma zapaničaril,« je odvrnil René.

»Zakaj si pa zaradi tega tako zaprepaden in čisto iz sebe?« ga je resnobno povprašala Melita.

»Saj nisem!« je odvrnil René.

Melita je tlesnila z dlanmi po svojih kolkih in se obrnila. Po nekaj korakih je zaklicala: »Lahko noč!«

René je še nekaj časa sedel za kuhinjsko mizo in se skušal pomiriti. Ko mu je naposled le uspelo, da je za silo zbral misli, si je dejal: »V vsaki situaciji je vedno nekaj dobrega. Morda pa le deluje. Neka dobra duša nas je...?« Počasi je vstal izza mize in začel zbirati gorniško opremo. Nahrbtnik, oblačila, planinske čevlje, priročni šotor, čutarico žganja, švicarski vojaški nož in vse drugo, kar je ponavadi potreboval

ob obisku gora. Vzel je tudi tinkturo s snovjo, stekleničko s spojino v kristalinični obliki, liofiliziran organizem ter ključ s podatki o genomu mikroorganizma. S seboj je vzel tudi stekleničko s slabim mililitrom hašiševaga olja, ki ga je v sledovih dodajal v tinkturo. V službi ni puščal ničesar. Skrbno je sproti brisal sledi in računalniške podatke za seboj. Ko je bilo vse pripravljeno, je sedel za kuhinjsko mizo in postavil prazen list papirja predse ter začel pisati:

Draga Melita,

najprej se ti opravičujem za vse hude besede, ki sem ti jih izrekel in za vse ostale bridkosti, ki sem ti jih nenamerno morda storil. Vem, bila si dobra z menoj, jaz pa morda v določenih trenutkih sebično nehvaležen. Skrbno si vlagala in gradila najin odnos. Toda vedi, ljubil sem te in te imel rad. Tudi jaz sem bil pripravljen kljubovati človeški naravi in vsem skušnjavam navkljub vztrajati, ohranjati in nadgrajevati najino skupno življenje. Najina ljubezen bi lahko uspela. Toda usoda je hotela drugače.

Od trenutka, ko sem kot mlad post-doktorant prišel v podjetje, od trenutka ko sem te prvič zagledal, ko sem želel iztisniti vso svojo strast v tvoja prečudovita nedrja, do trenutka ko sva zaživela skupaj in se je najina ljubezen prevesila v zrel odnos, sem iskreno hrepenel po tvojem duhu. Rasel sem ob tebi, kot Uran iz Gaie. Sedaj ti pišem kot zrel, odrasel in oblikovan človek. Za vse življenje ti bom hvaležen za izkušnjo ljubezni. Ljubezen v meni še vedno plameni. Bolj kot kadarkoli. Dobila je popolnoma novo vsebino. Ne vem, če boš razumela, toda moje življenje bi lahko bilo dete, ki sem ti ga hotel podariti. Mislil pa, da za to nisi pripravljena. Ni nama bilo usojeno. Zato odhajam. Naša življenja so umetnina bogov. Čutim njihovo mogočno sapo. Vem, ljubiš lahko samo enega človeka hkrati. To je načeloma res. Vendar nas okoliščine prisilijo v odstopanje od visokotečih načel in ljubimo lahko tudi drugega. Preveč ljubim, da bi lahko ostal s teboj. Trpim in moram trpeti, kajti tuzemsko trpljenje je brezpredmetno proti kozmični ljubezni, ki jo okušam. Potujem na začetek. Ni nama bilo dano, da bi spočela in vzgajala otroke v naklonjenosti, dediščini in v Bogu ter s tem nadgradila najin odnos z novo, globljo razsežnostjo ljubezni. Morda je v danem

trenutku še najboljše tako, kajti na koncu nas vedno čaka smrt s svojo bridko, a pravično koso. Sledim vonju in slepo hodim po svetu, da bi ujel eterno bistvo stvarstva. To je moja pot in usoda. S slepcem pač ne moreš živeti.

Vse to bi ti lahko povedal, vendar je nekatere stvari lažje napisati. Manj je tudi preslišanega, kajti naslovnik si jih lahko večkrat prebere. Najini poti sta se dokončno ločili. Ne obračaj se, da bi spremenila smer in se mi pridružila. Sedaj se dalj časa ne bova več videla, morda nikoli več. Odhajam, tako bo najboljše. Zbogom. Hvala ti za vse,

René

René je odložil pisalo. Prepognil je popisan list papirja ter ga položil v Melitino torbico. Pograbil je stvari, ki si jih je pripravil in jih znosil v avto. Sedel je za volan, si vzel še nekaj dolgih trenutkov za razmislek in nato dodal kontakt. Precizni mehanizem v motorju je zašumel. Pohodil je stopalko za plin in se odpeljal z ulice.

Na bančnem avtomatu je dvignil največjo možno vsoto gotovine. V marketu, odprtem noč in dan, si je nakupil živil in pijače. Napolnil je rezervoar za gorivo v avtomobilu. Ustavil se je še pri peku v pritličju stolpnice, v kateri je bilo njegovo prejšnje stanovanje.

»Dober večer, gospod. Že dolgo vas ni bilo pri nas. Kako to?«

»Preselil sem se. Zdaj pa odhajam na daljši dopust in me je pot slučajno zanesla tod naokoli.«

»Lepo, da ste se nas spomnili,« se je z orientalskim naglasom zahvaljeval prodajalec. Nakupil si je kruha, žemelj in pekovskega peciva in se z zagrenjenostjo v očeh poslovil.

Odpeljal se je iz mesta proti goram. Vozil je po stranskih in vzporednih cestah. Izogibal se je avtocestam. Med vožnjo se je znebil stekleničke s hašiševim oljem. Pod vznožjem gorske verige je v jutranjem svitu globoko v gošči parkiral svoj avtomobil. Preobul si je čevlje in uredil nahrbtnik ter se počasi odpravil na goro. Zaklenil je avtomobil in se v somraku odpravil po stezici, ki je vodila na vrh. Kmalu je prišel do

razpotja, kjer se je pot razcepila na strmejšo, težjo in položnejšo lažjo pot. Izbral je težjo pot. Začel je razmišljati: »Odkod ultimativni darwinizem, ki vlada molekulam, celicam, tkivom, organom, ribam v morju, živalim na Zemlji in pticam v zraku, ljudem, rodbinam, plemenom, narodom in celo besedam?«

»Od Gospoda, ki deli dobro in slabo ter vlada na vse veke nad oblaki. *Divide et impera!*« ga je spreletelo.

»Groza. Pandora si ni izmišljevala. Ko spoznaš resnico, nujno omahneš v nihilizem. Zato je njegova pojava tako izmuzljiva. Močan, trden in žilav moram biti.«

Na tleh je ob poti zagledal gobe, ki spuščajo črnilo, in svetle bele kukmake. V zraku je bilo čutiti vlažen, trohnoten vonj po janežu.

»Ja, ja, moč. Ne bi smel uporabiti molekule. Moč sem vzel v svoje roke in povzročal nered. Moja dobrota je bila zlagana, za njo se je skrivala nagnusna poltena sebičnost. Zato moram sedaj trpeti in plačati zapitek.«

Hodil je dalje: »Vendar stvar ni tako enoznačna. Odkod nasprotna sila plemenite, nesebične ljubezni, ki je sicer silno redka in potlačena kot kurba iz najbolj smrdljive ulice?«

Napotil se je dalje. Pred seboj je zagledal znamenje. Jezusa na razpelu. Belo tkivo njegovega mesa se je kot prikazen svetlilo skozi mrak. Ob vznožju križa je še vedno brlela električna svečka, ki jo je bil prižgal eden izmed mimoidočih vernikov.

»Preklete, molekula povzroča psihozo! Shizofrenijo sem staknil! Meša se mi. Tako zelo šibek in pomehkužen sem!«

Ko se je popolnoma približal znamenju, se je obrnil. Iz mraka se je dvignil velikanski jelen z ogromnim rogovjem. Zaprhal je z nozdrvmi in naglo oddirjal ter se izgubil v temini gozda. René se je priklonil in stopal dalje skozi spokojnost rajskega vrta. Hodil je med ogromnimi belkastimi debli mogočnih stoletnih jelk. Tišina. Kaplje jutranje rose so padale z dreves. Pot mu je prekrižal lisjak, ki se ni zmenil zanj. Dvignil se je nad gozdno mejo. Od vetra in surovega podnebja zverženi viharji macesni so že zlato rumeneli. V njegovem pogledu so začele v nenavadno močnih barvah izstopati podrobnosti. Meglice so se dvigovale in se plazile preko gozdnatih pobočij. Odprl se je pogled na zamegljene doline. Bil je popolnoma sam v jutranji tišini. Mogočne stene in bližnji vršaci so se kopali v škrlatno oranžni barvi jutranje zarje.

»Nisem bolan!« je zaklical. Zaslišal je odmev: »Nisem bolan! Nisem...« ki se je kmalu izgubil v gluhi tišini, ki je vpijala vsako odstopanje od sile eternega ravnovesja.

Vzšlo je sonce. Vzel si je čas za oddih in pomalical. Gorski krokarji so ga obletavali in potrpežljivo čakali na priboljške.

Pot ga je vodila dalje skozi ruševje in pot je postajala vse bolj strma in kamnita. Zrak je postajal vse redkejši in dih je postajal vse bolj svež. Rastlinja ni bilo več. Tu in tam si je moral med skalami pomagati z rokami. Urni kazalec se je dvigal k poldnevu. Sonce je postajalo vse močnejše in na čelu je čutil vročino. Bližal se je vrhu gore. Okoli njega so letali gorski krokarji in v zraku izvajali divje akrobacije. V daljavi je zagledal obrise morja. V misli so se mu prikradli verzi:

VELIKI POLDAN

*Tvoj dan, veliki poldan,
ko z gore spoznanj uzreš
lesket reke Jordan,
da ne umremo tja v en dan,
zapustimo vsaj sled naših sanj.*

Naposled je zadihan stopil na vrh gore. Razgledal se je naokoli po čudovitih sivih vršacih, ki so ga obkrožali. Dih se mu je počasi umiril. Imel je občutek zadovoljstva, kot bi opravil neko nedoločeno dobro delo. S pogledom je začel raziskovati pokrajino, ki se je razprostirala pod njim. Prepoznaval je mesta, reke, ceste in doline. Nad velemesti se je dvigal rjavkast mrč, nedvomno od smoga.

»Toda Bog je dober,« je pomislil. Misli so se mu začele porajati, kot bi vihar zavel preko njegovih možganov: »Ma, ja, Bog v svoji vseмогоčnosti ne krši zakonov, ki jih je sam postavil, kaj pa še. Ljudje imajo že itak dovolj težav. V nasprotnem primeru bi vsi dobili odvezo za vse, kar zlega naredimo. Z Bogom ni mogoče trgovati. On je pravičen in milostljiv, vsakdo dobi orodje, ki si ga najbolj želi. Zato moram, kot galjot resnice, preveslati morje pekla in previhariti proti toku najnižkotnejše laži. Spodviti ramena, se sključiti pod težo jarma lastnega križa in ponosno izpričati besedo resnice ter pokončno zreti zlu v oči. Je rojstvo in je smrt, kot je doba vzpona in doba propada. Žal je tako in mora biti tako. Spomenike v blato! Oddaljili smo se daru dobrote, ki nam je bila v zibel položena. Mržnja in sebičnost sta bila zasejana, nemoč, pokora in poraz. Napaka povratno vez izpuli. Maligni rak nas razjeda in smrt črni, ko nas Božja roka izpusti, a kljub temu še naprej naš život oklepa, naša tkiva, celice in molekule ter ravnovesje lovi.«

Iz očesnega kotička se mu je zopet pobilisnilo: *»In če satan izganja satana, je zoper sebe razdeljen. Kako bo torej obstalo njegovo kraljestvo? Glejte, pošiljam vas kakor ovce med volkove. Bodite torej previdni kakor kače in preprosti kakor golobje.«*

Zasanjal je z odprtimi očmi. Pojavil se mu je privid, da se je bil znašel zastražen na vrhu stopničastega svetišča. Pod svetiščem je bil postroj vojščakov, odetih v jaguarjeva krzna s perjanicami na glavah, pobarvanimi obrazi in oborožitvijo. Za njimi je stala množica navadnih ljudi. Bobnenje vojaških bobnov je bilo predirljivo. Vzbujało je grozo in strah. Slišati je bilo vpitje vojščakov in rjojenje množice. Opoldansko sonce je neizprosno žgalo. Čakal je v koloni, da pride vrsta nanj, da ga obglavijo in izlijejo njegove možgane iz lobanjske jame ter mu iztrgajo srce. Ko bi se moral skloniti, da bi rabelj zavihnel meč, se je poslednjič zazrl v rabljeve modre oči, za katerimi se je odpiralo nebo. Samo nebo je bilo nad njim in ujede so prhetale s svojimi razsežnimi pernatimi krili čisto blizu okoli njega. Postajal je ena izmed njih. Toda prebudil se je. Stal je na robu prepada: *»Preklete, droga je samo potuha!«* je pomislil. Obrnil se je in pobral nahrbtnik s tal. Počasi je začel sestopati. Izbral je lažjo pot. Ni maral hoditi po že prehojenih poteh. *»Dokazati se moram in se pazljivo in preudarno braniti. Sistema ne morem premagati,«* si je dopovedoval.

X

ZELENI JURIJ

*Zeleni Jurij, tvoji bobni nas dramijo,
ko drevesa pozelenijo,
godci hitreje, hitreje, hitreje,
da noge poskok dobijo
in prve rožce zacvetijo,
Zate po parih smo se zvrstili
in se v kólo zvili,
pojemo, obračamo se in vrtimo,
trave zelenijo in ptice v krošnjah žgolijo,
godci hitreje, hitreje
odplešimo vrtec še višje,
da čez prag v sredo zakoračimo.*

(Reminiscenca na starodavno slovensko ljudsko izročilo)

Po napornem spustu s skalovja je predrsal melišče skoraj do gozdne meje, kjer se je razprl macesnov gaj, ki je prešel v strnjen gozd. Spuščal se je vse niže. Razmišljal je. Pot se je kmalu zravnala in prišel je do kapelice. V notranjosti kapelice je bila postavljena kičasta skulptura Matere Božje. Prek ramen ji je visel rožni venec, ki ga je za dobre želje in srečo tja postavil kateri izmed vernikov. Tiho se je priklonil in šel dalje. Misli so se mu vračale k spominom na jadrnanje po Sredozemlju, ko je s sošolci po končanem študiju najel jadrnico. Spominjal se je verzov, ki so viseli ob izhodu iz kabine:

VIHAR IN GOSPA

*Južni veter,
topli veter,
nasičeni veter,
ljubim te!
Garbin, lebič, orkan
ostro mršiš mi lase,
nevihte si želim
in škontrature piš,
da v bučni razelektritvi izgorim
in vdih proti vetru preglasim.*

*A moj veter še drug obraz ima,
obup vrtinec otrokom povzroči,
a moja nadržja so mila
za vsa srca, ki utehe si žele,
tam roka roko najde
in dlan z dlanjo se stke.*

Zastal je in se zazrl v nebo ter nad vrhovi smrek zagledal lunin krajec. Iz očesnega kotička se mu je poblislilo in zopet se je zasanjal z odprtimi očmi, kako odstira tančico ženi in za odstrto tančico uzre Pandorin obraz. Sklonil se je, da bi jo poljubil. Ona se zadovoljno nasmehne. Njene vlažne ustnice so se ponujale kot svež sočen lahko dišeč sadež. Prebudila ga je čreda jelenjadi, ki je brez strahu odkopitljala mimo njega in prečila stezo. Šel je dalje. Prišel je do križišča stezic, kjer sta se težja in lažja pot združili v eno samo nekoliko širšo stezo. Kmalu je našel svoj avtomobil. Preobul se je in se odpeljal velemestnemu mravljišču naproti. Skrbelo ga je, da bi zaspal ali se zasanjal med vožnjo. Zato se je ustavil v prvi kavarni, ki jo je videl ob cesti. Vstopil je in si ob točilnem pultu naročil dvojno kavo. Zajetna točajka je zdolgočaseno, vendar urno postregla dišeč krepčilni napitek. René se je zazrl naokoli. Zazdelo se mu je, da vsi prisotni strmijo vanj. V bifeju so bili vsi, z izjemo točajke, samo moški, povečini lokalni kmetje v modrih delavnih oblačilih, morda kakšen šofer in par inventarnih pijančkov. Nehote je poslušal pogovor sosedov pri točilnem pultu. Pogovor je tekkel o športu oziroma o neki tekmi. Na hitro je použil svojo merico kave in se poslovil od točajke. Še vedno je čutil pogled moških obiskovalcev gostilne, kako z nezaupljivo srepoto strmijo vanj.

V predmestju, kjer stojijo povečini stanovanjske hiše in nizka, le z nadstropjem ali dvema nadzidana poslopja, v katerih domujejo manjša podjetja in prodajalne, so se prižigale luči zgodnjejesenskega večera. Zapeljal se je do stare delavske četrti, kjer je domovala Pandora. Avtomobil je parkiral v eni izmed sosednjih ulic.

Pozvonil je na vratih Pandorinega stanovanja. Vrata so se kmalu odprla in pod podbojem se je prikazala Pandora v svojih neločljivih hlačah iz izpranega svetlomodrega jeansa.

»René? Kaj pa ti ob tej uri? Zakaj nisi poklical?«

»Nisem mogel. Nimam telefona. Policija me išče.«

Pandorin obraz se je začudil in njene svetlomodne oči so zrle z ledeno resnobnostjo:

»Policija? Zakaj pa?«

»Zakaj? Zaradi molekule vendar,« ji je s pridihom razdraženosti odvrnil René.

»Stopi naprej, pa vse lepo po vrsti,« mu je pomignila Pandora.

Stopila je vstran od vrat, še naprej pa je držala kljuko od vhodnih vrat. Oprijet puli se je prilegal njenemu vitkemu stasu in njene velike grudi so v stranskem obrisu nedolžno, pa vendar brezsravno izstopale in izžarevale svojo skrivnostno neubranljivo privlačnost.

»Kako pa je policija izvedela za molekulo?« ga je zaskrbljeno vprašala Pandora.

»Mah, na neki zabavi sem jo delil, pa me je očitno nekdo ovadil.«

Konica Pandorinih ust se je na eni strani raztegnila in zamajala je z glavo.

»Hotel sem videti, kako snov učinkuje na skupino,« se je skušal opravičevati René.

»Aja, ali boš kaj spil?«

»Prosim, umiram od žeje.«

»Kaj ti lahko ponudim? Sok, mineralno vodo, čaj?«

»Imaš kakšno pivo?«

»Ja, k sreči imam še eno,« se je oddahnila Pandora.

Pandora je postregla pivo za Renéja. Sebi pa je prinesla velik kozarec mineralne vode. Nato je vzela iz hladilnika nekaj narezane salame, zapakirane v polivinil in nekaj sira, ki ga je urno narezala in vse skupaj položila na krožnik. Postregla mu je še s kruhom v košarici, ki je bil vnaprej narezan v pekarni, in nato je skupaj z Renéjem sedla za klubska mizico.

»Nisem ravnal prav,« je skrušeno dejal René, »prekršil sem zakon.«

»Saj ga nisi,« ga je odločno skušala pomiriti Pandora, »tvoje molekule zagotovo ni na nobenem seznamu prepovedanih drog.«

»Kljub temu imam slab občutek. Ne bi smel vzeti moči v svoje roke.«

»Lahko! Križ ti je dal odvezo,« je bila odločna Pandora.

»No, ne vem. Ni tako enostavno, moram biti boljši. Pa saj je vseeno, kar je, tukaj je.«

»Pa imajo vzorec?« je resnobno povprašala Pandora.

»Najbrž imajo, vendar nič ne de. Molekula deluje v zelo majhnih količinah. V tinkturo sem primešal prebitek inertnih spojin s podobnimi kromatografskimi lastnostmi in s podobnimi molekulskimi masami, pa olje od kanabisa v sledovih in še nekaj drugih nečistot. Prekleta se bodo morali potruditi, da bojo ugotovili, katera

molekula učinkuje. In če se že bodo lotili tega projekta, potem bo takšna zabava zagotovo dolgotrajna in mukotrpna. Še mnogo težje jim bo kot meni, ki sem jo izoliral iz rastlinskega ekstrakta. V najslabšem primeru, če že bodo molekulo na neki način zaznali, jo bodo najverjetneje opredelili kot nečistoto.« Ko je to izgovarjal, je René potegnil iz žepa polivinilno vrečko, potiskano z reklamnimi napisi za kozmetiko, ki jo je vzel v domači kopalnici in jo postavil na klubsko mizico. Začel je postavljati predmete iz vrečke pred Pandoro:

»V steklenički je nekaj tinkture s snovjo, v tej steklenički pa nekaj spojine v kristalinični obliki, v tej manjši steklenički pa liofiliziran mikroorganizem, ki proizvaja molekulo. Tole pa je ključ s podatki o sekvencah in z gensko mapo mikroorganizma. Spravi to nekam na varno. Predvsem pa ne hrani tega doma ali v službi.«

»Razumem,« je prikimala Pandora, »pri starših je vrtna lopa, kjer hranim predmete iz otroštva in mladosti. Tja bom shranila najino skrivnost.«

»Kod si pa hodil in kje si se skrival, ko te je iskala policija?«

»Vzel sem si čas in odšel v gore.«

»Vidim, da te je prijelo sonce,« se je nasmehnila Pandora in nežno pogladila Renéja po zapestju, »in kaj boš zdaj?«

René se je za trenutek zazrl v zlati križec, ki je počival nad njenimi grudmi in ji takoj zatem velel:

»Prinesi dva kozarca in steklenico z mineralno vodo!«

Pandora je skočila proti kuhinjskemu pultu. Stopila je na prste, da bi iz kredence vzela dva enaka kozarca. René je zrl za njo. Ko je naposled postavila steklenico z mineralno vodo in kozarca na klubsko mizico in zopet sedla v naslonjač, jo je René vprašujoče pogledal in jo z resnobno zaskrbljenostjo povprašal:

»A tvegava in greva naprej do dile? Morda prideva do konca.«

Pandorin obraz je preplaval mir, takšen kot ga imajo ljudje, ki se vdajo v usodo. Kot obsojenec na smrt, ki do zadnjega trenutka še vedno kljubuje. Prikimala je. René je vzel v roke brizgo, ki je bila z elastiko pritrjena na stekleničko s tinkturo. Z brizgo je v kozarca odmeril količino, ki bi po simulacijah in po njegovem, z bogatimi izkušnjami oplemenitenem mnenju zadoščala za nasičenje, ko se krivulja učinka prevesi v raven plato. Zateme je v kozarca dolil mineralno vodo. Voda brez barve, vonja in okusa je dobila rjavkast ten.

»Takole,« je dejal René, »si pripravljena?«

»Sem,« mu je z zadovoljnim nasmehom odgovorila Pandora.

Nazdravila sta si in trknila s kozarcema ter na dušek izpila vsebino.

»Srečno pot!« je vzkliknil René.

»Srečno!« mu je pritegnila Pandora in se ponovno široko nasmehnila.

Pandora je prižgala nekaj sveč, ugasnila luči in s pogledom povabila Renéja proti postelji. Legla sta in njuni dlani sta se prepletli. Zaprla sta oči. Po nekaj minutah se jima je začelo skozi priprte veke silovito bliskati. Zagrabila ju je silovita sredotežna sila, ki je sploščila njuno notranjost v eno samo nit, v eno samo neskončno besedo in jo potegnila skozi lobanjsko teme proti luči, proti svetlobi.

René se je znašel nad oblaki. Letel je preko nedotaknjenih krajin, ki jih je poznal, da bi naslednjem trenutku zopet hodil in stopal po pejsažih, ki jih ni še nikdar videl, vendar so mu bili nekako domači. V nekem trenutku se je znašel na pokopališču. Do pasu je stal v grobni jami, ki jo je kopal. Nad njim je bila velikanska gomila zemlje, lepljive mrtvice, ki jo je bil že odmetal. Kopal je silovito brez predaha. Močno se je znojil. Gomila nad njim je postajala vse višja in vse bolj mogočna. S krampom je udarjal v zemljo in kopal in kopal, vse globlje in globlje, dokler ni udaril ob les. Z ihtavo strastjo je začel udarjati po rakvi. Trske so letele na vse strani: »Hočem videti mrliča in črvičke, ki ga razjedajo!« je tulil. Po vsakem udarcu s krampom je začutil znatno olajšanje. Ob poslednjem udarcu se je zemlja vdrla in razprla. Padel je skozi in se potopil v topel fluid. Skozi fluid, ki ga je oblival, se je širil temno moder svit. Okoli njega so plavale nimfe olivnozelenene barve z velikimi dojkami. Njihove polne grudi so se ga lahko dotikale, vendar ni mogel do njih. Bil je popolnoma nemočen. Tok fluida ga je nosil kot mrtvoudo lutko iz cunj. Nimfe so počasi izginjale in stemnilo se je. Okoli njega so priplavale s svetlečimi črkami in številkami zapisane enačbe. Ena v drugo so se izpeljevale in se okrajševale ter se razblinjale in izginjale druga za drugo. Dojemal jih je, vendar jih ni zavestno razumel. Potem, ko so vse enačbe izginile, je tema postala še mračnejša. Edino, kar je lahko videl, je bila njegova nit, ki je svetlela. Čutil je, kako ga fluid nosi sem ter tja, gor in dol ter levo in desno, čeprav ni vedel, ali obstaja sploh kakšen »gor in dol«. V daljavi je zagledal Pandorino svetlečo nit, ki jo je tok prav tako nosil sem ter tja. Zaslišal je zvok, ki ga je popačila sredotežna sila: »Odtod visoke rekombinaze! Zato visoke rekombinaze...«. Dolgo časa sta nemočno

plavala drug mimo drugega in njuni niti sta se skušali dotakniti in ujeti, dokler se njuni konici v nekem trenutku nista staknili. Začutil je silovit privlak, kot ga je lahko opazoval ob računalniških simulacijah biološke afinitete v svojem laboratoriju. Zavedel se je moči čiste neskončne ljubezni. Spajala sta se vse močneje in njuni niti sta se prepletli in zadržali v spiralno vijačnico. V nekem trenutku sta se njegovega hrbta nežno dotaknili voljno mehki, a hkrati čvrsti dojki. Začutil je lahen pritisk njunih trdih bradavic, ki sta se ob dotiku nežno upognili in gorko vročico kolobarjev okoli njih. Natančno je vedel, da so to Pandorine grudi. Nekaj je prihajalo vanj, nekakšna nedoločena bit, kot bi na računalniškem zaslonu gledal nalaganje zajetne datoteke. Zaslišal je starinski napev, ki ga ni razumel in prasketanje gramofona. Privlak je popuščal in njuni niti sta se začeli počasi razvijati in zopet plavati po fluidu druga mimo druge.

René se je prebudil in nepremično zrl v strop, obsijan od soja sveč. Z roko je segel po mednožju in otipal svoj čvrsto nabrekel ud. Obrnil se je proti Pandori, ki se je bila medtem zbudila. Nasmehnila se mu je in iz njenih oči je sijala neskončna naklonjenost.

»Ali si kaj vznemirjena?« jo je tiho povprašal René.

Pandora si je nemudoma odpela pas na hlačah iz jeansa in odpela gumb nad razporkom hlač ter si odpela zadrgo. Usločila in privzdignila je svoj hrbet, tako da je René lahko videl njene spodnje hlačke. Z dlanjo je segla pod spodnje hlačke, da bi si lahko s prsti otipala mednožje.

»Ja, vsa sem čisto premočena,« mu je skozi rahli nasmešek, kljub temu pa še vedno hladno resnobno, odgovorila Pandora.

»Kaj pa si v sanjah takega videla?«

»Oh, veliko zanimivega. Bilo je vredno poizkusiti,« mu je s pridihom olajšanja odgovorila Pandora.

Pripoveduj mi!«

»Veliko je povedati. Ne vem, če bom lahko vse natanko obnovila.«

»Pa poizkusi. Dosti truda in časa sem investiral v molekulo. Prav zares sem radoveden.«

»Prav. Na začetku je bila svetloba. Vrnila sem se v otroštvo in znašla sem se kot majhna deklica, ki teka sem ter tja po cvetoči poljani. Potem pa...potem pa so nebo in

sonce prekrili temni grozeči oblaki. Stemnilo se je. Začelo se je bliskati in grmeti. Postalo me je strah. Zavel je veter in prišel je močan naliv, kot bi Bog z neba z vedrom lil vodo na zemljó. Zeblo me je, da sem se tresla. Nato sem se skupaj s starši znašla v avtomobilu. Bila sem vsa vročična in toplota se je neusmiljeno upirala skozi okna avtomobila. Šli smo k zdravniku, ki je nosil starinsko belo kirurško čepico. Na obrazu je imel masko iz tkanine. Morala sem se sleči. Zdravnik je pritisnil ledeno hladno tipalo stetoskopa na moje vročično telo. Bilo je tako mrzlo, da me je zbolelo. Od bolečine sem omedlela. Prižgale so se zvezde in znašla sem se potopljena v nekakšen fluid, ki me je nosil sem ter tja. Mimo mene so plavali veliki ogromni dih jemajoči čudovito nabrekli elegantni falusi. Ejakulirali so zlato svetleči zvezdni prah. Vročično sem se jih hotela okleniti in jih objeti. Pod dlanmi sem čutila njihovo drhtenje v napetem pričakovanju. Globoko v sebi sem čutila nekakšno sebičnost, ki bi jo morala potešiti. Poizkušala sem jih vleči, lizati, gristi in sesljati, da bi iz njih izvlekla tako zeleni slad. Toda bili so čisto preveliki, da bi jim mogla do živega. Imela sem pregrešne pohujšljive misli: »Kako dobro bi bilo, da bi prodrli globoko, globoko v moj život, kjer bi v meni našli potešitve, utehe in svojo odrešitev.« Popolnoma bi se razdala, da bi nahranila ta sestradana in neučakana piščeta, ki bi kot drobne piranhe trgale drob iz mojega života, vendar so bili za kaj takega enostavno preobsežni. Tok me je nosil od enega falusa do drugega, dokler se nisem popolnoma obnemogla in izčrpana znašla na trdnih tleh. Še vedno sem vsa vneta in razburjena plamenela v pričakovanju odrešitve in olajšanja. V daljavi sem zaslišala pesem in bobne kamenodobnih lovcev. Okoli mene, ki sem gorela, so naredili krog in njihova ogromna telesa so začela divje poplesavati v enakomernem ritmu srca. Gledala sem njihove, na dolgih lovskih in vojnih pohodih izvežbane, mišice. Vonjala sem vonj kožuhovine, v katero so bili odeti. Nihče se me ni dotaknil. Dogorela sem in ugasnila. Ostal je samo pepel. Zavel je topli veter in kot pajkovo mrežo odnesel moj pepel. Moja mreža je svetlela in tok jo je nosil. Vedela sem, da si v bližini in potrpežljivo sem čakala, da se ujameš. Ko si se naposled ujel na lovke moje mreže, sem začutila tvoj hrbet. Z bradavicami mojih grudi sem se priključila nanj. Bilo je prijetno olajšanje. Začela sem odtekat vate. Skozi nabrekle, oteklo boleče bradavice sem se izlivala. Preko razbeljenih obročev okoli mojih bradavic se je pretakal fluid. V enem samem neskončno dolgo trajajočem plitkem dolinskem orgazmu me je spreletavalo olajšanje. Pretakala sem se, se izgubljala in izginjala v nič. Zavel je dah z vonjem po

smrti in v daljavi otroški jok. To je bilo zadnje, česar se spominjam. Nato sem se prebudila. In zdaj, ko ti to pripovedujem, sem že drugačna. Odleglo mi je. Nekaj se je globoko v meni silovito premaknilo. Čutim, da nisem več ista oseba. Ne čutim več sebičnosti v svojem drobu. In ti? Kakšne so bile tvoje sanje?»

René ji je z enako vnemo obnovil svoje sanje. Pandora je zbrano poslušala. Končal je z besedami:

»In zdaj sem spet tukaj,« ter se vzravnaval in sedel na rob postelje.

»Kam greš?« ga je z zaskrbljenim glasom vprašala Pandora.

»Na policijo, kam pa. Grem se prijaviti. Naj živim preostalo življenje kot preganjana divjad?«

»Ostani še malo.«

»To nima nobenega smisla. Potem nama bo še težje,« je še dejal in vstal s postelje.

Pandora mu je sledila. Na vratih mu je padla v objem. Ko je dvignila glavo z njegovih ram, mu je dejala:

»Bodi močán. Se vidiva.«

»Zbogom,« je odvrnil René.

XI

In glej, eden od Jezusovih spremljevalcev je iztegnil roko, potegnil svoj meč, udaril po služabniku vélikega duhovnika in mu odsekal uho. Tedaj mu je Jezus rekel: »Spravi meč na njegovo mesto, kajti vsi, ki primejo za meč, bodo z mečem pokončani.«

(Evangelij po Mateju; 26,47-56)

René je sedel na hodniku policijske postaje. Še zadnjič si je vzel čas za razmislek. Skozi avtomatska vhodna vrata je videl vstopati prostitutko, ki jo je bil pred časom najel za pogovor, v spremstvu policajja. Policist, ki jo je privedel, je bil zajeten mož svetle polti sredi pedesetih let. Nad ustmi so se mu širili čvrsti beli brki, pod brado pa se mu je nabiral in bohotal zajeten podbradek. S čvrstim prijemom za nadlaket jo je policist grobo potisnil skozi vrata in jo ob tem glasno ošteval:

»Da boš vedela za prihodnjič, koliko časa boš stala in postopala po ulici!«

»Pa saj vam pravim, da sem čakala moža! Takoj, ko ga pokličem, me bo prišel iskat na postajo,« mu je hitela odgovarjati prodajalka ljubezni.

Policist je v nemar zamahnil z roko, v kateri je držal radijski oddajnik, in z drugo roko še naprej predse potiskal prostitutko. Radijski oddajnik v policistovi roki je žvrgoleče piskal in spuščal drobno melodijico z neprijetnim visokofrekvenčnim elektronskim zvenom. Led diode fluorescentno zelene barve na aparatu so se prižigale in ugašale v ritmu melodijice, ki jo je spuščal oddajnik.

Prostitutka je na hodniku prepoznala Renéja. Vzravkala se je in se postavila v pokončno kljubovalno držo:

»Gospod, še prinesite tiste stvari! Odkar sem vzela tisto, še raje opravljam svoj poklic. Tako zelo zdaj ljubim svoje delo, da včasih še zaračunati pozabim!«

Policist se ni zmenil za njeno govoričenje. Z grobim gibom jo je še močneje potisnil naprej.

René je še nekaj minut sedel na hodniku policijske postaje. Po hodniku je prišel eden izmed zaposlenih policajev na policijski postaji. Ustavil se je ob avtomatu s toplimi napitki. Vstavil je kovance v režo ter pritisnil na gumb, da bi si pripravil topel napitek. Renéju se je zopet poblisnilo iz očesnega kotička:

»Ali naj ne pijem iz keliha, ki mi ga je dal oče?«

Vstal je s klopi in se napotil proti dežurni pisarni, da bi se najavil.

Potem ko je potrkal, se je druge strani vrat zaslišal zamolkli »Naprej!«

Vstopil je skozi vrata v pisarno, kjer je za računalnikom in med različnimi mapami, listinami in fascikli sedel suhljat policist.

»Dober dan,« je tiho pozdravil René.

»Dober dan,« je s kančkom naveličanosti odvrnil policist.

»Menda me je iskala policija.«

»Sedite!«

René je sedel nasproti policista.

»Ime in priimek!«

René mu je povedal svoje ime in policaj ga je vnesel v računalnik. Policaj je topo zrl v zaslon.

»Osebnostno izkaznico, prosim!« je velel policist.

René je pobrskal po notranjem žepu, dokler ni otipal plastičnega roba izkaznice. Trdno je zgrabil dokument in ga izročil policistu. Ta je pogledal fotografijo na izkaznici in s pogledom, ki je izražal nekakšen trd oblasten holizem, premeril Renéja. Po nekaj trenutkih je dejal:

»Aretirati vas moram! Za vas je odrejeno pridržanje!«

»Prav,« je vdano v usodo tiho odvrnil René.

»Na podlagi prijave je bila podana kazenska ovadba zaradi preprodaje in razpečevanja mamil. Medtem smo vam že preiskali stanovanje. Prav tako smo izvedli preiskavo na vašem delovnem mestu.«

René je prikimal.

»Od vas moram pridobiti še nekaj podatkov!« je neprizadeto, vendar z drobnim prizvokom prezira, velel policist.

Policaj ga je spraševal po osebnih podatkih, ki jih je vnašal v računalnik in jih vneto beležil s kemičnim svinčnikom na različne obrazce. René je pričakoval vse kaj drugega ob svoji aretaciji. Nekaj dosti bolj dramatičnega. Nekaj bolj grobega. Vsaj trdo bi ga lahko bili prijeli. Tako kot so aretacije prikazane v nešteti množici kriminalnih filmov. Policaj pa je še naprej dokaj neprizadeto beležil podatke in skoraj nepremično zrl v računalniški zaslon. Policajeva uniforma je bila brežhibno poravnana, vendar nekoliko ohlapna. Opremljena je bila z različnimi našitki in epoletami, ki so označevale njegov čin in vlogo. Bila je v popolnem nasprotju z

njegovim suhljatim bledoličnim licem krvavičnika, ki je bil videti, kot da bo zdaj zdaj začel krvaveti iz nosu. Za vnos podatkov sta porabila skoraj pol ure in na koncu je moral René podpisati več različnih obrazcev.

»Zdaj vas bomo pridržali. Do prihoda vašega odvetnika imate pravico molčati in vam ni potrebno ničesar izjaviti.«

Policist je odtipkal številke na telefonskem aparatu, ki je stal na njegovi mizi. Suho je razložil sogovorniku na drugi strani žice, da je prišel ta in ta, in da ga je potrebno odpeljati v celico za pridržanje. Kmalu sta skozi vrata stopila dva plečata policista, ki sta ga pospremila v celico.

René se je znašel v celici, opremljeni z umivalnikom in straniščem na počep ter z mizico brez predalov in špartanskim lesenim stolom. V kotu na robu mizice je ležala črna knjižica, Sveto pismo. Listi v knjižici, ki je vsebovala Evangelij, so bili izredno tenki in na gosto potiskani z drobnimi črkami. Vzeli so mu vse osebne predmete, ki jih je imel pri sebi. Kaj kmalu je dobil občutek, da kot ujeti ptič ždi v žičnati kletki. »Močán moram biti! Moram vzdržati!« si je dopovedoval. Občasno si je lajšal dušo in preganjal dolgčas z listanjem po Svetem pismu, ki ga je sicer dokaj dobro poznal. Črke iz večnosti so poplesavale pred njegovimi očmi. »Sveto pismo je prav zares kot gora, ki jo lahko preplezaš z več smeri,« je pomišljal.

Naslednjega dopoldneva so Renéja odvedli na zaslišanje. V majhnem prostoru brez oken, ali bolje rečeno v sobi, kjer je gorela neonska razsvetljava, sta ga zaslišala dva kriminalista; mlajši s kratko pričesko, ki je bila nekoliko po vojaško pristrižena in starejši kriminalist. Starejši je bil zajeten gospod s črnimi kodrastimi lasmi, ki so v pramenih že zelo sivali. Zagotovo mu ni manjkalo več veliko let do upokojitve. Oblečen je bil v obleko, ki bi jo lahko pripisal kakšnemu nižjemu poslovnežu ali trgovskemu potniku. Njegov izraz na licu je dajal vtis dobričine. Obraz mlajšega je bil mnogo bolj odločno izklesan in njegova obleka je izdajala, zelo verjetno, osorno gizdavost, ki jo je René čutil iz njegovega hladnega, prezirljivega pogleda. Sedla sta nasproti Renéja in predse postavila papirnata kozarca s kavo. Na naslonjalo sta odložila suknjiča svojih oblek. Bela barva njunih srajc se je bleščala v neonski svetlobi. Mlajši je pritisnil na gumb nekakšnega aparata, ki je stal na robu mize, ki se je dotikala stene in s pogledom premeril Renéja:

»Pozor, snemamo! Vse, kar boste izrekli, bo zabeleženo na magnetogramu.«

René je prikimal. Medtem se je starejši preiskovalec sklanjal nad papirji, ki so nastali med postopkom preiskave: »René D., bla, bla, stanujoč, bla, bla, zaposlen bla, bla... Proti vam je vložena kazenska ovadba zaradi neupravičene posesti, razpečevanja in preprodaje nedovoljenih drog! Pridržani ste v okviru širše kampanje oziroma akcije za zatiranje kriminalitete trgovanja s prepovedanimi drogami. Torej, v prvi vrsti nas zanima, kje ste nabavljali drogo?«

»Droge nisem kupal, niti sem je preprodajal,« je mirno s kančkom vljudnosti odgovoril René.

»Dve priči lahko vedno potrdita, da sta vas videli na neki zasebni zabavi razdeljevati večjo količino mamilo. Od kod vam mamilo?« je z resnobnim pogledom ponovno vprašal starejši kriminalist in iz žepa potegnil robček, ga položil na mizo in ga razvil, da je René lahko videl in prepoznal kocko sladkorja.

»Droge nisem preprodajal!« je odvrnil René.

»Ja, ja seveda, zastonj so vam jo dali,« se je nasmehnil starejši kriminalist.

»Na zabavi sem, kot večina drugih, vzel mamilo,« je odvrnil René.

»Toda videli so vas razdeljevati mamilo! Kje ste si ga priskrbeli?« je bil nepopustljiv preiskovalec.

»Bil sem preveč zadet, da bi se sedaj lahko česarkoli spomnil. Ne vem, kako sem dobil mamilo,« je z izrazom skromnosti odvrnil René.

»In potemtakem vam je nekdo podtaknil mamilo? Ha, ha, takih primerov poznamo nebroj,« se je zarežal starejši detektiv.

René se je zdrzil, nato odločno pogledal inšpektorja:

»Od tod naprej se bom skliceval na zakonska določila, ki mi dajejo pravico molčati!«

»Sin moj, pamet v roke! Če boste sodelovali, bo sodnik milosten. Dobili boste kazen, nekaj let zavora z možnostjo predčasnega pogojnega izpusta po letu ali morda najkasneje po letu in pol,« se je vprašujoče nasmehnil starejši kriminalist in postrani nagnil glavo.

»Odločil sem se molčati do glavne obravnave. Na tej točki mi ničesar ni potrebno izjaviti,« je z nekakšno odločno trmo nepremično vztrajal René.

»Ne bojte se!« je glasno dejal inšpektor in odločno pribil: »Vse jih bomo polovili!«

René je topo gledal predse na mizo. Po nekaj trenutkih je dvignil pogled in mirno ponovil:

»Odločil sem se molčati.«

»Želite poklicati svojega odvetnika?« ga je vprašal starejši preiskovalec. Mlajši pa je medtem postavil telefon pred Renéja.

»Hvala, ni potrebno,« je mirno dejal René.

Zasliševalca sta se začudeno spogledala.

»Za danes smo končali. Do naslednjic si vzemite čas za razmislek. Še enkrat vam polagam na srce, pamet v roke!« je zaključil pogovor starejši preiskovalec.

Mlajši preiskovalec je medtem odtipkal številke na telefonu, ki ga je bil prej postavil pred Renéja, in poklical stražo. Na vratih se je po nekaj trenutkih prikazal uniformiran policist, ki je odvedel Renéja nazaj v celico.

V celici je okušal neizprosno kladivo časa, neznosnost dolgočasje ter osamljenosti.

»Moram vzdržati!« si je skušal dopovedovati. Tisto noč je imel René težke sanje. Sanjalo se mu je, da mu na glavi čepi ujeda in kljuje njegove možgane. Čutil je prhet njenih kril in kmalu je zaslišal prodoren ukazovalen glas: »Kdo ti je prodal mamilo? Povej, odkod imaš drogo! Povej!«

Ptič na njegovi glavi pa je še naprej kljuval njegove možgane in kot črve na plano vlekel njegove možganske vijuge. Vlekel jih je in jih kot kača, ki moli svoj jezik iz gobca, počasi požiral. Prebudil se je popolnoma premočen. Vendar mu je nekako odleglo.

Takoj po zajtrku so ga zopet privedli pred oba kriminalista. Starejši se je sklanjal nad listinami in resnobno izpod čela premeril Renéja:

»Posebni strokovni izvedenci so, v sodelovanju z uslužbenci podjetja, v katerem ste bili zaposleni, preiskali vaše delovno mesto oziroma laboratorij. Ugotovili so, da ni sledov, ki bi kazali na sintezo lisergične kisline, heroina ali česarkoli podobnega. Najdena ni bila nobena izhodiščna substanca, iz spiska naročil kemikalij pa tudi ni mogoče sklepati na kaj takšnega. Torej, od kod ti mamilo? Kdo ti ga je prodal?«

Mlajši kriminalist je medtem hladnokrvno sedel zleknjen nazaj in s pisalom nekaj čečkal po beležnici.

»Od kod ti mamilo?« je ponovno ukazovalno vprašal starejši kriminalist in se ob tem rahlo povzdignil s stola ter se ob tem nekoliko nagnil nad mizo.

»Pravim vam, da mi ni potrebno in tudi ne bom ničesar izjavil do glavne obravnave,« je bil odločen René.

»Fant moj, pamet v roke! Zašili te bomo!«

»Ničesar mi ni potrebno in ničesar ne mislim izjaviti,« je ponovil René.

Preiskovalca sta ga ponovno poučila z obljubami o mili in znižani kazni, če jima postreže s podatki o prekupčevalcu mamila in ga opozorila, da naj o vsem ponovno razmisli.

René je vedno znova trmoglavno in kljubovalno ponavljal:

»Ničesar ne bom izjavil!«

»Čez kako uro vas bomo privedli pred sodnika. On vas bo ponovno zaslišal in bo odločil o tem, ali naj se vas izpusti, da se boste lahko branili s prostosti, ali pa vam bo odredil pripor. Glede na vašo nepripravljenost k sodelovanju vam zagotavljam, da se bo zelo verjetno odločil za slednje in vam odredil pripor. Zato vas še enkrat pozivam, pamet v roke!« ga je s hladno resnobnostjo podučil starejši kriminalist.

»Ničesar ne bom izjavil!« je ponovil René.

»Dobro, kakor hočete,« je odvrnil starejši zasliševalec. Mlajši kriminalist pa je medtem naveličano odtipkal številko dežurnega policista, ki je odvedel Renéja nazaj v celico.

Renéja so kmalu v spremstvu policistov odvedli na sodišče pred sodnika. Dan je bil sončen. Policijski kombi je ustavil pod stopniščem pred vhodom na sodišče. René se je v spremstvu policista vzpenjal po stopnicah, da bi vstopil v stavbo sodišča, ki se je dvigala pred njim kot mogočen trdnjavski zid in je kot visoka stena ogromne gore metala senco na stopnišče, po katerem se je vzpenjal. Vedel je, da bo moral zdaj vstopiti, in da ga bodo velika usta pravosodne palače pogoltnila, predelala in ga nazadnje iztisnila in izvrgla kot trd smrdljiv iztrebek, ki ne bo niti štrbunknil, temveč se bo topo razpleznil v mulju kaluže človeške civilizacije. Hodnik, po katerem sta s policajem stopala, je bil snažen in tla zloščena. V daljavi so od visokih stropov odmevali koraki. Še posebej predirno so odmevali koraki visokih ženskih peta.

Sodnik, pred katerega so ga privedli, je sedel za masivno mizo obloženo z mapami, ki so bile napolnjene z zajetnimi spisi. Na omari za njim so se bohotili fascikli in različne pravniške knjige. Med silnimi kupi papirja je sodnik deloval nekako

nebogljeno in je precej spominjal na ostarelega univerzitetnega profesorja. Formalnosti sta hitro opravila. Sodnik je, nekoliko zamaknjen v stran, sedel na svojem vrtljivem stolu. Po vsakem vprašanju, ki ga je postavil, se je sodnik zazrl skozi okno.

»Torej, dne tega in tega ste se na Griču udeležili neke zasebne zabave, kjer ste, kot so potrdile priče, razpečevali prepovedano drogo,« je sodnik mirno prešel k bistvu.

»Po določitih zakona mi ni potrebno in tudi ne nameravam odgovarjati,« ga je prekinil René.

»Na dan prijetja in preiskave, ki je potekala na vašem domu in v podjetju, kjer ste zaposleni, niste bili prisotni, niti ste bili na tak ali drugačen način dosegljivi. Prav tako v podjetju niste za tisti dan najavili niti prijavi dopusta. Zato zaradi utemeljene begosumnosti odrejam pripor do glavne obravnave!« je odločno, s pridihom slovesnosti, izjavil sodnik. Sledilo je nekaj trenutkov tišine. Nato je sodnik odločno pograbil telefonski aparat in poklical varnostnike. Na računalnik je vtipkal, v vnaprej pripravljeno šablono, sklep o priporu. Tiskalnik je zašumel in veselo izpljunil listino, ki jo je sodnik z ostrimi gibi pisala samozavestno podpisal. Varnostnika sta se kmalu prikazala na vratih in sodnik jima je izročil listino s sklepom o priporu.

Renéja so premestili v pripor. Celica, v katero so ga namestili, je bila na las podobna tisti na policijski postaji. Tudi obvezen izvod Svetega pisma je bil enak tistemu v celici na policijski postaji. Na njegovo srečo ga je v priporu kmalu obiskala Pandora. Zelo se je razveselil in tudi Pandora ni skrivala zadovoljnega nasmeha. Zaprotil jo je, da mu prinese nekaj za branje, knjigo, časopis, karkoli... O kazenski prijavi se nista pogovarjala. Vedela sta, da je prenevarno. Pandora ga je takoj naslednji dan obiskala. Prinesla mu je časopise, revije in nekaj knjig iz svoje knjižnice. René se je hlastno zahvalil. Toda takoj v naslednjem trenutku je njegov obraz zopet prevzel prosečo podobo:

»Še nekaj bi te zaprosil, Pandora.«

»Prosim?« je razumevajoče prijazno odvrnila Pandora in mu ob tem namenila pogled, ki je izražal nezlagano naklonjenost.

»Nekaj svežih oblek bi potreboval.«

Pandora ga je potolažila z zaupljivim pogledom, prikimala in zatem počasi pripla oči:

»Ni problema. Veš, da ti jih bom priskrbela.«

Na listič ji je zapisal naslov in Melitino telefonsko številko, ki jo je, zavoljo spominskega mehanizma vgrajenega v integrirano vezje v notranjosti mobilnega telefona, ki vedno prikaže samo ime klicanega ali kličočega, komajda še lahko priklical iz sivih celic svojega spomina. Pandora je sprva spodvila ustnice, vendar je ob tem vseeno resnobno in razumevajoče prikimavala.

Med knjigami, ki mu jih je priskrbela Pandora, je bila tudi neka poljudna knjiga o ljudstvih, kulturah in religijah sveta, ki je takoj pritegnila Renéjevo pozornost. Dolgo je listal po njeni vsebini in tu in tam prebral kakšen odstavek. Z zanimanjem si je ogledoval barvne ilustracije in razkošne fotografije. Kaj kmalu je prišel na misel: »Pandora sploh nima slabe službe. To, s čimer se ukvarja, je nadvse zanimivo!«

Pandora je sprva hotela sama nabaviti oblačila in perilo. Ni želela klicati Melite. Zavedala se je, da bi bil tak telefonski razgovor in srečanje, ki bi mu sledilo, nadvse mučno in ponižujoče. Vendar se je spomnila na obleko. »Rene bo na sojenju na glavni obravnavi potreboval obleko,« jo je prešinilo, »obleke mu pač ne morem kupiti. Moral bi jo pomeriti.«

Iz torbice je vzela mobilni telefonček in odtipkala na listku zapisano številko.

Po nekaj signalih za zvonjenje, ki jih je v ušesnem kanalu zaslišala Pandora, se je oglasil glas na drugi strani:

»Halo? Melita pri telefonu.«

»Dober dan! Pandora pri telefonu!«

Zavladala je gluha tišina. Zato je Pandora nadaljevala in poizkušala navezati razgovor z Melito na drugi strani etra:

»Poslušajte me, René je v velikih težavah...«

»Si morem misliti, ja,« jo je prekinila Melita.

Zamolkli zvok v telefonski slušalki je izdajal jedko osornost, kljub temu da so se Melitine besede na svoji dolgi poti iz nihanja mehanske membrane medtem pretvorile v električna nihanja in zatem v digitalne pulze, ki so se nato kot valovi razširjali po zraku in se preklapljali po številnih relejih, in tako zopet nazaj v obratnem vrstnem redu do sogovornika na drugi strani etra.

»Kje pa je zdaj?«

»V mestnem priporu! Tam čaka na sojenje,« je odvrnila Pandora. »Prosila bi vas, če lahko pri vas dobim nekaj svežih oblačil in Renéjevo obleko.«

Na drugi strani etra je zavel komaj slišen, vendar nedvoumno razločen osupli vzdih, ki mu je sledil dolg, mučen premor. Zato je Pandora nadaljevala:

»Ne mislim vas prepričevati o Renéjevi nedolžnosti in vas poučevati o vzrokih za njegove težave, vendar verjemite mi, da stvari niso take, kot so videti na prvi pogled! Prosim vas, ne bodite malenkostni! Za nekaj svežih oblačil prosim.«

Zopet je sledil krajši premor, ki ga je prekinila Melita:

»Čemu obleka? On ni nikdar nosil obleke. Razen morda ob večerih in ob posebnih priložnostih.«

»Potreboval jo bo na glavni obravnavi,« je odvrnila Pandora.

»Ah ja, seveda. Po obleke lahko pridete kadarkoli po službi.«

Ker je bilo obema mučno neprijetno, sta pogovor hitro zaključili.

Renéju so medtem odredili pregled pri psihiatru v psihiatrični kliniki, kamor so ga v spremstvu stražnika nemudoma prepeljali. Za sprejem pri psihiatru sta morala s pravosodnim paznikom nekaj časa počakati. Sedla sta na klop pred ordinacijo. Paznik je deloval dobrodušno in pokroviteljsko. Dajal je vtis, kot da je k zdravniku pripeljal bolnika, ki nujno potrebuje pomoč. Nemara pa ga je k takemu razpoloženju pripravilo bolnišnično okolje. Hodnik, na katerem sta čakala, je bil oblepljen s plakati z nazornimi risbami, ki so opozarjali na nevarnosti, ki jih prinašajo različne bolezni, in kako prepoznati prve znake. Obešen je bil tudi uokvirjen evakuacijski načrt v primeru požara in za slučaj elementarnih nesreč in drugih naravnih neprilik pa plakat, ki je svaril pred nevarnostjo stekline, na katerem je bila narisana renčeča zver, ki se ji iz gobca obilno cedi slina, pa še plakat, ki je poučeval o tem, kako prepoznati uporabo nedovoljenih drog pri mladostnikih, pa plakat, ki je izpostavljал pomen osebne higiene in podobno. Posebno sugestiven je bil plakat, ki je opozarjal na nevarnost alkoholizma. Na plakatu sta bili v antropomorfni obliki z rokami, nogami in obrazom upodobljeni steklenica in cigareta, ki veselo vozita dvosedežni bicikel proti previsnemu prepadu. Med plakati, ki so bili namenjeni dvigovanju splošne zdravstvene zavesti, pa je bilo mogoče opaziti tudi nekaj reklamnih posterjev za to ali ono zdravilo, mazilo ali kaj podobnega. Plakatov med čakanjem na noben način nisi mogel prezreti. Veliki, mastno natisnjeni klicaji so svarili in podobno natisnjeni

vprašaji napeljevali k razmisleku. Na klopi poleg Renéja je bil raztresen šop zdravstvenih brošur: »O zdravi prehrani in prekomerni telesni teži«, »O preprečevanju neželene nosečnosti, varni kontracepciji in splavu«, »O spolno prenosljivih boleznih in kako se jih obvarovati«, »Depresija, kuga 21. stoletja« z nekoliko manjšimi črkami natisnjenimi podnaslovi:

Kdaj moram poiskati zdravniško pomoč?

Koliko časa moram jemati antidepresive?

Kakšno bo moje spolno življenje ob jemanju antidepresivov?

In tako naprej...

Medtem ko je brskal po brošurah, se je Renéju v kotičku očesa zopet komaj vidno pobilnilo. Zamižal je in nervozno odkimal, kot bi si hotel pregnati zle misli iz glave.

Psihiater je bil prileten gospod s podolgovatim obrazom, ki se je v visokem čelu prevešal v obsežno plešo, ki jo je obkrožalo nekaj svetlih kodrov. Oblečen je bil v površno ogrnjeno belo haljo, ki ni bila zapeta. Tudi zdravnikova ordinacija je bila napolnjena z različnimi publikacijami. Kaj hitro so Renéju pritegnili pozornost drobni reklamni izdelki farmacevtskih družb: kemični svinčniki, lonček za kavo oziroma čaj, stenski in namizni koledar, podlaga za računalniško miško in podobno. Psihiatrični izvedenec je sedel mirno za svojo pisalno mizo. René pa nasproti njega.

»Torej, koliko časa že jemljete nedovoljene droge in predvsem, katera mamila uporabljate? Poleg tega me zanima, ali poleg tega jemljete še kakšna psihoaktivna zdravila?« ga je vprašal psihiater.

»Odločil sem se, da do glavne obravnave ne odgovarjam na nobeno vprašanje, še posebej psihiatru ne. Mi je čisto vseeno, kaj boste napisali. Zaradi mene lahko napišete, karkoli si vam srce poželi,« je mirno odgovoril René in se zazrl v psihiatrove oči.

Psihiater se je dvignil s stola. Zdelo se je, kot da se želi izogniti Renéjevemu pogledu. Na hrbtu je prekrižal dlani, tako da je s palcem in kazalcem ene roke zaobjel zapestje druge roke. Napotil se je proti oknu. Nekaj časa je postal pred oknom in se nato privzdignil, tako da je dvignil pete in jih kmalu nato zopet spustil. Dajal je videz nekakšnega mešanca med Napoleonom in srednješolskim učiteljem. Zatem se je obrnil in sedel za mizo:

»Prav. Kakor želite. Neprištevnost zaradi vpliva mamil, bi vam lahko bila olajševalna okoliščina, vendar, glede na dosedanji potek preiskave, to zagotovo ne bo mogoče.«
Zdravnik je nekaj natipkal na računalnik in si kmalu zatem natisnil izdelek. Prepognil je list papirja, na katerem je bilo s črnilom materializirano mnenje, in ga zložil v pisemsko ovojnico. Ovojnico je predal varnostniku, ki je Renéja pospremil nazaj v pripor.

Takoj tistega večera je Pandora na domu obiskala Melito. Ko je izstopila s podzemne železnice, jo je nemudoma poklicala. Zato ji ni bilo potrebno dolgo čakati, potem ko je pozvonila, da je Melita odprla vhodna vrata. V rokah je držala Renéjevo športno torbo, ki jo je uporabljal za prenašanje svojih športnih oblek in rekvizitov.

»Dober dan!« je pozdravila Pandora.

»Dober dan,« je odzdravila Melita.

Pandora je uprla svoj resnobni pogled proti Meliti in mirno dejala:

»Prišla sem po Renéjeve stvari.«

Melita je, kot bi bila smrtno kužna, spustila torbo na tla in jo potisnila pred Pandoro.

»Hvala,« se je še vedno z resnobnim glasom zahvalila Pandora.

»Pa pridite še po ostale stvari.«

»Ob prvi priložnosti bom prišla še po ostale stvari,« je med prikimavanjem zatrdila Pandora, »na svidenje!«

»Na svidenje,« je odzdravila Melita.

Pandora si je prek ramen optala torbo in boršo z obleko, ki se preklopi na dva dela, se obrnila ter samozavestno odkorakala po hodniku.

Pravzaprav Renéjev pripor ni trajal dolgo. Postopki so hitro tekli in kmalu so sklicali glavno obravnavo. Renéja so privedli v sodno dvorano. Zazrl se je nazaj in vrata v dvorano so se zapahnila. Dvorana je bila skoraj prazna in tisti maloštevilni ljudje, ki so že sedeli v dvorani, so se, med številnimi stoli in pod visokim stropom sodne dvorane, zdeli povsem nebogljeni in izgubljeni. Iz očesnega kotička se mu je zopet poblisnilo. Pomislil je na eno izmed Nietzschejevih osnovnih premis: »*Večno vračanje enakega!*« V ušesih mu je zazvenel glas, kot bi ga upočasnila in popačila močna sredotežna sila in ga je bil že večkrat slišal v sanjah: »Rekombinaze, visoke rekombinaze...«

Težek vonj po prahu in usnju v dvorani je nosil pridih smrti. Posadili so ga v prvo vrsto. Vrata so se kmalu zopet odprla in vstopili so sodnik in porota. Vsi prisotni v sodni dvorani so morali vstati. Tak je bil običajni ceremonial. Mehanizem sodnega obreda je stekel. Vse je delovalo utečeno in premišljeno domišljeno, lasulje in sodne oprave, ki so zagotovo bile nespremenjene že dvesto ali več let. René je razmišljal in opazoval: »Starinska oblačila in masivna arhitektura sodišča simbolizirajo in ponazarjajo stabilnost zakonodaje in s tem posledično tudi varnost in trajnost države, sistema. Ljudje so kot majhni otroci. Za pomiritev potrebujejo red. Red, ki se ga morajo držati vsi, prav vsi, od berača pa do kralja. A kaj, ko je pravna znanost, kljub častitljivi večtisočletni starosti, še vedno v povojih.«

Prebrali so mu obtožnico. René je potrdil, da jo razume. In ker se je odločil braniti z molkom, mu ni bilo potrebno priseči nad Biblijo ali se kako drugače zapriseči. Med procesom so se vrstile priče, ki jih je z veliko vnemo izpraševal tožilec, medtem ko je porota izpraševala priče nekoliko bolj zadržano. Na večini prič je bilo mogoče opaziti neprikrito osramočenost. Razen morda pri tistih dveh, za kateri je René domneval, da sta ga ovadili. S prstom so kazali na Renéja ob vprašanju, kdo jim je priskrbel drogo. Le nekaj bolj pogumnih, ki so jih poklicali pričati pred sodiščem, se je sklicalo na določila zakona, po katerih imajo pravico v primeru velike sramote molčati. Med njimi je bila tudi Ivette. Spretno se je izmikala povedati karkoli določenega in tudi ni s prstom pokazala na Renéja. Potem so se s stropa spustila projekcijska platna, kamor so projicirali posnetke iz mobilnih telefonov. Posnetki so bili slabi. Toda na njih je bilo mogoče nedvoumno prepoznati Renéja, kako razdeljuje sladkorčke z drogo. Ko so se posnetki odvrtili, so se projekcijska platna zopet dvignila. Tožilec je zatem pomenljivo pokazal poroti in sodniku vzorec, kocko sladkorja. Zapisnikar, mlad človek, najbrž pripravnik ali kaj podobnega, kot je menil René, je vneto beležil dogajanje in izrečene besede. Nastopil je posebni medicinski sodni izvedenec. Platna so se zopet spustila. Prikazani so bili kromatogrami in različni spektri vzorca, ki jih je sodni izvedenec komentiral in primerjal s spektri in kromatogrami referenčnih standardov. Na koncu svojega nastopa je izvedenec hladno zaključil: »...zato lahko na podlagi izvedenih preizkusov zaključimo, da je s tem nedvoumno dokazana prisotnost tetrahidrokanabinola v preiskanem vzorcu.« Platna so se zopet dvignila in sodnik se je zahvalil izvedencu. Pravzaprav se je ta del sojenja odvil in zaključil zelo na hitro.

René se je nasmihal, ker je slutil zmedo pri preiskovalcih. Tudi Pandora, ki je sedela v ozadju sodne dvorane, se je skrivnostno smehljala in muzala. Udeleževala se je vseh zasedanj sodišča v Renéjevem procesu. Renéju je bila tisti trenutek videti lepa kot še nikoli dotlej. Njeni svetli lasje, milina njenih mlečno belih pegastih lic in pomirjenost njenega izraza na obrazu so izžarevali dostojanstvo in nedolžnost. Ob pogledu na Pandoro se je zdelo, da je sodno dvorano napolnila svetla nezemska luč.

Renéja dogajanje, ki se je odvijalo na procesu proti njem, ni posebno zanimalo. Pravzaprav se mu je vse skupaj zdelo čisto odvečno in nepotrebno. Bilo mu je čisto vseeno, ali poslušajo sojenje, ki je trajalo ure in dneve, ali pa bi mu v tistem trenutku Džingis Kan na migljaj vzkipljivega razpoloženja togotno odsekal glavo. Zazrl se je skozi okno. V ozadju pogleda skozi okna je bilo mogoče videti krošnje dreves. Bila je jesen in listi so bili že odpadli in veje ogolele. Le tu in tam je kakšen list trmasto vztrajal in se ni pustil izpuliti jesenskim vetrovom. Občasno je mimo okna kot zvezdni utrinek, priletela kakšna ptica, golob ali vrana. René se je vprašal: »Svoboda, kaj je to?« Zatem se je zopet zazrl v mladega zapisnikarja in v trenutku ga je spreletel navdih. Začel je zlagati pesem. V beležnico, ki jo je nosil s seboj in v katero je ves čas glavne obravnave čečkal različne vzorce, je zapisal:

URADNIŠKO PERO

*Uradniško pero,
v tvojih vijugah nihče lepote ne prepozna
legionar črke zakona
brez upa zmage biješ boj grenak
za besedo, kjer pravice vrelec je iskat,
paragraf je tvoj ščitni znak,
ost peresa se ustavi, pečat se zlomi,
čas na začetek se postavi.*

Nastopil je odmor. Porota se je umaknila. Po odmoru mu bodo prebrali sodbo. V preddverju dvorane je bilo na ploščatih zaslonih mogoče spremljati televizijski program, ki štiriindvajset ur na dan predvaja novice. Renéjevo pozornost so pritegnili nemiri in protesti razjarjene množice ljudi s transparenti, ki so s kamenjem, granitnimi kockami in gnilimi jajci obmetavali neko vladno poslopje in s tem izražali svoje nezadovoljstvo. Sledili so posnetki grobe policijske intervencije in nočni posnetki prevrnjenih, gorečih avtomobilov ter razbitih izložb in prekucnjenih smetnjakov.

Prisotne so poklicali nazaj v sodno dvorano. Stojte so mu prebrali utemeljitev rabsodbe in soglasno odločitev porote. Spoznali so ga za krivega. Kazen, ki so mu jo odmerili, je bila sorazmerno huda: devet let zapora. Glasno, skorajda slovesno, so mu naznanili tudi mesto, kjer bo prestajal zaporno kazen. Pogoltnil je slino in oči so se mu zasteklile. Zdelo se mu je, da na njihovih obrazih vidi trdosrčno zadovoljstvo. Menil je, da njegovi sodniki slutijo ali morda celo vedo, kako težko bo prenašal kazen. Prebrali so mu tudi pravni pouk o možnosti pritožbe in da do pravnomočnosti obsodbe ostaja v priporu. V ozadju dvorane je nekdo glasno vzkliknil:

»Zdaj boš vedel, kaj se pravi zares fukati!«

René se je ozrl nazaj proti neznancu, ki je v podkrepitev svojih besed z zgornjim delom telesa odrezavo prikimal. Imel je grobe poteze na obrazu in oblačila, ki so priličila navadnemu delavcu, ki morda opravlja kakšno priložnostno delo na sodišču. Pravosodni varnostniki so ga v trenutku nemudoma trdo prijeli in ga odstranili iz dvorane.

René se je zamislil. Iz spomina si ni mogel priklicati, kdo bi lahko to bil.

»Le kaj je zdaj to?« je pomislil.

XII

Ne mislite, da sem prišel razvezat postavo ali preroke; ne razvezat, temveč dopolnit sem jih prišel. Resnično, povem vam: Dokler ne prideta nebo in zemlja, ne bo prešla niti ena črka ali črtica postave, dokler se vse ne zgodi. Kdor bo torej kršil eno od teh, pa čeprav najmanjših zapovedi in bo tako ljudi učil, bo najmanjši v nebeškem kraljestvu. Kdor pa jih bo izpolnjeval in učil, bo imenovan velik v nebeškem kraljestvu. Kajti povem vam: Če vaša pravičnost ne bo večja kakor pravičnost pismoukov in farizejev, nikakor ne pridete v nebeško kraljestvo...

(Evangelij po Mateju; 5, 17)

Bilo je poznojesensko jutro. René je skupaj s pol ducata bodočih jetnikov sedel v minibusu, ki jih je peljal v zapor na prestajanje kazni. Nekateri kaznjenci so bili oblečeni samo v trenirke in na glave so imeli poveznjene športne kape s šilti. Niso bili videti pretirano zaskrbljeni. Očitno so sprejemali svojo kaznjensko usodo le kot malo slabši del svojih življenj, medtem ko so imeli drugi kaznjenci, tisti oblečeni mnogo manj vpadljivo, zaskrbljene in zagrenjene obraze. Avtobus je zavil z glavne ceste na stransko. Izza meglic, ki so se že dvigovale in skozi katere so kot nebeške zavese že pronicali sončni žarki, se je prikazalo mogočno zaporniško poslopje. Stražni stolp, žičnata ograja, ki je bila zagotovo pod visoko električno napetostjo in druge brezoblične zaporniške zgradbe. »To je torej koncentracijsko taborišče za neprilagojence,« je pomislil René, čeprav je vedel, da resnica ni tako preprosto enoznačna. »Zagotovo večina jetnikov po pravici prenaša svojo kazen. In v tem je problem in najhujša težava,« si je mislil.

Ob sprejemu se je moral René sleči do golega. Nato se je moral oprhati, da bi mu potem s praškom proti zajedavcem natrli lasišče in sramne dele telesa. Zaporniška obleka, ki jo je prejel, je bila brežhibno zložena. Ko jo je navlekel nase, ga je po celem telesu oblil hlad. Oddati je moral denarnico z gotovino, osebne dokumente ter ostale drobnarije, ki jih je imel pri sebi. Skrbno so jih shranili v posebno vrečko in jo opremili z napisom, ki je označeval Renéjevo ime in priimek ter njegovo zaporniško številko. Podpisati je moral nekaj različnih obrazcev, ki so vsebovali mnogo drobnega tiska. Ker tisti trenutek ni mogel vsega prebrati, je povprašal paznika, ki je nadziral Renéjev sprejem:

»Kaj to vse podpisujem?«

Izza pulta se je oglasil jetnik, ki je pomagal pri sprejemu novega kaznjenca:

»Svoj rojstni list podpisuješ!« je dejal in se ob tem zahahljal ter se zazrl v pult, preko katerega je René prejel jetniško obleko. Paznik je medtem grozeče premeril jetnika.

»Podpisujete spisek vaših osebnih premetov, ki ste nam jih zaupali v hrambo, da ste seznanjeni z jetniškimi pravili, da ste poučeni o jetnikovih pravicah ter dolžnostih in tako dalje,« je s hladno poklicno brezbriznostjo dejal paznik.

René je prikimal.

»Ali želite delo?« ga je z enakim tonom povprašal paznik.

»Da,« je odvrnil René.

Paznik si je nekaj zabeležil na poseben obrazec in ga pomolil pred Renéja, ki ga je podpisal.

Renéja so potem privedli pred fotografa, ki ga je fotografiral skupaj z njegovo številko. Najprej ga je posnel od spredaj in potem se je moral obrniti, da je fotograf lahko slikal še oba profila njegovih lic. Zatem ga je paznik odpeljal v njegovo celico. V celici sta bili dve postelji, stranišče, umivalnik, mizica s stolom ter dve kovinski omarici. Vrata z rešetkami so se zaprla za njim. »Očitno ne bom sam,« je pomislil. Vrata so zopet odklenili za čas kosila in ga odvedli v jedilnico. Jedel je sam. Nihče se ni zmenil zanj, vendar je na kosteh čutil zvedave poglede sojetnikov. Pozno popoldne so privedli v celico njegovega sostanovalca. Ni se zmenil za Renéjevo prisotnost. Imel je kratke črne kodraste lase in iz njegovih velikih temnorjavih oči nikakor ni bilo mogoče razbrati, kaj tisti trenutek misli. Izpod košatih brkov, ki so mu prekrivali usta, René ni mogel videti ali je slučajno dobre volje ali pa je morda zlovoljen. Komajda je spregovoril kakšno besedo. Tako si ga René ni niti drznil povprašati po imenu in zakaj sedi v zaporu. »Videti je, da ni napadalen in da je pripravljen spoštovati še tisto malo zasebnosti, ki mi je preostala. To je dobro,« je pomislil. Naslednji dan je izvedel, da njegovega sostanovalca kličejo Trakulja. Tudi pazniki so ga tako klicali. Njegovo pravo ime je bilo Alessandro, kar je izvedel šele, ko ga je eden izmed paznikov prišel poklicati po uradni dolžnosti na razgovor s kriminalisti ali nekaj podobnega. Izvedel je tudi, da je poklicni morilec. Za zapahe so ga spravili šele, ko je v mafijem obračunu obstrelil nekega kriminalca, za katerega se je pozneje izkazalo, da je bil policijski sodelavec pod krinko.

Med zajtrkom naslednjega dne se tudi nihče ni zmenil za Renéja. Po zajtrku je v njegovo celico prišel paznik v spremstvu enega izmed zapornikov, ki je imel že daljši jetniški staž. Ta ga je pozneje pospremil do nekega skladišča, kjer bo moral opraviti neko delo.

»Moje ime je Joseph,« se je predstavil zapornik.

»Jaz sem pa René,« mu je odgovoril René. Segla sta si v roké.

»Lahko me kličeš tudi Jose,« mu je dobrohotno namignil zapornik, »in kako si zabredel v keho?«

»Razpečevanje nedovoljenih mamil,« je z zagrenjenim malodušjem odgovoril René.

»Koliko si pa dobil?«

»Devet let.«

»Dobro so te zašili,« je zamajal z glavo Jose, »tudi jaz sem tukaj zaradi razpečevanja nedovoljenih drog. Bil sem gojenec na vojaški akademiji. V prostem času smo veliko žurali in tako ventilirali ter kompenzirali pritiske, ki so del študija na Akademiji. Poizkusil sem drogo in padel v sceno, razdeljeval in preprodajal sem različne droge, dokler me niso ujeli z večjo količino robe. Vrgli so me iz Akademije in spravili za zapaha. Škoda, bil sem edini z ulice, ki se je vpisal na visoko šolo,« nato je pomenljivo pogledal Renéja, »sicer pa, če karkoli takega potrebuješ, ti samo meni povej.«

»Ne, ne, hvala! To je otročarija,« je odvrnil René.

»Videti si izobražen. Si naredil kakšno visoko šolo?« ga je vprašal Jose.

»Ja, imam doktorat iz molekularne biologije in biokemije,« je odvrnil René.

»Ni kaj, bogami, dobro si zabredel. Lahko bi ti bilo lepo.«

Videti je bilo, da se kaznjencu, ki je skrbel za skladišče, ne godi slabo. Bil je sam in nihče ga cele dneve ni nadlegoval. V skladišču je imel svojo pisalno mizo, kuhalnik za kavo ali čaj, radio in podobne drobne priboljške, o katerih je René tisti trenutek lahko samo sanjal.

»Pozdravljen,« je dejal Jose, »pripeljal sem ti pomoč.«

»Sam bog te je prinesel,« je odvrnil zapornik, ki je skrbel za skladišče, »precej stvari je za urediti v skladišču. Sam ne bi zmogel.«

Pogledal je Renéja in ga vprašal: »Ti si nov. Kako ti je ime?«

»René. In tebi, kako ti je ime?« je odvrnil René.

»Kar Škrga mi reci. Tako me kličejo vsi. Moje pravo ime tukaj sploh ni pomembno. Na začetku je zelo težko in kar nekaj časa bo trajalo, da si priboriš in ustvariš svoje mesto. Pristavil bom kavo.«

Škrga je natočil vodo v električno ročko, s katero v kratkem času zavreš vodo za pripravo čaja ali kave. Segel je v spodnji predal mize, kjer je imel shranjeno kavo in sladkor. Nato pa se je namenil v kot, kjer je stal talni brisalec v obliki metle z gobo namesto ščetin. Na sredi držaja je imel ročaj, katerega si povlekel, če si hotel ožeti gobo na koncu držaja. Škrga je vzel v roke vedro, ki je stalo poleg talnega brisalca, ga dvignil v višino trebuha ter obrnil zgornji del vedra proti Renéju:

»Vidiš, najprej moraš eno tako napolniti z metanjem na roko, potem pa dobiš pogojni izpust.«

Renéja niso toliko presunile besede, ki jih je bil izrekel Škrga. Natančno se je zavedal svojega položaja. Bolj ga je prizadela namerna podlost in okrutnost, ki jo je bil skozi šalo izrekel starejši zapornik, ki se je medtem privoščljivo režal.

V skladišču je moral René premeščati različno blago. Med kosilom je zopet sedel sam. Škrga je kosil skupaj s starejšimi kaznjenci. K Renéju je prisedel manjši, debelušen črnolas zapornik s častitljivo, zajetno, gosto črno brado pod obrazom. Na glavi je imel manjšo, izvezeno belo čepico:

»Brat moj, ali lahko prisedem?«

René je namrščil čelo: »Izvoli.«

»Moje ime Džemil.«

»René,« je kratko odvrnil René.

»Vidim, da si nov. Vem, na začetku je težko,« je začel razlagati mali kaznjenelec. Imel je sikajoč glas, kot bi stalno imel jezik na konici zob. Pred Renéja je razgrnil nekakšno manjšo brošuro, na kateri je bil prikazan zemljevid sveta z zeleno barvo pobarvanimi deli Afrike. Z isto barvo je bila pobarvana skoraj vsa južna Evrazija.

»Vendar nisi sam. Združeni smo močni. Pridruži se nam,« ga je ogovarjal jetnik.

»In kaj si ušpičil, da si se znašel za zapahi?« ga je neprizadeto vprašal René.

»Nedovoljena posest orožja in proizvodnja eksploziva in tako naprej...«

»Zakaj pa si vse to potreboval?« ga je vprašal René.

»Ne veš, kaj so naredili v domovini mojih staršev,« je v studu spačil obraz Renéjev sogovornik.

»Dobro so te navlekli, da si se uscal v lastno skledo. Kaj nisi bral vaše svete knjige, kaj govori Koran o odpuščanju, milosti, veličini, licemerju, pravici, razumu in resnici?« je mirno nadaljeval René in s pogledom premeril zemljevid sveta, ki je bil razprostrt na mizi. To je naredil tako očitno, da je sogovornik zagotovo moral opaziti Renéjevo kretnjo.

»Kaj pa ti? Nisi bral Svetega pisma, kako je Jezus govoril pred Jeruzalemom?« ga je vprašal Džemil.

»Bodi no moder,« je odvrnil René, »pamet v roke.«

»Naj nastavim še drugo lice kot najvišjo modrost?« se je mali jetnik vprašujoče zazrl v Renéja.

»Beri in misli s svojo glavo!« mu je odvrnil René, »potem boš spremenil mišljenje.«

»Ne, ne, ko pridem ven, bom postal še trši v svojem pravičnem boju! Kaj pa ti? Misliš, da se boš vrnil v sistem in postal zgleden član skupnosti. Kar misli si, da boš imel hišo, ženo, avto in še psa za povrhu. Prav gotovo, si morem misliti, ja.«

»To vse sem že imel,« je mirno odvrnil René.

»Nič ne pomaga,« je odvrnil mali jetnik, ki je pravkar končal kosilo, »sistem te je že izvrigel! Sam si!« ter se jedko nasmehnil in vstal izza mize.

»In pri tem bo ostalo. Vsak je sam,« si je tiho dejal René.

»Ne stori drugemu tistega, česar ne želiš, da bi drugi storili tebi!« je še zaklical za njim René.

Mali jetnik se je obrnil in premeril Renéja:

»To je fanatizem brez primere! Upoštevati moraš okoliščine. Poleg tega pa ta svet ni resničen. Gotov si! Umrli boš tukaj!«

René se je zazrl v svojo jetniško porcijo in ni ničesar več odvrnil.

Naslednji dan je René prejel pismo od Pandore. V času za odmor je sedel v jetniški knjižnici, ki ni ponujala ničesar takega, kar bi pritegnilo Renéjevo pozornost. Nobene pametne knjige, ki bi jo René z veseljem vzel v roke. Sedel je za mizo in počasi odpiral Pandorino pismo. Poduhal ga je. Pandora mu je bila edina vez s svetom tam zunaj. V ovojnici je bil samo izvod članka, ki je bil natisnjen na zelo kvalitetnem gladkem obteženem papirju. V zgornjem levem kotu je bilo z modrim črnilom napisano: »René, rada te imam!« Bil je Pandorin članek z naslovom »Priprava tibetanskih menihov na meditacijo.« Presenečeno je ugotovil, da ga je vključila med

avtorje. Vročično je začel brati. Nekje proti koncu članka si je presenečeno dejal: »Skorajda nič ni napisala o zelišču. Samo omenila ga je. Pametno punca.« Medtem je pred Renéja pristopil Nero. Stari povratnik. Večkrat je bil že sedel zaradi oboroženih ropov, vlomov, pretefov ob izsiljevanjih in pri izterjavah ter zaradi pobiranja varščin. »Bereš, a?«

René je začutil, kako se mu je pospešil srčni utrip in dvignil pulz v žilah. Poskušal se je zbrati in nemoteno brati dalje.

»A imaš kakšen dober časopis za drkanje?« je vprašal Nero, ki je še naprej z neprikrito vztrajnostjo stal pred Renéjem.

René je dvignil pogled: »Prosim?«

»A imaš kakšno dobro revijo za drkat?«

René je prav dobro slišal in razumel svojega sogovornika, da Nero potrebuje ilustrirano revijo z nagicami, da bi jih gledal in se ob tem hkrati samozadovoljeval. Spričo osuplosti je lahko samo ponovil vprašanje:

»A, kako prosim?«

»Pizda, a si gluha ali kaj! S teboj govorim!« Nero je z bliskovito kretnjo segel proti Renéjevemu obrazu, da ta niti ni trznil, in potegnil Renéjeva očalca z njegovega obraza in jih v dlani pričel mečkati. Nato jih je togotno vrgel ob tla. Tako kot je imel navado storiti René, ihtavo zmečkati list papirja in ga vreči v koš za smeti, ko je pisal pesem in se mu verzi niso posrečili.

»Moram si ga vreči na roko. Hočem, da mi priskrbiš kakšno dobro revijo z nagimi babami. Tako, ki je še nisem videl, frišno, nezmečkano, nezapackano in nezlepljeno!« je razjarjeno nadaljeval Nero.

René je dojel, da je nastopila huda ura in da gre v tistem trenutku čisto zares. Začel je se je izpraševati, kaj naj stori. V možganih so mu divjale misli s svetlobno hitrostjo:

»Bolje je, da jih zdaj dobim po glavi, kot da se uklonim. Naj še drugi vidijo, da sem žilav. Morda bom potlej imel več miru.«

Kot kača se je pognal proti Neru in ga z dlanjo udaril pod brado ter mu pričel upogibati glavo nazaj. V naslednji stotinki sekunde je postavil nogo za Nerova meča, potem pa ga je kot judoist z isto nogo udaril po mečih ter ga tako skušal spodnesti. Sprva je bilo videti, da bo Nero padel. Na Renéjevo žalost pa je bil Nero za glavo večji hrust, ki se je samo opotekel nazaj, se prekucnil čez mizo in se naposled le, v trušču zvrnil med stole. Jetniki, ki so bili slučajno prisotni v knjižnici, so se

namuznili, razen Joseja, ki je osuplo strmel v dogajanje. Hrust se je začel počasi pobirati s tal. Na Renéjevo srečo pa je ravno takrat vstopil v knjižnico paznik:

»Kaj se tukaj dogaja?« je glasno povprašal paznik.

»Nič, nič,« so v en glas zatrjevali vsi prisotni jetniki in odkimavali.

Nero je kot jelen, ki je pravkar izgubil paritveni boj, pihnil skozi nosnice. Sovražno je pogledal Renéja in zapustil knjižnico.

Naslednjega dne je v času odmora René zopet zavil v knjižnico. Začutil je, da ga je nekdo od zadaj potipal po ramenih. Obrnil se je. Zagledal je čvrsto stisnjeno pest, ki se mu je približevala tako hitro, da se ni mogel izmakniti. Dobil je močan udarec v obraz. Udarec je bil tako močan, da je padel na tla in se vzleknil v znak. Potem so začeli od vseh strani deževati težki udarci in brce. Zadnje, kar je lahko še videl, preden je omedlel, so bila vrata, pri katerih je oprezal eden izmed Nerovih pajdašev.

Prebudil se je v bolnišnici. Negiben. Priklučen je bil na različne infuzijske tekočine in aparature, ki so spuščale enakomerne elektronske zvoke. Na zaslonih aparatov so se prikazovale Renéjeve življenjske funkcije, ki so jih elektronska vezja vneto beležila. Bil je ves v povojih in v mavcu. Utrujeno je nagnil glavo nazaj in zopet zaspal.

V takem stanju je v bolnišnici ležal nekaj tednov. Ko se mu je stanje nekoliko izboljšalo, ga je obiskala Pandora. Objela ga je in poljubila. Prinesla mu je sadje, nekaj knjig in šopek cvetja. René se je hvaležno nasmehnil in zahvalil. Pandora je bila videti resnobna in zaskrbljena:

»Pri meni so se oglasili kriminalisti.«

René je molčal.

»Ničesar niso izvedeli. Videti je, da jih je moja akademska zaposlitev pomirila.«

René je molče prikimal.

»Na Univerzi sem dala odpoved. Tam nimam več kaj iskati. Poleg tega pa je moja akademska kariera očitno zaključena.«

»In kaj boš zdaj?« jo je resnobno povprašal René.

»Vrnila sem se domov k svojim staršem. Zaposlila sem se kot učiteljica v eni izmed osnovnih šol.«

»Škoda. Dolgčas ti bo.«

»Kje pa, v mestu, kjer živijo moji starši, je tudi naravoslovna visoka šola. Imam nekaj prihrankov in sem vpisala študij. Ne bo mi dolgčas.«

»Kateri študij?«

»Kaj misliš?«

»Ne vem. Pojma nimam,« je z začudeno nevednostjo odkimaval René.

»Genetiko!« je skozi širok nasmeh odvrnila Pandora.

»To me pa zares veseli,« je presenečeno z iskrenim veseljem dejal René.

»Ali lahko pridem k tebi v zapor, če česa ne bom razumela?«

»Kajpada. V veliko veselje mi bo!«

Nekaj časa sta še kramljala in v slovo mu je Pandora namenila nežen poljub. Renéju se je skoraj zavrtelo v glavi. Ko jo je videl odhajati po hodniku, se je zopet zavedel sivine svojega položaja. »Kmalu bom moral nazaj za zapahe, v zapor.« Ponovno se je vprašal: »Svoboda, kaj je to?«

Pandora se je medtem še enkrat obrnila in mu podarila prešeren nasmeh ter mu pomahala v slovo.

René je počasi spoznaval sistem življenja v ječi. Hierarhija je bila nevidna, neslišna, vendar prvinsko naravna. Pretepi pravzaprav niso bili prav pogosti. Takrat pa, ko so se zgodili, so bili brutalni in zelo krvavi. Po navadi so katerega izmed udeležencev na koncu odpeljali k zdravniku ali kot Renéja v bolnišnico. Videl je nekaj hudih preteпов. Najhujši je bil pretep z improviziranimi noži, v katerega seveda ni posegel. Homoseksualnost je bila precej bolj pogosta in niti ni bila prikrita. Večkrat se je lahko iz stranišč v skupnih prostorih slišalo vzdihovanje in težko sopenje. Med njegovimi sojetniki je bil neki pritlikavi homoseksualec, ki se je nastavljal vsem, ki so to želeli. Klicali so ga Bejbi ali Fukara. Odvisno od stopnje intimnosti. Tisti, ki so imeli s njim spolne stike, so ga klicali Bejbi, preostali pa Fukara. Bil je hud in neprijeten provokator. V kolikor si se z njim zapletel v spor, si hkrati dobil za vrat njegove ljubimce. Nekateri izmed njih so bili pravi brdavsi.

Kmalu po povratku iz bolnišnice so Renéja poklicali v upravo zapora. Na razgovor ga je povabil direktor kazensko-popravnega zavoda, kot se je ječi strokovno reklo in pisalo. Direktorjeva pisarna je bila zračna in prijetna. Nedvoumno je spominjala na pisarne poslovnih direktorjev, ki jih je obiskoval, ko je bil še v službi v

farmaceutskem podjetju. Obvezen fikus, prostorna pisalna miza, notesnik in zajeten udoben vrtljiv usnjen stol ter klubska mizica z vrtljivimi stoli za manjše sestanke. Direktor je bil črnolas gospod srednjih let z zajetno plešo na vrhu glave. Ležerno je sedel zleknjen v svojem usnjenem naslanjaču. Prebiral je razne listine in dokumente. V dlani druge roke je med prsti vrtel nalivno pero.

»Dober dan,« je s ponižnim tonom pozdravil René.

»Dober dan!« je prikimal direktor Zavoda, »sedite!«

René je sedel ob pisalno mizo nasproti direktorja.

»Kot veste, se naš Zavod imenuje Kazensko-popravni zavod. Popravni v imenu Zavoda pomeni, da pri nas jetniki ne prestajajo samo kazni, temveč jih tukaj poizkušamo tudi prevzgojiti in pripraviti na življenje na prostosti. Vemo, da so razmere znotraj jetnišnice zato razmeroma zaostrene. Toda mi smo svet v malem. Hierarhija in red vladata svetu. V tem smislu vas zato prosim, da se vzdržite podobnih dejanj, kot je bilo tisto, zaradi katerega ste končali v bolnišnici. Na tak način nikomur ne koristite. Nasprotno, taka dejanja nam vsem prinašajo težave.«

»Toda neko minimalno varstvo mi pripada. Vsaj tako piše v Jetniškem pravilniku,« je odvrnil René.

»Ah, zakoni, pravilniki in podobno. Pravo obstaja le kot ekonomija vladanja in racionalizacija oblasti in nič drugega. Recimo, če hočete v življenju nekaj doseči, kaj kmalu ugotovite, da vas zakoni pri tem bolj ali manj ovirajo, mar ne?«

»Pozabil je omeniti kozmološke konstante,« je pomislil René in nato odvrnil direktorju jetnišnice:

»Toda v zaporu vlada pravi pekel in nič ni videti, da bi se tovrstna racionalizacija kakorkoli izkazala. Tu ne vidim kakšne posebne učinkovitosti.«

»Ko sem bil mlajši, sem se med študijem ukvarjal s politično teorijo. Povejte mi, kaj je po vseh političnih teorijah najučinkovitejša oblika vladavine?«

René je molčal in se zazrl v dokumente, ki so ležali na pisalni mizi.

Direktor je vprašujoče usmeril pogled v Renéja: »Ne veste?« in po nekaj trenutkih pribil: »Absolutizem vendar!«

René je odgovoril s vprašanjem: »Hm, ne vem, morda. Toda, kaj so imeli navadni ljudje od tovrstne učinkovitosti?«

»Ne gre zato. Po Montesquieu je zadnji namen in temeljni smoter absolutizma vladarjev užitek.«

René je nekaj časa molčal in nato tiho dejal: »Dobri pastir da življenje za svoje ovce.« Direktor Zavoda je razširil oči in nekaj časa gledal Renéja prek očal, ki so mu bila obvisela na konici nosa in zatem po nekaj trenutkih skozi izdih pristavil: »...in dobri pastir mora, od časa do časa, zapreti svoje ovčice za ogrado,« ter ob tem vprašujoče nagnil glavo in se vprašujoče nasmehnil Renéju.

René je počasi, s težavo, ključevalno in skozi vlažen zastekljen pogled odvrnil:

»Toda človek je dober.«

»O, ste pa še premalo časa v zaporu, da bi lahko tako govorili. Kot sem že rekel, mi pripravljamo ljudi, da bodo lahko nekoč svobodno živeli,« je ostal neomajen direktor zavoda.

»Tudi vi ne morete ubežati svoji usodi,« je tiho dejal René.

»Ne verjamem v usodo in si ne pustim odvzeti svobode. Poleg tega vas nisem klical, da bi sedaj politizirala ali filozofirala. Želel bi se pogovarjati z vami o nečem drugim. Kriminalisti še vedno raziskujejo vaš primer. Vzorec mamila, na podlagi katerega ste bili obtoženi, je bil preveč nečist in bilo ga je premalo, da bi lahko laboratorijsko ugotovili, od kod izvira. Zato bi bila vaša pomoč pri zatiranju kriminalitete trgovine s prepovedanimi drogami nadvse dragocena, če bi nam zaupali, kje ste nabavili mamilo. Ta podatek bi kriminaliste navedel na sled za veliko večjimi ribami.«

»Žal vam tega ne morem zaupati, ker sem nekomu obljubil, da bom molčal o tem,« se je poizkušal izviti René.

»Dajte, no. Za boj proti organiziranemu kriminalu gre. Dobro delo bi storili.«

»Ne, tega ne morem povedati. Sem tako obljubil. Niso vsi zlikovci, kot vi to napačno morda predvidevate,« je vztrajal René.

»Glejte, vaša kazen bi se lahko kmalu spremenila v pogojno in tudi služba bi se hitro našla. Tako boste lahko zopet zaživel normalno življenje,« je dejal direktor, ki je ob svojem predlogu nagnil glavo in vprašujoče premeril Renéja.

»Dal sem besedo in bojim se, da bom moral pred Bogom poravnati zapitek, če prelomim besedo,« je tiho odvrnil René.

»Kakšen zapitek neki!« je vzkliknil direktor in s pestjo udaril po mizi.

»Zapitek pred Bogom,« je mirno ponovil René.

Direktor je zopet preko očal premeril Renéja in ob tem hlastno prikimaval:

»Bom poklical zaporniškega duhovnika.«

Direktor je zatem pograbil telefonski aparat in poklical svojo tajnico. Z odrezavim glasom ji je naročil, naj se zaporniški duhovnik takoj zgłosi v njegovi pisarni.

Direktor in René sta obsedela v tišini. Direktor je bil očitno zlovoljen. Po nekaj minutah je na vrata potrkal zaporniški duhovnik, črnolas vitek mož srednjih let.

»Naprej!« je z ukazovalnim glasom velel direktor.

»Dober dan! Klicali ste me?« je z običajno ponižnostjo vprašal duhovnik.

»Ja, eden izmed naših varovancev ne želi sodelovati v kriminalistični preiskavi. Ima etične pomisljike in dvome, ne vem, religiozne narave,« je dejal direktor in s pogledom premeril Renéja, »povejte še duhovniku, v čem je problem. Sedite prečastiti!«

Sedli so za klubska mizica. René je molčal. Zato je direktor nadaljeval:

»Noče nam zaupati, kje je nabavil drogo.«

»Kaj vam leži na duši?« je vprašal duhovnik in blagohotno pogledal Renéja, »zakaj nam ne zaupate?«

»Prijatelju sem dal besedo in če jo prelomim, se bojim, da bom moral pred Bogom na koncu plačati zapitek,« je mirno odvrnil René.

»Hm, nikdar vas še nisem videl, da bi se nam pridružili pri sveti maši in skupni molitvi,« je zamišljeno dejal duhovnik.

»Jaz molim v samotni,« je bil odločen René.

Duhovnik se je zamislil in nastopilo je nekaj trenutkov tišine, ki jo je prekinil duhovnik. Strogo, vendar zaupljivo pokroviteljsko, kot bi vzgojitelj zrl v majhnega otroka, je pogledal Renéja in dejal:

»Pridite k meni na sveto spoved. Odleglo vam bo. Potem se bova pogovorila. Naš Oče v nebesih je eno samo razumevanje in milina.«

Po razmisleku je René z glasom človeka, ki ga tarejo največje težave odvrnil:

»Bojim se, da ne. Čutim in vem za gospodov srd.«

»To se vam morda samo tako dozdeva. Včasih so čudna pota gospodova. Morda jih ne razumete dobro. Zaupajte nam. Zato smo duhovniki poklicani, da tolmačimo božjo besedo ljudem.«

»Ne potrebujem tolmača. Sam se obračam k Bogu. Zato se upravičeno bojim, da bom na koncu moral poravnati zapitek,« je tiho, vendar odločno odvrnil René.

Duhovnikove oči so upadle v razočaranju in na licih in ustih se mu je zarisal globok prezir:

»Kakšen zapitek neki! Jaz sem posrednik med Bogom in človekom.«

René je molčal. Zato je duhovnik nadaljeval:

»Vsi smo grešniki in kdor dela, tudi greši. Mi, duhovniki smo tukaj za to, da pomagamo ljudem pri odločitvah, če jih tarejo dvomi duhovne narave. Kdo bi pa hotel delati, če bi se tako panično bal greha?«

»Ja, kdo bi pa potem hotel delati?« je kot cvileča mačka privil direktor in usmeril svoj strogi pogled k Renéju.

»Ljudje morajo biti urejeni, uglajeni, spodobni in uspešni. Kako naj bodo takšni, če bi jih venomer najedal dvom? Ponavljam, ljudje bi postali disfunkcionalni in mi smo poklicani, da jim pomagamo,« je zopet mirno vendar resnobno razlagal duhovnik.

René se je obrnil vstran in mirno odvrnil:

»To ni zdravilo za človeško nevednost.«

»Ljudje smo nevedni in taka je volja Gospodova,« je dejal duhovnik in takoj zatem nadaljeval, »in Nebeški Oče na vse veke s skrivnostjo vlada človeškemu rodu.« Slednje je duhovnik skorajda zapel z visokim zavijajočim tenorjem.

»In kje je meja med skrivnostjo in lažjo? Ja, nevednost je zares sladka. Da, morda je zares lažje živeti z lažjo kot z resnico in si tako posladkati naše, s tegobami prežeto, življenje. No, ne rečem, da sem vseveden. Toda meni Bog vlada z resnico,« je z začudenim obrazom in med odkimavanjem odvrnil René.

»Kdor je neveden, je nedolžen,« je suho pristavil duhovnik.

»Zato pa je beseda in knjige, da nam pomagajo pri odločanju, kako se opredeliti o stvareh, na katere nimamo nobenega vpliva in jih morda niti ne razumemo in morda niti ni naključje, da sem pristal v zaporu,« je vztrajal pri svojem René.

»Ne, ne, ljudje morda ne razumejo pisane besede. Zato smo mi tukaj, da jo razlagamo in usmerjamo ljudi na prava pota. Nekakšen red mora vladati na svetu. Zagotovo je taka tudi Gospodova volja,« se je nasmehnil duhovnik.

Direktor je uvidel, da pogovor ne vodi nikamor. Zato je živčno zakrilil z rokama z dlanimi obrnjenimi navzdol, kot bi hotel pobrisati mizo:

Dovolj! René vrnite se na svoje delovno mesto!

René se je vljudno poslovil in ko je zapiral vrata, se mu je zazdelo, da sliši direktorjev glas: »Prečastiti, mislite da bi se morali posvetovati z zdravnikom?«

Dnevi v jetnišnici so Renéju potekali z ustaljenim ritmom. Če se nič ne dogaja, čas hitreje teče, je vedno znova ugotavljal René. Nekako se je znašel. Tudi Nero ga ni več nadlegoval. V prostem času je veliko bral in se ni dosti zmenil za dogajanje okoli sebe. Kmalu ga je zopet obiskala Pandora. Ko sta se zagledala, se nista niti pozdravila, temveč sta si takoj padala v objem. Poljubljala sta se dolgo, dokler nista izmučena obstala objeta. René je zapazil, kako mu je njegova dlan zdrsnila na Pandorine grudi. V ušesu je zaslišal njen zamolkel dih.

»Kako si?« mu je šepnila.

»Še kar,« je odvrnil René, »nekako sem se že privadil. In ti? Kako si?«

»Dobro. Lepo se je bilo vrniti domov, kjer sem odraščala.«

»Pandora, pa ja me ne misliš čakati, da pridem iz te luknje?«

»Ja, čakala te bom. Tako sem se že pred časom odločila. Človeka sva,« je mirno skozi zadovoljen nasmeh odgovorila Pandora.

»To je velika odgovornost tudi zame. Ne morem tega zahtevati od tebe.«

»Tudi jaz sem kriva. Bila bi nespametna, če bi zamudila to radost.«

»Težko ti bo sami,« je resnobno pripomnil René.

»Saj nisem sama. S starši se čisto dobro razumem in videti je, da sta zadovoljna z mojo odločitvijo, da se vrnem domov.«

René je stisnil ustnice in nagnil glavo postrani ter nato mirno spregovoril:

»Žena si. Težko ti bo.«

»Veš, kaj se mi je zadnjič sanjalo?« je mirno skozi nasmeh, kot bi se ji lahko zaletelo, zakimala Pandora.

»Ne,« se je nasmehnil René.

»Imela sem mokre sanje. Tako žive, da ne vem, ali morda substanca še vedno deluje. Sanjalo se mi je, da se ljubiva. Vsa se ti predajam na tebi. Tvoj obraz je nepopustljiv, neuklonljiv, trdoživ obraz tujca, neznanca. Pa vendar vem in čutim, da si to ti. Okoli naju so številna vrata. In ko mi je najlepše, se pričnejo vrata odpirati. Skozi vrata izmenično kukajo tvoji sojetniki. Odpirajo in zapirajo vrata ter mečejo opazke. Sprva me to zelo moti. Potem pa sem začela kričati: »Pizde preklete, glejte, kako ljubim!« Divje se usločim in se še močneje in še bolj globoko in še bolj ognjevito predajam ekstazi. Čutim, kako mi lasje vrvijo na vse strani.«

Pandora se je še močneje prižela k Renéju v objem. Njene ustnice so čuteče iskale poljub. René jo je miril:

»Ššš ... Raje mi povej, kako napreduje študij?«

»Dobro. Nimam kakšnih posebnih vprašanj. Prav zares ni nič težkega v molekularni biologiji. Že ko prvič preberem snov, mi je vse bolj ali manj jasno. Ne razumem pa naraščanja kompleksnosti živih bitij skozi evolucijsko zgodovino v povezavi z naključnimi mutacijami, ki naj bi bile gonilna sila sprememb in nastanka novih vrst.«

»Tudi jaz ne. Ravno v tem je draž,« je mirno odvrnil René in jo zatem vprašujoče pogledal:

»In kaj boš naredila po koncu študija?«

»Raziskovala bom. Možnosti, ki jih v antropologiji nudi populacijska genetika, so neizmerne.«

»Toda, kje boš dobila denar? Genetika je drag šport. Kemikalije in aparature niso ravno poceni. Morala boš pridobiti projekte,« je nejeverno odgovoril René.

»Se bom že znašla, ne skrbi. Že občutek, da razumem problematiko, je neprecenljiv,« je odvrnila Pandora, »sploh pa najprej nameravam s pomočjo rekombinantne DNA klonirati organizem, ga selekcionirati na različne biotope ter ga izpustiti v okolje,« ko je to izgovorila je dvignila obrvi ter zarotniško pogledala Renéja.

René je osupnil, vendar ne toliko zaradi ideje, temveč je bil bolj presenečen nad Pandorinim razmišljanjem:

»Dobra ideja.«

»In kaj boš ti?«

»Neumno vprašanje,« je odvrnil René.

Pandora se je nežno dotaknila Renéjeve dlani:

»Oprosti. Ne, mislila sem, potem ko boš...«

René jo je prekinil: »Ne, ne, šalim se. Tvoje vprašanje je čisto na mestu. Najprej bom napisal članek, ki sem ga že zdavnaj nameraval napisati, pa nikoli nisem našel časa zanj, če ga bodo hoteli kje objaviti arestantu. Zato bi te lepo prosil, ali mi lahko priskrbiš nekaj knjig in člankov. Podatki niso popolni, ker sem jih napisal po spominu. Pa to ne bo problem. Saj imaš doma napeljan svetovni splet in v službi dostop do različnih podatkovnih baz.«

René je potegnil zložen list papirja iz žepa, ga razvil in predal Pandori. Pandora ga zložila in spravila v žep in pomirjujoče pogledala Renéja:

»Veš, da ti bom priskrbela vso potrebno literaturo v najkrajšem možnem času. O čem nameraš napisati članek? Iz spiska literature, za katero me prosiš, bi takole na hitro dejala, da nameravaš pisati o evoluciji.«

»Tako je. Napisal bom filozofski članek o evoluciji. V teh razmerah kaj drugega kot filozofirati itak ne morem.«

»Hm, zagotovo bo zanimiv članek. In kaj boš potem, ko končaš članek?«

»Študiral antropologijo,« je skozi nasmeh odvrnil René.

Pandora se mu nasmehne in ga zadovoljno vpraša:

»Le kaj ti bo antropologija?«

»Hodil bom po svetu in spoznaval različna ljudstva ter iskal vzorce evolucijske psihologije v njihovih kulturah.«

»Z veseljem se ti pridružim na takem popotovanju. Še prej pa ti priporočim katero izmed visokih šol, ki izvajajo dopisni študij na daljavo. Za literaturo pa ne skrbi, vse dobiš pri meni. Ne bo nama dolgčas.«

Nekaj časa sta se še pogovarjala o genetiki. Pandora sploh ni spraševala, ampak je bolj ali manj razlagala in pojasnjevala svoje poglede na genetiko. Toda trenutek za slovo je prehitro napočil. René je moral ostati v jetnišnici. Hotel je kričati od bolečine. »Svoboda, kaj je to?« ga je kljuval ptič mrhovinar. Da bi se pomiril, se je napotil v jetniško kapelo. Na dvorišču je srečal Josepha. René mu je prikimal v pozdrav.

»Ni kaj, dobra baba,« se je zarežal Joseph, »žal te ne bo čakala. Mnogo preveč si dobil.«

»Ma, jebi se Joseph,« mu je odvrnil René in se napotil dalje.

»A rabiš kaj?« je vztrajal Joseph.

Rene se je obrnil in jezno pogledal Josepha: »Jebi se! Slišiš, jebi se!« in se odrezavo napotil dalje.

»Mislil sem revije, he, he...,« je za njim zavpil Joseph, »tukaj še dolgo časa ne boš vedel, kaj je pička!«

Rene se je opotekel v kapelo, ki je bila videti kot majhen letalski hangar. Sedel je in se skušal zbrati. Zazrl se je v nizki kovinski strop kapele, ki je kot težek pokrov pritiskal nanj. Kmalu je zopet vstal. Šel je do police, kjer so bile razpostavljene različne verske brošurice. Iztrgal je list iz zvezka, kamor so verni jetniki pisali

priprošnje in zahvale. Vzel je pisalo, sedel nazaj na klop in s tresočo roko začel pisati pesem:

GAIA IN EROS

*Hrepeneti in umreti,
umreti, umreti
laž je večno živeti in samo slo tešiti
hrepeneti, hrepeneti, laž je umreti
v trnju zavrženo je seme vzknilo
mesečev sen in sončna svetloba
zvezdni prah sta pozlatila.*

*Iz sence morske pene si porojena
a tvoja koža je gobava
vse je laž
a tvoj stržen je zdrav in čvrst
samo ti si resnica.*

*Učiti in ljubiti
kot krokar v snežni vihar zajadrati
in ledene vršace obleteti
kjer se Gaia in Eros stikata,
laž je umreti.*

Tisti trenutek je pričelo deževati in dežne kaplje so škrabljale po pločevinasti strehi kapele. Odleglo mu je.

XIII

*Prišli bodo od vzhoda in zahoda, od severa in juga
in bodo sedli za mizo v Božjem kraljestvu.
In glej, so zadnji, ki bodo prvi, in so prvi, ki bodo zadnji.*

(Evangelij po Luku; 13, 29)

René je odsedel in odslužil celotno kazen. Tisto poletno jutro, ko so ga izpustili, mu je prišla naproti Pandora. Pred kaznilnico je sedela v Renéjevem postaranem avtomobilu. René je prisedel. Nosila je kratko belo športno krilo. Prvič jo je videl v krilu. Bila je bosa. Njeni leseni natikači so bili pod sovoznikovem sedežem. Nosila je sončna očala, ki jih je takoj, ko je René prisedel, snela. Lase je imela spete v rep. Poljubila sta se kot stara ljubimca. Nobene sentimentalnosti.

»Saj ne vem, kam naj sedaj grem. Vsa ta leta je bila ječa moj dom?«

»Imam presenečenje,« se je nasmehnila Pandora in iz predala vzela letalski vozovnici.

»Najprej greva na dopust. Rezervirala sem apartma nekje daleč na enem izmed neokrnjenih tropskih otokov. Tako da vsaj malo pozabiš. Tam so tudi domačini, ki še vedno živijo po starih običajih in jih civilizacija praktično še ni dosegla. Vse sem uredila. Potem bova pa videla, kako in kaj,« in s pogledom pokazala proti Renéjevi športni torbi na zadnji klopi avtomobila.

»To je pa zares lepo od tebe. Tudi jaz imam darilo zate. Bolj skromno, toda od srca,« ji je odgovoril René in vzel bel listič papirja iz svojega žepa in ga razvil. »Tole sem zložil zate:«

BRODNIKOV CVET

*Od boja do boja, iz bitke v bitko
tvojemu vonju sem sledil,
pod mesečevim svodom vrh obzidja na straži bi stal,
a nisem vojščak.
Zate v metež ognja bi se podal
in se v iskrem naskoku sončnim žarkom na proti pognal,
a moji konji so mrtvi,
za krušnimi drobtinicami, ki tvoja roka jih zlati,
plazil bi, a nisem berač.*

*Veslam po modrih oceanih iz pristana v pristan,
moja suknja je raztrgana od vetra in vonja po soli
a nisem galjot, niti Siziif,
ki kamen kotali in znoj cedi.
Tvoja nadržja so čvrsta in grudi brsteče,
obličje se ti v oblakih leskeče,
ladjam izgubljenih duhov na morju, svetilnik na nebu si,
zastor v hiši pohujšljive pregrehe odstri,
da vonj po rosi pomladnega jutra temino razsvetli.*

Pandora je na hitro prebrala verze in poklonila Renéju dolg vroč poljub:

»Večkrat moram prebrati.«

Shranila je listič v svojo torbico. Vozila sta se med polji, senožeti. Pandora mu je šestokrat namenila nasmeh, ki je izražal neskončno naklonjenost. »Ali bo spet prišlo veliko poldne?« se je spraševal René. Bližala sta se letališču. Jeklene ptice so vzletale in pristajale.